

RAPORT O STANIE GMINY NAREW

ZA 2021 ROK

Raport o stanie gminy Narew opracowano w związku z realizacją obowiązku wynikającego z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.).

Raport obejmuje podsumowanie działalności w 2021 roku Wójta Gminy Narew oraz gminnych jednostek organizacyjnych, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał Rady Gminy Narew i funduszu sołectkiego.

INFORMACJE O GMINIE NAREW

Gmina Narew położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim. Gmina graniczy od północy z gminą Michałowo, od wschodu z gminą Narewka, od zachodu z gminami Zabłudów i Bielsk Podlaski, zaś od południa z gminami Czyże i Hajnówka. Gmina Narew leży na szlaku drogowym Białystok – Białowieża.

Głównym ośrodkiem oraz siedzibą władz gminy jest **Narew**. Jest to malownicza miejscowość położona nad **rzeką Narew**. Historia Narwi sięga już czasów średniowiecza i pełna jest odniesień do tradycji mieszczkańskich.

Gmina Narew ma powierzchnię **242 km²**, a na jej terenie utworzono **37 sołectw** obejmujących miejscowości: Ancuty, Białki, Chrabostówka, Cimochoy, Doratynka, Skaryszewo, Gorędy, Bruszkowszczyzna, Gorodeczyno, Gorodzisko, Gradoczno, Gramotne, Istok, Iwanki, Rohozy, Cisy, Hajdukowszczyzna, Janowo, Kaczały, Kotłówka, Kowęła, Koźliki, Krzywiec, Kutowa, Lachy, Łopuchówka, Łosinka, Makówka, Nowiny, Narew, Odrynki, Ogrodniki, Paszkowszczyzna, Przybudki, Podborowisko, Puchły, Radźki, Rybaki, Saki, Soce, Trześcianka, Tyniewiczze Duże, Tyniewiczze Małe, Usnarszczyzna, Waniewo, Waśki, Zabłocie.

LUDNOŚĆ GMINY NAREW

Liczba mieszkańców Gminy Narew według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców kształtowała się następująco:

Miejscowość	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały
ANCUTY	60
BIAŁKI	24
BRUSZKOWSZCZYŻNA	5
CHRABOSTÓWKA	47
CIMOCHY	15
CISY	2
DORATYNKA	37

GORĘDY	10
GORÓDCZYNO	43
GORODZISKO	74
GRADOCZNO	28
GRAMOTNE	8
HAJDUKOWSZCZYŻNA	3
ISTOK	32
IWANKI	19
JANOWO	16
KACZAŁY	1
KOTŁÓWKA	33
KOWEŁA	39
KOŹLIKI	29
KRZYWIEC	109
KUTOWA	30
LACHY	56
ŁOPUCHÓWKA	28
ŁOSINKA	157
MAKÓWKA	102
NAREW	1383
NOWINY	43
ODRYNKI	74
OGRODNIKI	52
PASZKOWSZCZYŻNA	5
PODBOROWISKO	18
PRZYBUDKI	42
PUCHŁY	39
RADŹKI	14
ROHOZY	22
RYBAKI	40
SAKI	24
SKARYSZEWO	11
SOCE	66
TRZEŚCIANKA	199
TYNIEWICZE DUŻE	118
TYNIEWICZE MAŁE	42
USNARSZCZYŻNA	7
WANIEWO	38
WAŃKI	50
ZABŁOCIE	2
razem	3296

PRZYROST NATURALNY

	2017	2018	2019	2020	2021
URODZENIA	33	27	34	25	14
ZGONY	75	81	70	81	94

STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW WG WIEKU I PŁCI

Przedział wiekowy	Kobiety	Mężczyźni	Razem
0 – 6 lat	83	96	179
7 – 18 lat	177	141	318
19 – 60 lat	785		785
19 – 65 lat		1053	1053
>60	664		664
>65		297	297
ogółem	1709	1587	3296

WALORY PRZYRODNICZE GMINY NAREW

Obszar Gminy Narew zlokalizowany jest pomiędzy dwoma parkami narodowymi, tj. Białowieskim Parkiem Narodowym oraz Narwiańskim Parkiem Narodowym oraz Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej. Rolę korytarza łączącego oba parki spełnia malownicza **Dolina Rzeki Narew**. Tworząca liczne meandry rzeka przepływająca przez Gminę Narew bierze swój początek na wschodnim skraju **Puszczy Białowieskiej** (około 30 km poza granicą Polski). Bardzo charakterystyczną cechą terenów nadrzecznych są duże, wręcz bezkresne przestrzenie.

Ponad trzydziestokilometrowy odcinek Doliny Górnej Narwi przebiega praktycznie przez środek granic administracyjnych Gminy Narew, dzieląc gminę na dwie części (północną i południową). Obejmuje on swoim zasięgiem 11 wsi tj. Ordynki, Gorędy, Bruszkowszczyzna, Rybaki, Cimochy, Janowo, Narew, Ancuty, Puchły, Kaczały, Koźliki. Dolina Górnej Narwi jest jedną z najlepiej zachowanych dolin rzecznych w Polsce i stanowi obok Bagien Biebrzańskich jeden z największych obszarów mokradeł środkowoeuropejskich. Kształtowana przez regularne wylewy rzeki jest uznawana za siedlisko o największej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego.

Cała Dolina Górnej Narwi oraz cały obszar Puszczy Białowieskiej są objęte ochroną Unii Europejskiej w ramach sieci NATURA 2000. Członkostwo w Unii Europejskiej nakłada na Polskę obowiązek wniesienia wkładu w ochronę tych ekosystemów i gatunków, które cała Europa uznała za ważne i wymagające ochrony w skali kontynentu.

OBIEKTY I OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE, REZERWATY PRZYRODY

Na obszarze gminy do terenów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objętych ochroną prawną należą:

- 1) **Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska”** – Uchwała Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. oraz Rozporządzenie Nr 4/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 r.

- 2) **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”** – Uchwała Nr XII/84/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986 r. oraz Rozporządzenie Nr 6/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998 r.
- 3) **Pomniki przyrody:**
 - a) grupa drzew (15 dębów szypułkowych i 2 lipy drobnolistne) na działce nr 437/2 we wsi Puchły nr ewidencyjny 1188 – Rozporządzenie Nr 15/98 Wojewody Podlaskiego z dnia 10 grudnia 1998r.
 - b) pojedyncze drzewo gatunku dąb szypułkowy we wsi Przybudki na działce nr 222 – Rozporządzenie Nr 28/01 Wojewody Podlaskiego z dnia 3 października 2001r.

W 2021 roku **400-letni Dąb Dunin** rosnący w **Przybudkach w Gminie Narew** wygrał **polską edycję konkursu Drzewo Roku** organizowanego przez Klub Gaja i tym samym zapewnił sobie udział w konkursie europejskim. 22 marca 2022r. w Brukseli ogłoszono wyniki głosowania na Europejskie Drzewo Roku 2022. **Zwyciężył 400-letni Dąb Dunin**. Z historycznym rekordem 179 317 głosów Dąb Dunin - Strażnik Puszczy Białowieskiej pozostawił większość rywali daleko w tyle. **Dąb Dunin** od wieków otaczany jest szczególnym szacunkiem i podziwem przez miejscową ludność, ale także rzesze turystów odwiedzających ten region Polski, nazywany często Europejską Krainą Żubra. Jest inspiracją dla wielu artystów. Zachwyca o każdej porze roku - w okresie pełnej wegetacji, ale także wtedy, gdy prezentuje swoje bezlistne, tajemniczo powyginane konary.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE

Krainę Otwartych Okiennic tworzą trzy unikatowe pod względem architektonicznym wsie: **Trześcianka, Soce i Puchły**. Cechą charakterystyczną domostw Krainy Otwartych Okiennic jest bogata dekoracja snycerska w formie nadokienników i podokienników, okiennic, wiatrownic, narożników, a także dekoracyjnego zdobienia elewacji i szczytów. Ornamentyka ta jest niespotykana w innych regionach Polski i nawiązuje do zdobnictwa stosowanego w rosyjskim budownictwie ludowym.

Miejscowa architektura domostw, zagród i świątyń bardzo wpisuje się w miejscowy krajobraz. Walory przyrodnicze regionu, tj. lasy, czysta rzeka, w której można się wykąpać, zachęcają do odwiedzenia Krainy. Z powodu oddalenia od szos w Socach i Puchłach zachwyca cisza i spokój, dzięki którym można naprawdę odpocząć.

Ciekawym miejscem, które warto zobaczyć w Narwi jest **Muzeum Wsi** znajdujące się przy ulicy Dąbrowskiego. Właściciel muzeum Pan **Marian Święcki** gromadzi w nim różne narzędzia i przedmioty wpisane niegdyś w życie wsi. W zbiorach Pana Święckiego znajdują się zarówno narzędzia wykorzystywane w przeszłości w gospodarstwach rolnych, jak również przedmioty codziennego użytku takie jak kołowrotek, maszyna do szycia, żelazka, warsztat tkacki i inne. Do najciekawszych eksponatów znajdujących się w Muzeum Wsi w Narwi można zaliczyć: warsztat tkacki, żelazny wóz gospodarski, kierat, sieczkarnia, rozdrabniacz do buraków, żarna do mielenia zboża, pompa strażacka z połowy XIX wieku, stary trak do przecinania drewna.

Ciekawym i wartym odwiedzenia miejscem Gminy Narew jest również Muzeum Pana **Michała Filianowicza** znajdujące się w **Skaryszewie**. Właściciel gospodarstwa gromadzi różne przedmioty związane z regionem pogranicza międzykulturowego, a szczególnie z kulturą białoruską, tworząc w ten sposób unikalną **Regionalną Izbę Białoruską**.

OBIEKTY SAKRALNE

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Stanisława w Narwi został wzniesiony w latach 1738-1748 pod kierunkiem księdza Ludwika Ignacego de Riaucoura. Do zachowanych zabytków ruchomych kościoła należą m.in. dwa obrazy namalowane na desce przedstawiające sceny ukrzyżowania pochodzące z II połowy XVI wieku oraz obraz Matki Boskiej Hodigitri pochodzący z XVII stulecia. Z XVI stulecia pochodzi piaskowcowa nagrobna tablica, na której jest ukazany rycerz lub myśliwy podparty o włócznię umieszczona przy zewnętrznym murze prezbiterium. Od 1905 roku w ołtarzu znajduje się figura św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

Cerkiew Podwyższenia Krzyża Pańskiego w Narwi. Pierwsza świątynia cerkiewna powstała tu w 1560 roku, obecna pochodzi zaś z XIX wieku. Budowla jest drewniana o charakterystycznej niebieskiej zewnętrznej elewacji a zbudowana na planie łacińskiego krzyża. Wejście do obiektu ozdobione jest sześciokolumnowymi portykami.

Cerkiew Kazańskiej Ikony Matki Bożej w Narwi. Obecna świątynia jest repliką XVIII-wiecznej cerkwi znajdującej się pierwotnie w Czyżach. Cerkiew tę sprowadzono do Narwi w 1853 r. na założony w 1804 r. cmentarz unicki (znajdujący się przy ulicy Bielskiej, ok. 250 m od cerkwi parafialnej)

Cmentarz żydowski w Narwi. Nekropolia żydowska założona w końcu XIX wieku. Zajmuje obszar 0,7 ha. Na cmentarzu zachowało się około 30 stojących nagrobków oraz bliżej nieokreślona ilość przewróconych i ukrytych pod mchem.

Cerkiew św. Apostoła Jakuba w Łosince. Położona w centrum miejscowości na wzgórzu, wybudowana w latach 1882-1886. Jest cerkwią parafialną pw. Św. Apostoła Jakuba Syna Alfeusza. To rozłożysta budowla z dekoracyjnym gankiem i dachem z niebieskimi kopułami.

Kaplica św. Jerzego w Łosince. Kaplicę wzniesiono w 1779 w centrum wsi (w miejscu obecnej cerkwi parafialnej); przeniesiono na cmentarz przed 1882. Budowla drewniana, o konstrukcji zrębowej, zamknięta trójbocznie, z dobudowaną w 1883 kruchtą. Uroczystość patronalna obchodzona jest 6 maja. Wpisana do rejestru zabytków obiektów sakralnych wraz z cerkwią parafialną.

Cerkiew św. Jana Teologa w Odrynkach. Cerkiew znajduje się w uroczysku *Żurawlik (Monastyr)*, na terenie cmentarza. W cerkwi znajdował się jednorzędowy ikonostas z wyobrażeniem Ostatniej Wieczery oraz wizerunkami archaniołów Gabriela i Michała, ikoną patronalną i Podwyższenia Krzyża Pańskiego. Na wyposażeniu świątyni pozostawały także ikony Matki Bożej, św. Mikołaja i św. Antoniego Pieczerskiego.

Skit Świętych Antoniego i Teodozjusza Pieczerskich w Odrynkach Prawosławny męski skit, powstały w 2009. Znajduje się na obrzeżach wsi Odrynki, w uroczysku *Kudak*. Skit powstał jako pierwszy w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym po II wojnie światowej. Inicjatorem jego powstania był archimandryta Gabriel (Giba). 19 maja 2013 na terenie skitu konsekrowano nowo wybudowaną drewnianą cerkiew Opieki Matki Bożej.

Cerkiew Opieki Matki Bożej w Odrynkach. Świątynia została zbudowana w 2013r., poświęcona 19 maja tego samego roku przez metropolitę warszawskiego i całej Polski Sawę. Wyposażenie cerkwi wykonano w pracowni Braci Amanatidis w Salonikach 1 grudnia 2016 r. w cerkwi wybuchł pożar, w wyniku którego zniszczeniu uległo niemal całe wyposażenie świątyni.

Cerkiew św. Michała Archanioła w Trześciance. Drewniana cerkiew parafialna, wzniesiona w latach 1864-67. Budowla konstrukcji zrębowej, jednonawowa z kruchtą ogrodzona XIX-wiecznym murem z kamienia polnego.

Kaplica Ofiarowania Przenajświętszej Bogurodzicy w Trześciance. Kaplicę zbudowano w I połowie XIXw. w Białowieży, gdzie pełniła funkcję świątyni parafialnej. W 1894r. w związku z podjęciem decyzji o budowie nowej, okazałej cerkwi murowanej, tę wówczas niemal już stuletnią cerkiewkę postanowiono przenieść do Trześcianki. Budynek reprezentuje coraz rzadziej spotykany na Podlasiu typ świątyń unickich z wydzielonym w bryle prezbiterium, ale nakrytych wspólnym, jednokalenicowym dachem. Do czasów obecnych zachowało się jedynie kilka takich świątyń.

Cerkiew św. Mikołaja w Koźlikach. Cerkiew wzniesiono w 1792 w Klejnikach. W Koźlikach od 1864. Budowla na planie wydłużonego ośmioboku, drewniana, konstrukcji zrębowej, salowa. Od frontu kruchta. Wieża na planie kwadratu, osadzona na nawie. Dachy cerkwi blaszane. Nad kruchtą dach dwuspadowy. Wieża zwieńczona dachem namiotowym z kulistym hełmem. Nad nawą dach jednokalenicowy. Wokół cerkwi murowane ogrodzenie z metalową bramą. Świątynię wpisano do rejestru zabytków 30 grudnia 1987.

Cerkiew Opieki Matki Bożej w Puchlach. Ważny ośrodek kultu maryjnego. W świątyni parafialnej znajduje się szczególnie czczona ikona Matki Bożej Opiekuńczej. Na ikonie *Pokrow* znajduje się Matka Boska stojąca na obłoku, w drapowanej sukni, z koroną na głowie. W dolnej części ikony umieszczono przedstawicieli stanów: władcę, szlachtę, hierarchów cerkwi, mnichów. Cudowna Puchłowska Ikona posiadała wota z datami 1646, 1710, 1732, 1812 i 1855, które świadczyły o uzdrowieniach. Obok wejścia do cerkwi znajdował się natomiast kamień z datą 1710 i napisem wyrytym cyrylicą. Kamień ów posłużył do budowy obecnej świątyni w 1913.

Kaplica św. Jana Złotoustego w Rybakach. Kaplicę wzniesiono w latach 1994–1997, poświęcono 24 czerwca 1997. Budowla murowana, jednokopułowa. Wnętrze obite boazerią. Obok kaplicy znajduje się wolnostojąca dzwonnica.

Główne święta obchodzone w kaplicy:

- uroczystość Świętych Bartłomieja i Barnaby; rocznica poświęcenia kaplicy – 24 czerwca,
- uroczystość św. Jana Złotoustego (patronalna) – 26 listopada.

Kaplica św. Proroka Eliasza w Socach. Obiekt posiada szczególną wartość z uwagi na zachowane w nim unikatowe, choć skromne, wyposażenie, na które składają się m.in. niespotykane w prawosławiu dwa drewniane krucyfiksy – jeden pochodzący najprawdopodobniej jeszcze z okresu unickiego (XVIII – I połowa XIX w.) Ponadto w kaplicy zachowały się XIX-wieczne ikony oraz neounickie oleodruki z okresu międzywojnia z widocznymi silnymi wpływami łacińskiego malarstwa religijnego.

Cerkiew św. Ewangelisty Łukasza w Tyniewiczach Dużych. Świątynia znajduje się na cmentarzu parafialnym. Pierwsza cerkiew została zbudowana około 1750. Spalona w czasie walk niemiecko-radzieckich w 1944. Odbudowana w latach 1944–1948, poświęcona w 1948. Od 5 lipca 1982 świątynia parafialna. Od lat 90. XX w. cerkiew jest sukcesywnie remontowana i wyposażana w nowe utensylia. Ponownie poświęcona 31 października 2011 przez metropolitę Sawę. Cerkiew i cmentarz wpisano do rejestru zabytków 14 września 2001r.

SZLAKI TURYSTYCZNE

Szlaki zostały oznakowane w ramach projektu „**Rozwój turystyki transgranicznej w regionie Puszczy Białowieskiej**” zrealizowanego przez Starostwo Powiatowe w Hajnówce w ramach Programu Sąsiedztwa Polska - Białoruś - Ukraina INTERREG IIIA / TACIS CBC 2004-2006

Podlaski Szlak Bociani Odrynki – Gorędy – Trześcianka – Puchły

Podlaski Szlak Bociani prowadzi przez obszary o najwyższych walorach przyrodniczych – Puszcę Białowieską, Kotlinę Biebrzańską, Puszcę Augustowską, Pojezierze Suwalskie oraz Dolinę Górnej Narwi. Nadrzędnym walorem szlaku obrazującym jego unikatowość jest występowanie wielu skupisk bocianów utrwalonych w świadomości turystów jako jeden z najbardziej charakterystycznych elementów polskiego krajobrazu.

Szlak Świątyń Prawosławnych Łosinka – Kutowa – Chrabostówka – Makówka – Narew – Waniewo – Iwanki – Saki – Trześcianka – Białki

Wędrując „Szlakiem prawosławnych świątyń” możemy zobaczyć nie tylko zabytkowe cerkwie, ale również różnorodne w stylu i wieku kapliczki, przydrożne krzyże, a także źródła ze „świętą” wodą.

Podlaski Szlak Kulturowy „Drzewo i Sacrum” Puchły – Trześcianka – Narew – Łosinka - Skaryszewo

To unikatowe przedsięwzięcie przedstawiające bogactwo drewnianej architektury znajdujących się w powiatach bielskim i hajnowskim - niezwykłości starych drewnianych chat, zabytkowych kapliczek, cerkwi i kościołów.

Szlak Krainy Otwartych Okiennic Narew - Ancuty - Trześcianka - Soce - Puchły

Szlak zachwyca nie tylko unikatowymi dekoracjami, ale również okazałymi, drewnianymi cerkwiami i kościołami, starymi krzyżami wotywnymi, zabytkowymi kapliczkami przydrożnymi i cmentarnymi oraz nade wszystko przyrodą na tle której całość nabiera jeszcze większej wartości.

Szlak „Do Puszczy Ładzkiej” Narew - Makówka - Hajdukowszczyzna - Rybaki - Eliaszuki - Michnówka - Lewkowo Stare - Podlewkowie - Suszczy Borek - Kminkówka - Zabłotczyzna - Narewka - Świnoroje - Budy

Szlak spina miejscowości położone wokół Puszczy Ładzkiej (zwanej inaczej Bielską, wchodzącą w kompleks Puszczy Białowieskiej) i wiedzie w głąb białowieskiej kniei. Szachownica pól i łąk zlokalizowana w malowniczej scenerii puszczy oraz zabytki kulturowo – historyczne to główne atuty tej trasy.

Szlak „Do wsi w dolinie Narwi” Doratynka - Kaczały - Janowo - Gorodczyno - Klejniki - Lady – Kuraszewo

Ciekawy szlak skupiający zabytki architektoniczne, historyczne i kulturowe. Wiedzie przez malownicze wsie, osadzone w krajobrazie pól i lasów.

Białowiecki Szlak Transgraniczny Narew - Tyniewicze Duże - Kamień - Kuraszewo - Nowy Kornin - Nowe Berezowo - Hajnówka - Budy - Teremiski - Stara Białowieża - Grudki - granica państwowa między Polską, a Białorusią - Biały Lasek - Szereszewo - Prużany - Różany - Łyskowo - Nowy Dwór

To dobrze oznakowana sieć dróg leśnych, żwirowych i asfaltowych, ciągnących się po obu stronach granicy. To wyjątkowa trasa – łączy w sobie piękno przyrody, zabytki historyczne i wielokulturowy charakter regionu, o którym przypomina bliskie sąsiedztwo prawosławnych i katolickich świątyń oraz unikatowa architektura drewnianych domostw.

PROMOCJA GMINY NAREW

Facebook: <https://www.facebook.com/Gmina-Narew-105151282118455/?ti=as>

www: <http://www.narew.gmina.pl>

CZŁONKOSTWO GMINY W STOWARZYSZENIACH I ZWIĄZKACH

Gmina Narew jest członkiem **Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi** powołanego do życia w 2000r., którego podstawowymi celami działania są:

1. integrowanie działań samorządów w zakresie ochrony środowiska,
2. reprezentowanie i obrona wspólnych interesów członków na rzecz ochrony środowiska,
3. wspieranie poczynań poszczególnych samorządów, zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego,
4. inspiracja działań na rzecz ochrony środowiska,
5. popularyzowanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych dorzecza górnej Narwi.

Obecnie SGGN jest dobrowolną formą, zrzeszającą 15 samorządów położonych na obszarze od granicy państwa z Białorusią (gmina Narewka) do okolic Tykocina i Zawad. Umownie obszar ten nazwany jest regionem Górnej Narwi.

W 2006 roku Gmina Narew przystąpiła do **Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Puszcza Białowiecka”**, obejmującego wszystkie gminy powiatu hajnowskiego oraz trzy gminy powiatu bielskiego. Stowarzyszenie ma na celu działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów gmin wchodzących w skład LGD „PB”.

25 maja 2002 roku została podpisana umowa o utworzeniu **Euroregionu Puszcza Białowiecka**. Po stronie polskiej Euroregion reprezentowany jest przez **Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowiecka**, którego jednym z celów statutowych jest współpraca transgraniczna. Gmina Narew jest członkiem Stowarzyszenia, które jest międzynarodowym zrzeszeniem społeczności lokalnych po polskiej i białoruskiej stronie granicy. W skład Euroregionu wchodzi po stronie polskiej: powiat hajnowski, gmina miejska Hajnówka, gminy wiejskie: Hajnówka, Białowieża, Dubicze Cerkiewne, Czyże, Narew, Narewka, Czeremcha, Bielsk Podlaski i Orla oraz gmina wiejsko-miejska Kleszczele, natomiast po stronie białoruskiej rejony: Prużański, Kamieniecki i Świsłocki. Euroregion tworzy podstawy do rozwijania przyjaznej i wzajemnie korzystnej współpracy transgranicznej sąsiadujących ze sobą regionów w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Białoruś, obejmujących swoim zasięgiem unikalny w skali Europy i świata – kompleks lasów pierwotnych Puszczy Białowieckiej. Polska część Euroregionu Puszcza Białowiecka położona jest w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego i obejmuje wszystkie miasta i gminy powiatu hajnowskiego oraz dwie gminy powiatu bielskiego. Białoruska część Euroregionu Puszcza Białowiecka położona jest w zachodniej części Białorusi, rejon świsłocki położony jest na terenie obwodu grodzieńskiego, a rejony prużański i kamieniecki na terenie obwodu brzeskiego. Euroregion „Puszcza Białowiecka” został utworzony w oparciu o

transgraniczny obiekt przyrodniczy, jakim jest Puszcza Białowieska, położona na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Białoruś.

Od 2006 roku Gmina Narew jest również członkiem **Związku Gmin Regionu Puszczy Białowieskiej**, którego celem jest wspólne wykonywanie zadań publicznych przekazanych przez tworzące go gminy.

GOSPODARKA

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosiła 134 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 99 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 26 podmiotów, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 9 pozycji.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to w większości małe i średnie zakłady rodzinne. Do największych podmiotów gospodarczych Gminy Narew zaliczamy: firmę PRONAR spółka z o.o. w Narwi, RSP Rolmak, Agronar i FARMPASZ w Makówce oraz PPH NARMET w Narwi.

Do wiodących branż w gminie należą: usługi wspomagające produkcję roślinną, produkcja tartaczna, produkcja kotłów centralnego ogrzewanie, branża budowlana, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, handel, transport drogowy, kamieniarstwo.

Na terenie Gminy Narew do ewidencji innych obiektów, w których świadczy się usługi hotelarskie wpisane są 24 obiekty.

GOSPODARSTWA ROLNE

lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1.	0,0 – 0,4999 ha	1262
2.	0,5 – 0,9999 ha	427
3.	1,0 – 1,4999 ha	329
4.	1,5 – 1,9999 ha	196
5.	2,0 – 2,9999 ha	305
6.	3,0 – 4,9999 ha	402
7.	5,0 – 6,9999 ha	231
8.	7,0 – 9,9999ha	192
9.	10,0 – 14,9999 ha	179
10.	15,0 – 19,999 ha	68
11.	20,0 – 29,9999 ha	43
12.	30,0 – 49,9999 ha	25
13.	50,0 – 99,9999 ha	16
14.	100,0 ha i powyżej	10
Ogółem:		3685

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Długość dróg w poszczególnych kategoriach na terenie Gminy Narew:

- 1) drogi gminne – 94,016 km
- 2) drogi powiatowe – około 100 km
- 3) drogi wojewódzkie – około 32 km

W 2021 roku na zadania związane z drogami gminnymi wykorzystano środki o łącznej wysokości 965 459,83 zł, w tym: wydatki inwestycyjne 675 280,11 zł, wydatki z funduszu sołeckiego 273 291,31 zł.

INFORMACJE FINANSOWE

Budżet Gminy Narew na rok 2021 został przyjęty uchwałą Nr Kolegium /Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku Nr 11/116/2021 z dnia 29 kwietnia 2021r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały siedmioma uchwałami Rady Gminy oraz dziewięcioma zarządzeniami Wójta Gminy Narew.

Informacja o dochodach Gminy Narew

Lata	2021 r.	2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Plan	24 737 940,15	23 192 181,34	18 768 125,59	18 040 636,08	16 664 972,90
Wykonanie dochodów ogółem	24 393 614,18	21 901 613,09	18 985 437,14	17 856 573,45	16 729 776,70
Wykonanie dochodów własnych	10 275 472,41	8 648 488,63	8 468 092,75	9 174 828,13	7 760 578,90
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (%)	42,12	39,49	44,60	51,38	46,39
Wykonanie dochodów majątkowych	3 952 599,62	3 190 236,72	1 076 527,21	970 605,89	50 934,00
Wykonanie dochodów – udziały w PIT	2 429 936,00	2 123 247,00	2 320 696,00	2 044 985,00	1 943 883,00
Wykonanie dochodów – udziały w CIT	966 812,84	75 850,62	397 950,22	75 701,40	13 603,53

Informacja o wydatkach Gminy Narew

Lata	2021 r.	2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Plan	24 640 743,15	25 379 798,34	20 364 268,59	19 144 016,08	18 325 487,90
Wykonanie – wydatki ogółem	23 284 565,94	22 817 944,29	18 909 278,73	18 274 759,49	17 098 621,17
Wykonanie – wydatki majątkowe	4 426 920,29	5 547 208,14	1 812 457,43	1 946 540,77	1 858 350,32
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (%)	19,01	24,31	9,59	10,65	10,87
Wykonanie wydatków Funduszu Sołeckiego	408 755,08	428 026,64	453 174,69	442 381,12	379 528,36

Informacja o wyniku finansowym Gminy Narew

Lata	2021 r.	2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.
Planowany wynik	97 197,00	- 2 187 617	- 1 596 143	- 1 103 380	- 1 660 515
Wynik budżetu - wykonanie	1 109 048,24	- 916 331,20	76 158,41	- 418 186,04	- 368 844,47

Zarządzenie nr 336/22 Wójta Gminy Narew z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z przebiegu wykonania budżetu gminy za 2021 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Narew (BIP) pod adresem:

http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/bd8c164e41b/b4963b5ca6f/budet_na_rok_2021/sprawozdanie-z-wykonania-budzetu-za-2021-rok.html

ZADANIA INWESTYCYJNE W 2021 ROKU

1. Wykończenie boksów garażowych OSP w Łosince

W 2021r. ogłoszono zapytanie ofertowe na wykonanie tynków.

Koszt ogólny: **97 476,00 zł**

Wykonanie: **989,35 zł**

2. Rozbudowa i wykończenie świetlicy wiejskiej w Łosince

W 2021r. ogłoszono zapytanie ofertowe na wykonanie tynków i posadzek.

Koszt ogólny: **68 951,00 zł**

3. Przebudowa ul. Palmowej w Narwi poprzez utwardzenie kostką brukową lub asfaltem

Zadanie finansowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew-Gnilica.

Koszt ogólny: **36 243,01 zł**

4. Budowa sieci wodociągowej na ul. Palmowej w Narwi

Sporządzenie dokumentacji.

Koszt ogólny: **1 230,00 zł**

Zdanie zrealizowane w całości.

5. Modernizacja ulic: Świerkowej, Bukowej, Gajowej i Jaśminowej w miejscowości Narew.

Zadanie finansowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew-Osiedle.

Koszt ogólny: **37 228,16 zł**

Wykonanie: **5 535,00 zł**

6. Inwestycja dotycząca gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Narew w ramach projektu pn. „Zaprojektuj i zbuduj”.

Przebudowa z rozbudową stacji uzdatniania wody z instalacją fotowoltaiczną w miejscowości Łosinka.

Koszt ogólny: **2 037 120,00 zł**

Dofinansowanie: **1 252 683,00 zł**

Wkład własny: **784 437,00 zł**

7. Modernizacja ulicy we wsi Tyniewiczze Duże

Zadanie realizowane przy współudziale środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Tyniewiczze Duże w wysokości **17 006,73 zł**

Koszt ogólny: **1 786 683,05 zł**

Dofinansowanie: **890 841,52 zł**

Wkład własny: **895 841,53 zł**

8. Przebudowa i remont budynku szatni piłkarskiej oraz budowa zadaszonych trybun na boisku w Narwi

W ramach przedmiotowego projektu zmodernizowano teren boiska w Narwi w zakresie zagospodarowania sportowo-rekreacyjnego. Celem głównym projektu jest:

- minimalizacja występowania zjawiska wykluczenia społecznego,
- stworzenie miejsca spotkań i odpoczynku oraz spędzania wolnego czasu w tym propagowanie zdrowego stylu życia,
- stworzenie warunków zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczych związanych z funkcją, jaką pełni obszar sportowo-rekreacyjny,
- uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanego terenu.

Koszt ogólny: **619 369,00 zł**

Dofinansowanie: **526 149,99 zł**

Wkład własny: **93 219,01 zł**

9. Wykonanie projektu i naprawy nawierzchni drogi we wsi Doratynka

Zadanie finansowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Doratynka

Koszt ogólny: **12 755,05 zł**

Wykonanie: **6 765,00 zł**

10. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince

Wjazd za świetlicę, wykopanie odpływu i przykrycie rowu melioracyjnego.

Zadanie realizowane w całości z wyodrębnionego Funduszu Sołeckiego Sołectwa Łosinka w wysokości **19 184,43 zł**

11. Modernizacja PSZOK w miejscowości Narew

Celem przedmiotowego projektu jest zwiększenie udziału odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny na terenie Gminy Narew poprzez:

- zapewnienie mieszkańcom gminy swobodnego dostępu do punktu zbierania odpadów;
- polepszenie stanu ekologicznego terenów objętych zasięgiem działania projektu;
- podniesienie standardu życia mieszkańców gminy;
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Koszt ogólny: **702 108,87 zł**

Dofinansowanie: **561 687,09 zł**

Wkład własny: **140 421,78 zł**

12. Termomodernizacja i rozbudowa budynku Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi

Wykonano przedmiar i kosztorys inwestorski przedmiotowego zadania na kwotę **1 092 038,92 zł**.

Zadanie zgłoszone do dofinansowania i realizacji w ramach II naboru „Polskiego Ładu” w I kwartale 2022r.

Koszt sporządzenia dokumentacji: **1 230 zł**

Zadanie wykonane w całości.

13. Modernizacja ulic Piaski i Kościelnej w miejscowości Narew

Zadanie zostało sfinansowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew-Piaski.

Koszt ogólny: **13 975,23 zł**

Zadanie wykonane w całości.

14. Utworzenie szlaku rekreacyjnego na rzece Narew

Przygotowanie dokumentacji inwentaryzacyjnej. Inwestycja realizowana w ramach Stowarzyszenia Gmin Górnej Narwi.

Koszt ogólny: **1 352 zł**

Zadanie wykonane w całości.

15. Sporządzenie dokumentacji projektowej do zadania pod nazwą:

„Wykonanie nawierzchni z kostki brukowej szerokości 4 m na przedłużenie ul. Młynowej w kierunku ul. Piaski (nr. dz. 246/7) oraz na przedłużenie ul. Dąbrowskiego.”

Zadanie finansowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew-Piaski.

Koszt: **18 741,99 zł**

Wykonanie: **10 000,00 zł**

16. Modernizacja oświetlenia ulicznego w miejscowości Narew.

Przedmiotowa inwestycja dotyczy wymiany 273 szt. istniejących opraw sodowych na LED wraz z wymianą osprzętu.

Działania podejmowane w ramach projektu będą przyczyniały się do:

- zmniejszenia zużycia energii,
- poprawy warunków oświetleniowych poprzez podniesienie jakości infrastruktury oświetlenia ulicznego w 2022r.,
- poprawy bezpieczeństwa na drogach zarówno pieszych jak i kierowców,
- wzmocnienia atrakcyjności wizerunkowej miejscowości Narew,
- ograniczenia emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia mieszkańców.

Koszt ogólny: **267 031,00 zł**

Dofinansowanie: **226 976,35 zł**

Wkład własny: **40 054,65 zł**

17. Wynagrodzenie inspektora nadzoru nad realizacją projektu grantowego pn. „Odnawialne źródła energii dla mieszkańców Gminy Narew.”

Koszt ogólny: **8 823,90 zł**

Dofinansowanie: **5 735,53 zł**

Wkład własny: **3 088,37 zł**

18. Modernizacja ulicy we wsi Waśki.

Z przewidzianej kwoty **26 166,15 zł** wykorzystano **6 150 zł** na zakup map do celów projektowych. W dniu 24.02.2022r. w drodze zapytania ofertowego wyłoniono wykonawcę na przebudowę ulicy i obiektu mostowego metodą zespołu realizacji inwestycji drogowej „ZRID” za kwotę **64 944,00 zł**.

19. Przebudowa 2 przejść dla pieszych na ul. Mickiewicza nr ewidencyjny 107183B i budowa 1 przejścia dla pieszych na ul. Białowieskiej nr ewidencyjny 107172B.

W 2021r. sporządzono dokumentację, której koszt wyniósł **6 000 zł**. Na rok 2022r. zaplanowano wykonawstwo.

20. Sporządzenie dokumentacji projektowej na przebudowę ulic Sosnowej, Palmowej i Klonowej w miejscowości Narew.

Koszt: **10 000 zł**.

Zadanie wykonane w całości.

21. Zakup 2 szt. stalogazowych namiotów wraz z osprzętem.

Koszt: **50 000 zł.**

Namioty wraz z osprzętem służące do zarządzania kryzysowego (pożar/powódź/huragan) na potrzeby Urzędu Gminy Narew jak też podległych jednostek OSP.

Parametry namiotów:

1) Namiot Endini V40

Ilość: 1

Cena netto: 20 000,00 zł

Wartość netto: 20 000,00 zł

Wartość brutto: 24 600,00 zł

Stalogazowy namiot Endini o powierzchni ok. 40m²

- wymiar zewnętrzny: 8,5 x 5,0 x 2,75
- materiał poliester podwójnie powlekany dużymi PVC
- kolor czerwony lub pomarańczowy od zewnątrz i szary od środka 450g/m² B1
- podłoga antypoślizgowa 700g/m² B1
- dwa przeciwległe wejścia 2m x 1,9m [+/- 5cm] umieszczonych w ścianach szczytowych, zamek dwustronny
- stelaż namiotu połączony z poszyciem za pomocą zamków błyskawicznych
- cztery 3-warstwowe okna 60 x 60cm
- próg namiotu o wysokości min. 6cm chroniący przed wnikaniem wody z trwale naniesionym żółto-czarnym pasem ostrzegawczym
- pas doświetlający w poszyciu dachowym, umieszczony po całej długości namiotu

2) Namiot Endini V20

Ilość: 1

Cena netto: 13 000,00 zł

Wartość netto: 13 000,00 zł

Wartość brutto: 15 990, 00 zł

Stalogazowy namiot Endni o powierzchni ok. 20m²:

- wymiary zewnętrzne 5,0 x 4,25 x 2,75
- materiał poliester podwójnie powlekany dużymi PVC
- kolor czerwony lub pomarańczowy od zewnątrz i szary od środka 450g/m² B1
- podłoga antypoślizgowa 700g/m² B1
- dwa przeciwległe wejścia 2m x 1,9m [+/- 5cm] umieszczonych w ścianach szczytowych, zamek dwustronny
- stelaż namiotu połączony z poszyciem za pomocą zamków błyskawicznych
- cztery 3-warstwowe okna 60x60cm
- próg namiotu o wysokości min. 6cm chroniący przed wnikaniem wody z trwale naniesionym żółto-czarnym pasem ostrzegawczym
- pas doświetlający w poszyciu dachowym, umieszczony po całej długości namiotu

3) ASR – system podtrzymujący ciśnienie w namiocie

Ilość: 1

Cena netto: 1 565,85 zł

Wartość netto: 1 565,85 zł

Wartość brutto: 1926,00 zł

4) Osprzęt do namiotów

Ilość: 1

Cena netto: 5 284,55 zł

Wartość netto: 5 284,55 zł

Wartość brutto: 6500,00 zł

Nagrzewnica olejowa Master BV 77 wraz z:

- termostatem
- przewodami giętkimi
- zestawem podłączeniowym
- daszkiem

5) Oświetlenie LED – Endini

Ilość: 4

Cena netto: 200,00 zł

Wartość netto: 800,00 zł

Wartość brutto: 984,00 zł

Całość została sfinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

Produkt dostarczyła firma POLTENT Sp. z o.o z Wodzisławia Śląskiego.

PODSUMOWANIE INWESTYCJI W 2021 ROKU:

Inwestycje ogółem: **4 315 012,02 zł**

WYKAZ MIENIA KOMUNALNEGO GMINY NAREW NA DZIEŃ 31.12.2021 r.

Własność jednostki samorządowej

Lp.	Rodzaj mienia	Jednostka miary	Wartość inwentarzowa na 01.01.2021 r. zł	Przybyło jedn. Miary/Wartość	Ubyło Jedn. Miary/Wartość	Stan po zmianach na 31.12.2021 r.		Dochody brutto uzyskane od 01.01.2021 do 31.12.2021
						jedn. miary	wartość mienia zł	
A	Urząd Gminy Narew							
1	Grunty w posiadaniu jednostki: w tym mienie ogólnodostępne – 28,4614 ha, grunty rolne – 117,4011 ha, tereny budowlane – 16,3366 ha, grunty leśne – 47,6972 ha, grunty zakrzaczone – 11,3593 ha) stan na 31.12.2021 r.	229,5656 ha	265 447,69		8,31 ha/6 187,15	221,2556 ha	259 260,54	592 924,25
2	Grunty oddane w wieczyste użytkowanie	3,8144 ha	11 595,40			3,8144 ha	11 595,40	13 270,73
3	Budynki i lokale	28 szt.	1 405 421,49	1 szt./428 937,89		29 szt.	1 834 359,38	35 196,66
4	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	63 szt.	18 594 324,31	2 056 296,44		63 szt.	20 650 620,75	791 009,69
5	Kotły i maszyny energetyczne	37 szt.	783 714,07		10 szt./147 085,50	27 szt.	636 628,57	238 126,16
6	Zestawy komputerowe	79 szt.	402 087,03		24 szt./54 691,34	55 szt.	347 395,69	
7	Środki transportowe	21 szt.	2 093 821,34	1 szt./8 304,50	5 szt./109 896,78	17 szt.	1 992 229,06	
8	Drogi	198,4728 ha	12 359 553,49	7,0312 ha/2 006 308,97		205,504 ha	14 365 862,46	68 548,19
9	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	2 szt.	31 669,00	10 szt./204 465,28		12 szt.	236 134,28	
10	Urządzenia techniczne	2 szt.	28 380,62	1 szt./285 014,37		3 szt.	313 394,99	

11.	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane	0 szt.		2 szt./ 323 531,00		2 szt.	323 531,00	
	Razem	x	35 976 014,44	5 312 858,45	317 860,77	x	40 971 012,12	1 739 075,68
B	Zespół Szkolno – Przedszkolny							
1	Budynki mieszkalne	1/18 szt.	8 329,44			1/18 szt.	8 329,44	
2	Budynki szkolne	1 szt.	4 396 370,36			1 szt.	4 396 370,36	12 264,83
3	Garaż przy szkole	1 szt.	87 604,00			1 szt.	87 604,00	
4	Stadion sportowy	1 szt.	530 196,00	674 922,00		1 szt.	1 205 118,00	
5	Środki transportowe	3 szt.	308 640,00			3 szt.	308 640,00	
6	Ogrodzenie i oświetlenie		122 661,81				122 661,81	
7	Zespoły komputerowe	49 szt.	143 887,38			49 szt.	143 887,38	
8	Maszyny i urządzenia	21 szt.	200 238,16			21 szt.	200 238,16	
9	Urządzenia techniczne		59 130,22				59 130,22	
	Razem	x	5 857 057,37	674 922,00	0,0	x	6 531 979,37	12 264,83
C	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej							
1	Komputery i urządzenia		0,0		0,0		0,0	
	Razem	x	0,0	0,0	0,0	x	0,0	
	SUMA	x	41 833 071,81	5 987 780,45	317 860,77	x	47 502 991,49	1 751 340,51

FUNDUSZE SOŁECKIE

Od 2016 r. w Gminie Narew realizowane są zadania ze środków Funduszy Sołeckich.

Rok inwestycyjny	Wartość zadań wykonanych z Funduszy Sołeckich
2016	360 701,47 zł
2017	369 843,36 zł
2018	442 381,12 zł
2019	452 954,69 zł
2020	428 026,64 zł
2021	408 755,08 zł
RAZEM:	= 2 462 662,36 zł

W 2021 roku wysokość zwrotu z budżetu państwa do budżetu gminy części wydatków z funduszy sołeckich poniesionych za 2020 rok wynosiła 73 988,70 zł (19,013%).

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI FUNDUSZU SOŁECKIEGO ZA ROK 2021 :
Wydatki poniesione w ramach funduszu sołeckiego realizowanego na dzień 31 grudnia 2021r.:

<u>Nazwa solectwa</u> Nr – Numer solectwa w księdze głównej	Fn.3031. 2021 rok <u>Zadania</u>	Plan wydatków Funduszu Sołeckiego wg klasyfikacji budżetowej na <u>2021 rok:</u>	Kwoty wydatków poniesionych przez solectwa w ramach funduszu sołeckiego w <u>2021 roku</u>	% wykonania	UWAGI Rodzaj wydatku: (wydatek majątkowy, wydatek bieżący)
ANCUTY – 1 [0101]	Zagospodarowanie terenu przy rzece oraz postawienie altanki	13 532,80 zł	11 685,00 zł	86,35%	Wydatek bieżący: 11 685,00 zł
BIĄŁKI –2 [0201] [0202] [0203]	Remont świetlicy: *(1). Malowanie ścian kolorem i sufitu w sali pierwszej oraz oczyszczenie i malowanie podłogi wraz z położeniem listew przypodłogowych w świetlicy wiejskiej; *(2) Wyłożenie ścian suchym tynkiem, montaż sufitu podwieszanego, szpachlowanie, malowanie, wyłożenie podłogi gresem antypoślizgowym; *(3) Wyłożenie schodów gresem antypoślizgowym oraz zamontowanie barierki na schodach.	11 666,21 zł, w tym: 666,21 zł (1) 6 000,00 zł (2) 5 000,00 zł (3)	0,00 zł (1) 0,00 zł (2) 0,00 zł (3)	0% (1) 0% (2) 0% (3)	- (1) - (2) - (3)
CHRABOSTÓWKA – 3 [0301]	Remont świetlicy: Przebudowa kominka do ogrzewania świetlicy wiejskiej	12 703,20 zł	12 500,00 zł	98,40%	Wydatek bieżący: 12 500,00 zł
DORATYNKA – 4 [0404]	Projekt i naprawa nawierzchni drogi we wsi Doratynka. Uwagi: Zadanie inwestycyjne	12 755,05 zł	6 765,00 zł	53,04%	Wydatek majątkowy: 6 765,00 zł
GORĘDY – 5 [0505]	Remont drogi – dożwirowanie i wyrównanie drogi dojazdowej do wsi Gorędy - Bruszkowszczyzna	11 199,56 zł	11 199,53 zł	100%	Wydatek bieżący: 11 199,53 zł
GORODCZYNO – 6 [0601] [0602]	Remont świetlicy: (1). Zakup podkaszarki do świetlicy; (2) Wykonanie ogrodzenia działki oraz wykonanie schodów i chodnika przy świetlicy	12 703,20 zł, w tym: 2 703,20 zł (1) 10 000,00 zł (2)	2 700,00 zł (1) 4 797,00 zł (2)	99,88% (1) 47,97% (2)	Wydatek bieżący: 2 700,00 zł (1) Wydatek bieżący: 4 797,00 zł (2)

GORODZISKO – 7 [0701] [0702]	Remont świetlicy: (1). Zakup deski podsufitowej, impregnat do drewna, łąta budowlana; (2) Zakup polbruku i ułożenie go przed świetlicą	14 466,09 zł, w tym: 4 000,00 zł (1) 10 466,09 zł (2)	0,00 zł (1) 0,00 zł (2)	0% (1) 0% (2)	- (1) - (2)
GRADOCZNO – 26 [2601]	Remont drogi: + dozwierowanie drogi dojazdowej do pól gospodarzy; + odkrzaczenie drogi Gradoczno – Klejniki.	11 977,30 zł	11 977,26 zł	100%	Wydatek bieżący: 11 977,26 zł
ISTOK – 23 [2301] [2302]	(1). Zasypanie ubytków (dziur) drogi żwirowo – polnej na kolonii Istok żwirem; (2). Wykonanie podjazdów do zamieszkałych posesji z kostki brukowej.	12 132,85 zł, w tym: 2 132,85 zł (1) 10 000,00 zł (2)	2 132,83 zł (1) 0,00 zł (2)	100% (1) 0% (2)	Wydatek bieżący: 2 132,83 zł (1) - (2)
IWANKI – 35 [3501]	Remont drogi – utwardzenie i wyrównanie drogi na pograniczu wsi Rohozy - Iwanki	12 703,20 zł	12 703,18 zł	100%	Wydatek bieżący: 12 703,18 zł
JANOWO – 8 [0801] [0801] [0803]	Remont świetlicy i dróg: (1). Remont podłogi w korytarzu, obicie korytarza i łazienki panelami oraz ułożenie polbruku przed gankiem świetlicy wiejskiej; (2). Zakup stołów do świetlicy wiejskiej; (3). Remont dróg poprzez uzupełnienie dziur w asfalcie na końcu Janowa oraz zasypanie dziur na żwirówce od Janowa do Kaczał.	11 406,96 zł, w tym: 5 500,00 zł (1) 1 500,00 zł (2) 4 406,96 zł (3)	0,00 zł (1) 1 276,00 zł (2) 0,00 zł (3)	0% (1) 85,07% (2) 0% (3)	- (1) Wydatek bieżący: 1 276,00 zł (2) - (3)
KOTŁÓWKA – 34 [3401]	Doświetlenie ulicy, montaż lamp na słupach we wsi Kotłówka	12 236,55 zł	11 931,00 zł	97,50%	Wydatek bieżący: 11 931,00 zł
KOWEŁA – 33 [3301]	Remont świetlicy: (1). Przekrycie dachu świetlicy wiejskiej blachą trapezową	12 392,10 zł, w tym: 12 392,10 zł (1)	12 350,00 zł (1)	99,66% (1)	Wydatek bieżący: 12 350,00 zł (1)
KOŹLIKI – 9 [-]	-	-	-	-	-
KRZYWIEC – 10 [1001]	Remont drogi – zakup żwiru drogowego oraz odkrzaczenie i odtworzenie rowów na drodze w kierunku m. Chrabostówka od końca wsi Krzywiec do drogi wojewódzkiej	16 488,24 zł	16 488,22 zł	100%	Wydatek bieżący: 16 488,22 zł
KUTOWA – 11 [1101]	Remont drogi – nawożenie żwiru na drogę do przystanku autobusowego Kutowa szosa	12 029,15 zł	12 029,12 zł	100%	Wydatek bieżący: 12 029,12 zł
LACHY – 12 [1201]	Remont drogi – dozwierowanie odcinka drogi Lachy - Koźyno	13 325,40 zł	13 325,22 zł	100%	Wydatek bieżący: 13 325,22 zł
ŁOPUCHÓWKA – 28 [2801] [2801]	Remont drogi – dozwierowanie drogi (położonej za zbiornikiem wodnym przeciwpożarowym) dojazdowej do pól oraz założenie przepustu	12 029,15 zł, w tym: 10 233,15 zł (1a) 1 796,00 zł (1b)	10 000,00 zł (1a) 1 795,50 zł (1b)	97,72% (1a) 99,97% (1b)	Wydatek bieżący: 10 000,00 zł (1a)

					Wydatek bieżący: 1 795,50 zł (1b)
ŁOSINKA – 36 [3601]	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince (wjazd za świetlicę, wykonanie odpływu i przykrycie rowu melioracyjnego). Uwagi: Zadanie inwestycyjne	19 184,43 zł	19 184,00 zł	100%	Wydatek majątkowy: 19 184,00 zł
MAKÓWKA – 13 [1301] [1301]	Remont świetlicy wiejskiej poprzez zakupienie materiałów budowlanych do wykończenia wnętrza świetlicy wraz z robocizną	16 384,54 zł, w tym: 8 199,54 zł (1a) 8 185,00 zł (1b)	8 198,77 zł (1a) 8 185,00 zł (1b)	99,99% (1a) 100% (1b)	Wydatek bieżący: 8 198,77 zł (1a) Wydatek bieżący: 8 185,00 zł (1b)
NAREW-GNILICA – 14 [1401]	Przebudowa ul. Palmowej w Narwi poprzez utwardzenie kostką brukowa lub asfaltem zgodnie z projektem budowlanym. Uwagi: Zadanie inwestycyjne	36 243,01 zł	369,00 zł	1,02%	Wydatek bieżący: 369,00 zł
NAREW-OSIEDLE – 15 [1501]	Modernizacja ulic: Świerkowej, Bukowej, Gajowej i Jaśminowej. Uwagi: Zadanie inwestycyjne	37 228,16 zł	5 535,00 zł	14,87%	Wydatek majątkowy: 5 535,00 zł
NAREW-PIASKI – 16 [1601] [1602]	(1) Modernizacja ulic: Piaski i Kościelnej. (2) Sporządzenie dokumentacji projektowej do zadania pod nazwą: Wykonanie nawierzchni z kostki brukowej szerokości 4 m na przedłużeniu ul. Młynowej w kierunku ul. Piaski (nr dz. 246/7) oraz na przedłużeniu ul. Dąbrowskiego. Uwagi: Zadania inwestycyjne	32 717,22 zł, w tym: 13 975,23 zł (1) 18 741,99 zł (2)	13 975,23 zł (1) 10 000,00 zł (2)	100% 53,36%	Wydatek majątkowy: 13 975,23 zł (1) Wydatek majątkowy: 10 000,00 zł (2)
NOWINY – 17 [1701]	Remont drogi nr 34 (za budynkami wsi) w Nowinach poprzez dożwirowanie	13 014,30 zł	13 014,28 zł	100%	Wydatek bieżący: 13 014,28 zł
ODRYNKI – 18 [1801] [1802] [1803]	Remont świetlicy: (1).Zakup i montaż nagrzewnicy elektrycznej ściennej do budynku świetlicy; (2) Zakup krzeseł konferencyjnych oraz zakup 4 stołów cateringowych do świetlicy wiejskiej; (3) Zakup terakoty i kleju, odnowienie elewacji przedniej ściany budynku świetlicy wiejskiej.	14 673,49 zł, w tym: 3 800,00 zł (1) 3 100,00 zł (2) 7 773,49 zł (3)	3 775,81 zł (1) 3 060,26 zł (2) 7 694,01 zł (3)	99,36% (1) 98,72% (2) 98,98% (3)	Wydatek bieżący: 3 775,81 zł (1) Wydatek bieżący: 3 060,26 zł (2) Wydatek bieżący: 7 694,01 zł (3)
OGRODNIKI – 24 [2401]	Remont drogi – dożwirowanie drogi gminnej nr 26	13 584,65 zł	13 584,51 zł	100%	Wydatek bieżący: 13 584,51 zł

PRZYBUDKI – 19 [1901]	Remont drogi: Wylanie nakładki asfaltowej na drodze we wsi Przybudki	13 636,50 zł	13 634,99 zł	99,99%	Wydatek bieżący: 13 634,99 zł
PUCHŁY – 20 [2001] [2002]	(1). Plac zabaw: karuzela tarczowa platforma, podwójna huśtawka (bocianie gniazdo okrągłe, huśtawka zwykła dla większych dzieci), podwójny bujak np. osiołek, piaskownica duża zakrywana plus daszek; (2) Solidna ławka (ogrodowa) do siedzenia	12 392,10 zł, w tym: 11 992,10 zł (1) 400,00 zł (2)	11 950,00 zł (1) 400,00 zł (2)	99,65% (1) 100% (2)	Wydatek bieżący: 11 950,00 zł (1) Wydatek bieżący: 400,00 zł (2)
RADŹKI – 25 [2501]	Remont drogi: + naprawa powierzchni drogi kruszywem łamanym; + odkrzaczenie rowów do wsi Radźki od szosy	11 147,71 zł	11 144,59 zł	99,97%	Wydatek bieżący: 11 144,59 zł
RYBAKI – 32 [3201]	Remont drogi – doźwirowanie drogi na odcinku od wsi Rybaki do Ośrodka Wypoczynkowego w Rybakach	13 688,35 zł	13 688,34 zł	100%	Wydatek bieżący: 13 688,34 zł
SAKI – 21 [2101]	Remont drogi gminnej od miejscowości Saki do drogi Białki – Ogrodniki (droga powiatowa) poprzez utwardzenie kruszywem łamanym	11 562,51 zł	11 559,29 zł	99,97%	Wydatek bieżący: 11 559,29 zł
SOCE – 37 [3701]	Remont drogi – doźwirowanie drogi gminnej zagumiennej oznaczonej nr działek 367 i 368	14 206,85 zł	14 206,74 zł	100%	Wydatek bieżący: 14 206,74 zł
TRZEŚCIANKA – 27 [2701] [2702] [2703]	(1). <u>Rozbudowa infrastruktury przy świetlicy wiejskiej w Trześciance (doposażenie placu zabaw i siłowni pod chmurka dla dorosłych oraz zakup kosy spalinowej do porządkowania);</u> (2) Utwardzenie przystanku przy cerkwi i dojście – zagospodarowanie terenu; (3) Zakupi montaż tablic ogłoszeniowych przy przystankach (3 sztuk).	21 776,92 zł, w tym: 15 776,92 zł (1) Uwagi: (1) 15 776,92 zł, w tym: 13 776,92 zł + 2 000,00 zł. 4 000,00 zł (2) 2 000,00 zł (3)	15 776,92 zł (1) 3 500,00 zł (2) 2 000,00 zł (3)	100% (1) 87,50% (2) 100% (3)	Wydatek bieżący: 15 776,92 zł (1) Wydatek bieżący: 3 500,00 zł (2) Wydatek bieżący: 2 000,00 zł (3)
TYNIEWICZE DUŻE – 29 [2901]	Modernizacja drugiej części drogi we wsi Tyniewicze Duże. Uwagi: Zadanie inwestycyjne	17 006,73 zł	17 006,73 zł	100%	Wydatek majątkowy: 17 006,73 zł
TYNIEWICZE MAŁE – 30 [3001]	Utwardzenie nawierzchni drogi prowadzącej od asfaltu we wsi Tyniewicze Małe w kierunku farmy drobiu	12 755,05 zł	12 755,03 zł	100%	Wydatek bieżący: 12 755,03 zł
WANIEWO – 22 [2201]	Utwardzenie kruszywem drogi gminnej dojazdowej do wsi Waniewo od strony cmentarza	12 755,05 zł	12 751,72 zł	99,97%	Wydatek bieżący: 12 751,72 zł

WAŚKI – 31 [3101]	Sporządzenie dokumentacji projektowej modernizacji drogi we wsi Waśki Uwagi: Zadanie inwestycyjne	13 066,15 zł	6 150,00 zł	47,07%	Wydatek majątkowy: 6 150,00 zł
Razem:		= 552 770,73 zł	= 408 755,08 zł	73,95%	Wydatek majątkowy: 78 615,96 zł Wydatek bieżący: 330 139,12 zł

Łączna wartość wydatków zrealizowanych w sołectwach Gminy Narew w 2021 roku w ramach realizacji funduszu sołeckiego w kwocie: 408 755,08 zł.

Łączna wartość wydatków w ramach realizacji funduszu sołeckiego w 2021 roku, które nie zostały wykorzystane wynosi: 144 015,65 zł.

Zadania inwestycyjne realizowane przy współudziale środków Funduszu Sołeckiego w 2021 roku:

- 1) **Sołectwo NAREW-GNILICA:** „Przebudowa ul. Palmowej w Narwi poprzez utwardzenie kostką brukową lub asfaltem” w wysokości: **36 243,01 zł;**
 - 2) **Sołectwo NAREW-OSIEDLE:** „Modernizacja ulic: Świerkowej, Bukowej, Gajowej i Jaśminowej w miejscowości Narew” w wysokości: **37 228,16 zł;**
 - 3) **Sołectwo NAREW-PIASKI:** (po zmianach: 32 717,22 zł – 18 741,99 zł):
 - „Modernizacja ulic Piaski i Kościelnej w miejscowości Narew” w wysokości: **13 975,23 zł;**
 - „Sporządzenie dokumentacji projektowej do zadania pod nazwą: Wykonanie nawierzchni z kostki brukowej szerokości 4 m na przedłużeniu ul. Młynowej w kierunku ul. Piaski (nr dz. 246/7) oraz na przedłużeniu ul. Dąbrowskiego” w wysokości: **18 741,99 zł;**
 - 4) **Sołectwo TYNIEWICZE DUŻE:** „Modernizacja ulicy we wsi Tyniewiczze Duże” w wysokości: **17 006,73 zł;**
 - 5) **Sołectwo DORATYNKA:** „Wykonanie projektu i naprawy nawierzchni drogi we wsi Doratynka” w wysokości: **12 755,05 zł.;**
 - 6) **Sołectwo ŁOSINKA:** „Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince (wjazd za świetlicę, wykopanie odpływu i przykrycie rowu melioracyjnego)” w wysokości: **19 184,43 zł.;**
- Sołectwo WAŚKI:** „Sporządzenie dokumentacji projektowej modernizacji drogi we wsi Waśki” w wysokości: **13 066,15 zł.**

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY NAREW ZA 2021r.

Zgodnie z art. 9^{tb} ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 poz. 888, 1648, 2151) jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Narew (w Mg) w 2021r.

Lp.	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów odebranych z posesji zamieszkałych w Mg
1.	Papier i tektura	21,07
2.	Opakowania ze szkła	76,52
3.	Leki	0,06
4.	Odpady ulegające biodegradacji	115,64
5.	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	21,14
6.	Gabaryty	55,36
7.	Zmieszane opakowaniowe	91,36
8.	Zmieszane	583,10
9.	Inne frakcje zebrane selektywnie	63,59
10.	Opony	3,04
11.	Tworzywa sztuczne	2,72
12.	Szkło	6,12
13.	Tekstylia	2,32
14.	Zmieszane odpady z budowy i remontu	11,90
15.	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	13,58

16.	Odpad gruzu, betonu	5,76
17.	Odpad z czyszczenia ulic i placów	2,42
	RAZEM	1 075,70

Z terenu Gminy Narew z nieruchomości zamieszkałych zostało wytworzonych 765 Mg odpadów komunalnych, z czego 38,21 Mg zostało zebranych i odebranych z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Narwi. Natomiast z nieruchomości niezamieszkałych, tzn. z nieruchomości, na których nie mieszkają mieszkańcy, ale wytwarzane są odpady (zakłady, obiekty kulturalno-oświatowe, działalności gospodarcze, sklepy, biura) zebrano 310,70 Mg odpadów. Pomimo obowiązku segregacji odpady zmieszane stanowią aż 54% całego strumienia odpadów z terenu gminy. Odpady biodegradowalne to również około 11%, chociaż od stycznia 2021r wzrosła kwota ulgi z tytułu posiadania przydomowego kompostownika z 1zł na 5zł. Warto podkreślić, że nieruchomości niezamieszkałe mają obowiązek podpisania umowy na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcą posiadającym wpis do rejestru działalności regulowanej. Rolą gminy w tym systemie jest nadzorowanie wykonania powyższego obowiązku.

Do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce w 2021 roku trafiło łącznie z terenu Gminy Narew 1 075,70 Mg odpadów. Odpady zmieszane stanowiły 583,10 Mg i trafiły na linię sortowniczą, skąd wysegregowano poszczególne frakcje odpadów, a pozostałości z sortowania w większości zostały przerobione na paliwo alternatywne. Odpady biodegradowalne zostały poddane kompostowaniu. Odpady zielone na terenie Gminy Narew w znacznej części gromadzone są na kompostownikach. Do Zakładu Zagospodarowania trafiło 115,64 Mg. Pozostałości po sortowaniu odpadów, które nie nadawały się do dalszego wykorzystania i zostały przekazane do składowania to 2,1152 Mg odpadów zmieszanych. Do magazynowania trafił odpad gruzu i betonu z rozbiórek i remontów o wadze 5,76 Mg. Łączna masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w tonach 167,0768 Mg, co przekłada się na poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia 15,82% z wymaganych 20%.

Nowelizacja ustawy wskazuje również na obowiązek przekazywania informacji na temat osiągniętego poziomu składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych za 2021 r. Poziom składowania wynosi 14,24%

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Potrzebami inwestycyjnymi czekającymi na realizację jest uprzątnięcie nielegalnych wysypisk znajdujących się w Odrynkach, Waśkach, a także nowopowstałego w Białkach. Te „dzikie wysypiska” tworzone są przez naszych mieszkańców. Potrzebą jest poszerzenie systemu monitoringu na najbardziej narażone miejsca na podrzucanie odpadów.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

Koszty związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem wytworzonych odpadów komunalnych pokrywane były z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy poprzez złożenie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określają jej wysokość (w zależności od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość).

Zgodnie z zapisem art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujące działania związane z:

- odbieraniem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- tworzeniem i utrzymaniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługą administracyjną systemu,
- edukacją ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W 2021 roku, zgodnie z zawartą umową usługę odbioru i zagospodarowania odpadów świadczyło Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Hajnówce. Stawki za odbiór i zagospodarowanie odpadów za 1 Mg wynoszą do sierpnia 1200 zł/netto, natomiast od września 1242 zł/netto za tonę. Opłaty dla mieszkańców znacząco nie uległy zmianie w stosunku do sąsiednich gmin i wynosiły 15 zł od osoby, a w przypadku stawki podwyższonej przy stwierdzeniu braku segregacji 45 zł od osoby. Ulga dla posiadających kompostownik to 1 zł.

Rozliczenie roku 2021 wygląda następująco: z tytułu pobieranej opłaty wpłynęło 499 991,51 zł. Na podstawie umowy kwota opłacanych faktur dla PUK Sp. z o.o. – 999 586,78 zł. Powstały deficyt musi być pokrywany z innych źródeł, co w ogólnym rozrachunku zmniejsza możliwości finansowe dla rozwoju gminy.

Liczba mieszkańców.

Liczba zameldowanych mieszkańców w Gminie Narew na dzień 31.12.2021 roku, według informacji z ewidencji ludności wynosiła 3 296 osób. Według złożonych deklaracji na terenie Gminy Narew objętych systemem gospodarki odpadami było 2795 mieszkańców, co przekłada się na 1384 podpisanych deklaracji.

INFORMACJA O DZIAŁANIACH PODEJMOWANYCH W ZWIĄZKU Z ZAKAŻENIAMI WIRUSEM SARS-COV-2

Od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej został ogłoszony stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-COV-2 (Dz.U. z 2020 r. poz. 491 z późn. zm.).

Decyzją Wojewody Podlaskiego polecono gminom zorganizowanie transportu (dowozu) do punktu szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 dla osób niepełnosprawnych, powyżej 70 roku życia, mających obiektywne i niemożliwe do przezwyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktu szczepień. W 2021r. zorganizowano transport 12 osobom niepełnosprawnym i 11 osobom z obiektywnymi trudnościami w dotarciu do punktu szczepień. Koszty dowozu były refundowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wg stawek za przewóz jednej osoby: niepełnosprawnej – 52 zł, z obiektywnymi trudnościami w dotarciu do punktu szczepień – 24 zł.

W miesiącu sierpniu 2021r. odbywały się spotkania z seniorami i Kołem Gospodyń Wiejskich w Narwi. Na spotkaniach była przeprowadzana kampania promująca szczepienia. Zachętą do szczepień był bon zakupowy w wysokości 100 zł. W poszczególnych sołectwach rozwieszono plakaty i rozdawano ulotki na temat szczepień. Od sierpnia na stronie Urzędu Gminy Narew są do obejrzenia animacje filmowe: „Zaszczep się i żyj bez ograniczeń”, „Odporność na koronawirusa to kapitał na lata”, „Rys historyczny”, „SzczepiMY – Gmina Narew”.

Na promocję szczepień wydano z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19:

- 4 797,00 zł – zakup animacji filmowej umieszczonej na stronie internetowej Gminy Narew,
- 96,80 zł – na zakup pulsometra napalcowego przekazanego uczestniczce KGW w Narwi, która zaszczepiła się po spotkaniu KGW w dniu 10.08.2021r.

Z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku gmina otrzymała maseczki medyczne, które przekazano do ośrodka zdrowia, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi, parafii w Narwi, firmy „Narmet” w Narwi, NOK w Narwi, sołtysom oraz umożliwiono indywidualny bezpłatny odbiór przez mieszkańców w ilości 4 szt. na osobę z Urzędu Gminy Narew.

Z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku otrzymaliśmy maseczki ochronne jednorazowe, maseczki ochronne FFP3, płyny do dezynfekcji rąk, płyny do dezynfekcji powierzchni, bezdotykowe dozowniki do płynu do dezynfekcji rąk oraz termometry bezdotykowe, które trafiły do GOPS, GBP, NOK, OSP z terenu Gminy Narew oraz Domu Opieki w Trześciance.

Gmina Narew otrzymała nagrodę w wysokości 250 tys. zł w konkursie „Rosnąca odporność” za zajęcie 3 miejsca w powiecie hajnowskim pod względem najwyższego wzrostu poziomu zaszczepienia swoich mieszkańców pomiędzy 1 sierpnia a 31 października 2021 r.

INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2014 – 2022

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem wyznaczającym podstawowe kierunki działań instytucji samorządowych oraz planem rozwoju całej wspólnoty lokalnej. Integracja i rozwiązywanie problemów społecznych stanowi obok rozwoju infrastruktury jedno z najważniejszych zadań każdego miasta i gminy. Zgodnie z zaleceniami legislacyjnymi zawartymi w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowanie i realizacja gminnej strategii należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2014-2022 została przyjęta uchwałą Nr XLI/298/14 Rady Gminy Narew z dnia 20 sierpnia 2014 roku. Odtąd stanowił podstawę do podejmowania interwencji społecznych w celu poprawy funkcjonowania osób, grup i instytucji w gminie.

Strategia pozwala zaplanować plan rozwoju społecznego, przygotować działania zgodnie z wcześniej wypracowaną wizją: Gmina Narew to miejsce, gdzie osoby i rodziny żyją godnie, są aktywne i świadome własnego dziedzictwa kulturowego. Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć jej mieszkańcy w przyszłości. Określa bardzo ogólnie do czego dążymy i jakie chcemy osiągnąć cele. W trakcie prac nad strategią została zdefiniowana jako pozytywne wyobrażenie przyszłości.

Strategia określiła główne kierunki i priorytety szeroko rozumianej polityki społecznej gminy oraz stworzyła system działań podejmowanych w celu przewycięzania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Narew służących realizacji celu strategicznego. Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele są realizowane przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych skierowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia najbardziej potrzebujących, pomoc osobom wykluczonym społecznie oraz rozwój instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w sferze rozwiązywania problemów społecznych. Podejmowane przedsięwzięcia były prowadzone w oparciu o współdziałanie podmiotów działających na terenie gminy i regionu.

W realizację zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych w Gminie Narew zaangażowane były gminne i powiatowe instytucje, w szczególności: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Narwiański Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Zespół Szkolno – Przedszkolny, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Gminny Ośrodek Zdrowia oraz Poradnia Leczenia Uzależnień, jak też działające na rzecz mieszkańców gminy organizacje pozarządowe w szczególności Caritas Parafii Katolickiej w Narwi, Ochotnicza Straż Pożarna i Koło Gospodyń Wiejskich.

Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania Strategii powierzono Wójtowi Gminy, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Narwi.

Niniejsze opracowanie, jako sprawozdanie z 2022 roku z realizacji założeń Strategii, jest syntezą najważniejszych działań służących niwelowaniu lokalnych problemów społecznych, podejmowanych przez samorząd, jego jednostki, organizacje pozarządowe czy instytucje kościelne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi, jako koordynator realizacji założeń określonych w Strategii, podjął się próby przedstawienia zagadnienia, pozyskując niezbędne dane bezpośrednio od poszczególnych instytucji. Oceny stopnia realizacji celów określonych w Strategii dokonano tradycyjnie, w oparciu o określone w niej wskaźniki, przyporządkowane do poszczególnych celów strategicznych przedstawionych i uszczegółowionych w dalszej części opracowania. Większość z opisanych rezultatów podejmowanych działań osiągnięto jedynie dzięki wzajemnej współpracy zaangażowanych instytucji.

Strategia gminna realizowana była poprzez następujące dokumenty:

1. Program Wspierania Rodziny w Gminie Narew na lata 2020-2022;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018-2022;
5. Program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
6. Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży;
7. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019-2021.

OPIS DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH STRATEGII

CEL I: WSPIERANIE RODZINY I ZAPOBIEGANIE KRYZYSOM

Niniejsza część dotyczy zrealizowanych działań zmierzających do instytucjonalnego wzmocnienia rodzin w sprawowaniu ich funkcji oraz różnorodnego promowanie roli i funkcji rodziny oraz wspierania rozwoju dzieci i młodzieży, jak i służące przeciwdziałaniu powstawania w rodzinach zjawisk patologicznych, takich jak przemoc i uzależnienia.

W Zespole Szkolnym – Przedszkolnym przeprowadzono szereg programów edukacyjnych i profilaktycznych dla rodzin, młodzieży i rodziców. Programy tematyką obejmowały między innymi tematy agresji, konfliktów, przemocy, przemocy werbalnej, cyberprzemocy, uzależnienia od komputera i internetu, integracji, działania w grupie, poczucia własnej wartości, mediacji, szacunku, respektowania norm społecznych, depresji, zdrowia psychicznego, bezpieczeństwa.

Celem zapewnienia dostępności pomocy pedagogicznej i psychologicznej w szkole jest zatrudniony pedagog szkolny na pełen etat. Odbywało się spotkania szkolenie zdalne dla rodziców „Jak zachować równowagę i zdrowie psychiczne” sfinansowane ze środków GKRPA. Spotkanie dotyczyło wskazania metod radzenia sobie ze stresem, pokazanie technik, przedstawienie reakcji, zachowania. Ukazanie i analiza- obniżony nastrój: kiedy jest normalnym zjawiskiem, a kiedy powinien niepokoić oraz w jaki sposób radzić z obniżonym nastrojem i jak poprawić samopoczucie. Przedstawiono metody radzenia sobie z nadmierną izolacją i brakiem kontaktów towarzyskich. Rodzice mieli też możliwość korzystania z informacji umieszczanych na stronie internetowej szkoły, w tym spis nowych poradni psychologiczno- pedagogicznych utworzonych na terenie Białegostoku, „Cyberzaburzenia- tematyka, którą warto poznać”, „Zostań znajomym swojego dziecka”, „Jak wspierać dziecko w wyborze szkoły?”, „Wpływ pandemii na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”.

W placówce oświatowej prowadzone są zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, rozwijające kompetencje społeczno - emocjonalne i korekcyjno - kompensacyjne oraz rewalidacyjne i logopedyczne, koła zainteresowań - modelarskie, sportowe i przedmiotowe. Szkoła wspiera uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym szczególnie uzdolnionych – projekty szkolne, zajęcia. Organizuje płatne zajęcia taneczne „Tanmuz” i ministerialne zajęcia dodatkowe. Nauczyciele również doskonalili swój warsztat pracy uczestnicząc w różnych formach doskonalenia zawodowego.

W jednostkach gminnych odbywają się zajęcia zarówno dla dzieci jak i rodziców mające na celu wzmocnienie więzi rodzinnych.

Narwiański Ośrodek Kultury zaprasza dzieci, młodzież i ich rodziców do korzystania z oferty kulturalnej. Oferta otwarta jest dla wszystkich chętnych do rozwijania własnych umiejętności, pasji i twórczej samorealizacji oraz spędzania wolnego czasu. Wśród propozycji

programowych można znaleźć zajęcia artystyczne, rekreacyjne, sportowe oraz warsztatowe. Organizowane są liczne konkursy tematyczne, spotkania, teatryki oraz zajęcia wakacyjne i w okresie ferii zimowych. Ośrodek jest też organizatorem licznych imprez kulturalnych. Dużym zainteresowaniem cieszą się spotkania w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego "Wertep". Licznie zgromadzona publiczność mogła obejrzeć cztery spektakle: Baśń „Popieluszka” – Teatru Opowieści Wszeliniejakich, „Baśń o Piecuchu najwspanialszym na świecie” – Teatr Barnaby, „Dziadek do orzechów – Historia niezwykła” – Teatru w Lesie oraz „Gęsiareczka, czyli o trudnej sztuce mówienia NIE” – Magdaleny Kwaśnej. Mimo, że spektakle odbywały się w plenerze, organizatorzy dbali o to, by liczba widzów nie przekraczała określonych „pandemicznych” limitów. W ramach „WERTEP-u” odbyła się również parada lampionów – „Słońce na wschodzie. Na zachodzie księżyc. Sen o nocy letniej”. Również „Potańcówki nad Narwią” przyciągają nie tylko licznych mieszkańców gminy, ale również duże grono osób przyjezdnych.

Gminna Biblioteka Publiczna również organizuje liczne imprezy kulturalne dla mieszkańców Gminy Narew. W siedzibie głównej w Narwi oraz w filiach w Łosince i Trześciance organizowane są rodzinne spotkania połączone ze spotkaniami z ciekawymi ludźmi, koncertami, kiermaszem taniej książki, konkursami literackimi, plastycznymi i rysunkowymi. Odbyły się warsztaty malowania ceramiki, zdobienia świec, pieczenia i zdobienia pierników, obchody dnia dziecka, dnia matki, wyjazd do teatru lalek. Stałą ofertę stanowią zajęcia plastyczno - techniczne. Rodziny mogą skorzystać z oferty programów edukacyjnych i profilaktycznych, uczestniczyć w przedstawieniach teatralnych oraz w zorganizowanych zajęciach w okresie wakacji i ferii. W gminnej bibliotece istnieje możliwość korzystania z ciekawych książek, czasopism, komputerów z dostępem do Internetu oraz gier planszowych i stolikowych typu piłkarzyki i mini bilard.

W działalność na rzecz społeczności lokalnej włączyło się również Koło Gospodyń Wiejskich, które organizowało szereg akcji, w tym dotyczące zdrowego stylu życia, warsztaty dla poprawy kondycji fizycznej, warsztaty kulinarne, warsztaty rękodzieła bożonarodzeniowego.

Wszystkie jednostki gminne włączyły się w działania na rzecz budowy Podlaskiego Hospicjum Onkologicznego w Michałowie.

Z powody stanu epidemicznego w 2020 i 2021 roku nie było możliwości zorganizowania letniego wypoczynku dla dzieci. Ze względu na COVID 19 zmniejszyła się jednak liczba osób i rodzin objętych przez Caritas Parafii Katolickiej w Narwi pomocą żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

We wszystkie wymienione powyżej przedsięwzięcia zaangażowany był zarówno Urząd Gminy, jak i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, z którym ściśle powiązany jest Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Znaczącą rolę w pracy z rodziną odgrywa Urząd Gminy i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu wzmacniania rodzin, podnoszenia poziomu ich funkcjonowania, jak też udzielania pomocy rodzinom będącym w kryzysie przyznawanych jest szereg świadczeń. Należą do nich wszystkie świadczenia pomocy społecznej tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz świadczenia wypłacane przez urząd tj. zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze i opiekuńcze oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ponadto ośrodek wypłaca stypendia socjalne, a urząd stypendia dla najzdolniejszych uczniów. Realizowany jest również rządowy program Wyprawka Szkolna i program Dobry Start. Inną formą wsparcia jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w przedszkolu i szkołach (do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej) ciepłego posiłku. Ze względu na zamknięcie szkół przyznana pomoc w postaci posiłku została zamieniona na pomoc finansową na zakup posiłku.

Większość rodzin wielodzietnych z terenu gminy skorzystała już z pomocy wsparcia w formie uprawnień przysługujących rodzinom posiadającym Kartę Dużej Rodziny. Obecnie dużym powodzeniem cieszy się uprawnienie z 2019 roku, zgodnie z którym o kartę mogą ubiegać się rodzice, którzy mieli na wychowaniu co najmniej troje dzieci.

W celu wspierania rodziny ośrodek pomocy na bieżąco prowadzi edukację rodziców poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną. Ponadto kontynuowane jest prowadzenie punktu konsultacyjnego dla mieszkańców.

Ośrodek pomocy koordynuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego oraz współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Aktywnie angażuje się również w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Programu Wspierania Rodziny.

CEL II: ROZWÓJ RYNKU PRACY I POMOCY OSOBOM BEZROBOTNYM

Druga część sprawozdania dotyczy zrealizowanych działań dotyczących promocji gospodarczej gminy, współpracy podmiotów rynku pracy, budowy sieci współpracy między instytucjami i organizacjami w obszarze aktywnej integracji. W części tej ujęte są działania dotyczące szeroko rozumianej pomocy osobom nieaktywnym zawodowo.

Promocja gospodarcza gminy i podmiotów gospodarczych prowadzona jest na bieżąco na stronie internetowej urzędu oraz na tablicach ogłoszeń.

Profilaktyka i redukcja psychospołecznych skutków bezrobocia prowadzona jest poprzez świadczenie form pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przez ośrodek pomocy społecznej oraz poprzez rozszerzenie działania punktu konsultacyjnego.

W ramach walki z bezrobociem udostępniane są również bezrobotnym oferty szkoleniowe podwyższające ich szanse na lokalnym rynku pracy oraz oferty pracy. Ośrodek współpracuje i instytucjami realizującymi programy unijne. Przekazuje podopiecznym informacje o projektach, pomaga w naborze, pośredniczy w razie konieczności z podmiotami zaangażowanymi w projekt. Również szkoła podjęła działania zmierzające do realizacji tego celu operacyjnego poprzez zajęcia dotyczące orientacji zawodowej uczniów oraz poprzez prezentacje szkół ponadpodstawowych.

W celu zmniejszenia lokalnego bezrobocia został zbudowany i wprowadzony system zachęt inwestycyjnych dla osób prowadzących działalność gospodarczą. Prowadzone jest wsparcie merytoryczne, finansowe i rzeczowe działalności podmiotów gospodarczych poprzez liczne ulgi podatkowe, inwestycyjne, na zakup gruntów czy zwrot podatku akcyzowego.

Poprawienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu prowadzone jest również poprzez tworzenie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Największym przedsięwzięciem jest przebudowa istniejących dróg gminnych i powiatowych, budowa ciągów pieszych poprawiających bezpieczeństwo, rozbudowa i unowocześnienie istniejącej infrastruktury technicznej drogowej, wodno - kanalizacyjnej i energetycznej stwarzającej warunki rozwoju turystyki.

Instytucje gminne w celu zmniejszenia lokalnego bezrobocia wykorzystały aktywne formy walki z bezrobociem. W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy na bieżąco prowadzony jest monitoring ofert mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród młodych osób, osób bez wykształcenia oraz osób w wieku 50 plus. Zarówno w urzędzie jak i w jednostkach organizacyjnych organizowane są prace interwencyjne, roboty publiczne i staże. Młodszym ludziom podnoszącym swoje kwalifikacje udzielana jest pomoc w formie możliwości odbycia bezpłatnych praktyk zawodowych.

CEL III: ROZWÓJ KULTURY, EDUKACJI I KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Zadania określone w ostatnim celu to zadania najbardziej widoczne. Obejmują one poprawę infrastruktury dostępnej dla każdego mieszkańca oraz wyszczególnienie miejsc do wypoczynku. Do zadań tej grupy należą też działania dotyczące dziedzictwa kulturowego oraz okazji do wspólnego spędzania wolnego czasu przez dużą część mieszkańców gminy.

W ramach poprawy infrastruktury dokonano modernizacji budynku szkoły oraz jej termomodernizacji. Na bieżąco modernizowane są świetlice wiejskie. Dokonano modernizacji obiektu sportowego oraz Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W szkole jest prowadzone nauczanie języka mniejszości narodowej tj. języka białoruskiego. Funkcjonuje też koło języka białoruskiego nastawione na obrzędy i tradycje. Funkcjonuje szereg kółek zainteresowań m.in. modelarskie i koła przedmiotowe. Szkoła brała udział w projekcie unijnym „Tak dla edukacji”. Na bieżąco uzupełniane są sprzęty wizualne, multimedialne, materiały i pomoce dydaktyczne itp.

Wśród młodzieży szkolnej rozwija się również wolontariat. Odbywały się spotkania z ciekawymi ludźmi działającymi na rzecz potrzebujących oraz zajęcia dla uczniów dotyczące tematyki wolontariatu i różne akcje wolontariackie. Zbiórki są organizowane na konkretny cel. Najczęściej jest to pomoc dla hospicjum onkologicznego w Makówce.

W celu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży na podstawie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży Wójt Gminy przyznał stypendia motywacyjne wypłacane miesięcznie przez cały rok szkolny.

Rozwój kultury fizycznej i sportu dzieci i młodzieży odbywa się zarówno w szkole jak i poza nią. W szkole działa szkolny klub sportowy. Na terenie gminy funkcjonuje klub piłki nożnej NKS „Iskra”. W celu poprawy sprawności fizycznej dzieci i młodzieży szkolnej gmina przystąpiła do rządowego programu „Umiem pływać”.

Inicjowanie i rozwój form integracji rodzin ze społecznością lokalną odbywa się poprzez wspieranie wypoczynku rodzinnego oraz współorganizowanie i promowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, w tym festynów i konkursów. Minione dwa lata to okres stanu epidemicznego, podczas którego obowiązywał zakaz organizowania wydarzeń z udziałem publiczności oraz realizowania czynności związanych z bezpośrednią obsługą zewnętrznych użytkowników. Zakaz obejmował również organizowanie wydarzeń na otwartej przestrzeni. Przy uwzględnieniu zasad reżimu sanitarnego mogły być prowadzone tylko niektóre działania.

Miejscem wypoczynku rodzinnego jest z pewnością przystań nad rzeką Narew. Jest to miejsce zarówno spotkań indywidualnych jak i grupowych.

Na terenie gminy organizowanych jest wiele różnych imprez kulturalnych i sportowych. Odbywają się liczne konkursy, obchody uroczystości (np. Dzień Edukacji Narodowej, Konstytucja 3 Maja, rocznica Odzyskania Niepodległości przez Polskę, Dzień Kobiet), koncerty (np. Muzyki Cerkiewnej, Chóru 'Consonans' i Żmiciera Wajciszkiewicza), warsztaty tematyczne (np. świątecznego rękodzieła, bajkopisarskie, plastyczne), spektakle teatralne, kino, plenery malarskie, wystawy (np. wystawa „Chrońmy mokradła”) i spotkania autorskie. Dużym zainteresowaniem cieszą się turnieje sportowe (mecze piłki nożnej, Bieg na rzecz budowy Hospicjum w Makówce), festiwale (np. Ogólnopolski Festiwal Piosenki Białoruskiej, Międzynarodowy Festiwal Teatralny ‘WERTEP’, Festiwal Kultury Ukraińskiej na Podlasiu „Podlaska Jesień”) i potańcówki na Narwią.

W ciągu roku organizowane są spotkania dla mieszkańców przybliżające tradycje kulturowe naszych terenów. Na wyróżnienie zasługują cykliczne ludowe festyny uliczne. Festyn ‘I tam żywuc ludzi’ w ramach XIII edycji, miał swoją 79 odsłonę we wsi Koweła w gminie Narew. Udział w festynie wzięli mieszkańcy nie tylko Koweły, ale również ościennych miejscowości, aby miło spędzić czas w rytmach regionalnej muzyki, którą serwowały kolejno występujące zespoły. W ich gronie znalazły się: grupa wokalna ‘Triada’ z Makówki, a także zespoły estradowe prezentujące miejscowy folklor w nowoczesnych aranżacjach, tj. formacje ‘Be Happy’ i ‘Rodny Kut’ z Narwi, ‘Seven’ i ‘Metro’ z Hajnówki, ‘Wandrounik’ z Podlasia. Obok koncertów zespołów na mieszkańców czekały dodatkowe atrakcje. Swoją kramik z pamiątkami i rękodziełem ludowym zaprezentowało Muzeum Białoruskie. Ponadto odbyły się też konkursy z nagrodami.

PODSUMOWANIE

Monitoring Strategii jest stałym procesem obserwacji, która ma na celu zapewnienie informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań. Strategia wskazuje przede wszystkim kierunki działań w sferze poprawy warunków życia i funkcjonowania mieszkańców gminy. Strategia odpowiada na pytanie, jak rozwijać współpracę z różnymi podmiotami życia społecznego oraz jak wykorzystać posiadane zasoby do realizacji poszczególnych celów strategicznych. W związku z powyższym dla zagwarantowania tego, że założone cele postawione w Strategii są realizowane konsekwentnie i rzetelnie, dokonano przeglądu wykonanych zadań. Strategia to dokument stanowiący system szerokiego wsparcia społecznego dla mieszkańców gminy Narew, który obok doraźnej pomocy pozwoli zaktywizować społeczność do brania życia we własne ręce i który pozwoli przez współpracę społeczną utrwalić pozytywne zmiany wynikające z realizacji założeń strategii. Z prowadzonej analizy wynika, iż działania Strategii są realizowane.

Należy stwierdzić, iż Strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie współpracy różnych instytucji i organizacji pozarządowych znajdujących się na terenie gminy Narew. Opracowana Strategia Integracji Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Narew na lata 2014-2022 pozwala na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych. Z analizy powyższego materiału wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie gminy poprzez różne instytucje publiczne i pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego, sprzyjają ograniczeniu zjawiska bezrobocia, szeroko wspierają funkcjonowanie rodziny oraz przyczyniają się do rozwoju kultury i edukacji. Skuteczność realizacji działań w ramach strategii należy uznać za dobrą. Strategia systematycznie przynosi rezultaty. Działania realizowane w ramach strategii rozwijają świadomość społeczną, pogłębiają wiedzę na temat problemów społecznych i skutecznego ich przeciwdziałania. Strategia umożliwia również rozwój infrastruktury społecznej.

Analiza podejmowanych działań wynikających z założeń Strategii wskazuje, iż nie ma potrzeby wprowadzania korekt czy modyfikacji obowiązującego dokumentu. W trakcie realizacji zadań wynikających z przyjętej Strategii nie stwierdzono występowania większych problemów czy trudności.

Dokument opublikowany został na BIP pod adresem:
(bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/resource/file/download-file/id.5287)

2. Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2020 – 2022.

Rodzina jest pierwszym środowiskiem wychowawczym, które wpływa na osobowość człowieka, na jego rozwój i dalsze życie. To właśnie w niej tworzą się określone normy regulujące zachowanie jej członków. Rodzina pełni wiele funkcji, które mają na celu zaspokajanie potrzeb jej członków. Rodzice są najważniejszymi osobami w życiu dziecka. To na nich wzorują się mali członkowie rodziny. Zachowanie dobrych relacji w rodzinie gwarantować może właściwe kształtowanie osobowości i świadomości młodych osób. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny, Państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężeniu zaistniałej sytuacji. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo do zachowania własnej tożsamości.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447). Zgodnie z jej zapisami opracowano Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2020-2022, który został przyjęty uchwałą Nr XIV/83/19 Rady Gminy Narew z dnia 30.12 2019 roku.

Zawarte w programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo wychowawczej roli względem dzieci.

Na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja trzyletnich programów wspierających rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie

pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie. Obecnie obowiązuje program obejmujący lata 2020-2022. Uchwałą Nr XIV/83/2019 z dnia 30 grudnia 2019 roku Rada Gminy przyjęła „Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2020-2022”.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. W 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej nie zatrudniał asystenta rodziny, gdyż nie było takiego zapotrzebowania. Z tego powodu nie zachodziła potrzeba podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Ośrodek nie zatrudnia obecnie asystenta rodziny ani nie ma podpisanych umów na rodziny wspierające. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej nie funkcjonują też placówki wsparcia dziennego. Jednak zajęcia pozaszkolne dla dzieci prowadzone są w ramach działalności Narwiańskiego Ośrodka Kultury, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi. Wśród propozycji programowych powyższych podmiotów można znaleźć zajęcia artystyczne, rekreacyjne, sportowe oraz warsztatowe. W minionym roku ze względu na stan epidemiczny spowodowany rozprzestrzenieniem się koronawirusa COVID-19, zamknięciem szkół oraz placówek były realizowane tylko nieliczne działania gminnych placówek. Również dostęp do specjalistycznego poradnictwa był ograniczony.
4. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w ramach umowy przez rodziny wspierające. W związku z brakiem zatrudnienia asystenta rodziny oraz brakiem rodzin wspierających ośrodek obecnie nie ponosi wydatków w tym zakresie.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W minionym roku ośrodek współfinansował pobyt czwórki dzieci w dwóch rodzinach zastępczych spokrewnionych. Troje dzieci w miesiącu marcu wróciło do matki biologicznej.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Sprawozdania są przekazywane z zachowaniem wymaganych terminów, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego .
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. Monitoring rodzin był prowadzony przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Narwi.

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU

1. TWORZENIE SPÓJNEGO SYSTEMU WSPIERANIA DZIECKA I RODZINY

W Gminie Narew funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony gminnych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Instytucje wspierają i pomagają w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Koordynowanie działań instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny prowadzone jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Działania podejmowane w ramach poszczególnych celów programu na terenie gminy poprzez różne instytucje publiczne i pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego, sprzyjają ograniczeniu zjawiska bezrobocia, szeroko wspierają funkcjonowanie rodziny oraz przyczyniają się do rozwoju kultury i edukacji. Ze względu na zaistniałą sytuację spowodowaną rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19, zamknięciem szkół oraz placówek kulturalnych w minionym roku zrealizowano tylko nieliczne działania na rzecz rodziny.

Z tego też powodu osoby zaangażowane w realizację programu nie miały możliwości skorzystania z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji. Jedynie dwóch członków Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyło w szkoleniu „Pomoc rodzinie w czasie pandemii”, finansowanego ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. POMOC W ZAGOSPODAROWANIU CZASU WOLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY

Gmina wspiera różne formy spędzania czasu wolnego promujące zachowania nieagresywne. W większości miesięcy w minionym roku obowiązywał zakaz organizowania wydarzeń z udziałem publiczności oraz realizowania czynności związanych z bezpośrednią obsługą zewnętrznych użytkowników. Zakaz obejmował również organizowanie wydarzeń na otwartej przestrzeni. Przy uwzględnieniu zasad reżimu sanitarnego mogły być prowadzone tylko niektóre działania, próby i ćwiczenia, które były niezbędne do przygotowania wydarzeń artystycznych. Wszystkie inne formy działalności kulturalnej związane z udziałem publiczności mogły odbywać się jedynie w przestrzeni wirtualnej.

Z powody stanu epidemicznego w 2021 roku nie było możliwości zorganizowania letniego wypoczynku dla dzieci. Do chwili wprowadzenia stanu epidemicznego i zamknięcia szkół i placówek kulturalnych oraz po zniesieniu licznych ograniczeń czas wolny dzieci i młodzież mogła spędzić na zajęciach pozaszkolnych, które były prowadzone w szkole, bibliotece i jej filiach oraz w ośrodku kultury. W placówkach tych organizowane były zajęcia zarówno dla dzieci jak i dla młodzieży. Organizowane były zajęcia artystyczne, rekreacyjne, sportowe oraz warsztaty tematyczne. W szkole działają koła zainteresowań - modelarskie, sportowe i przedmiotowe. Mając na względzie ograniczenie demoralizacji i patologii oraz przestępczości nieletnich Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce prowadziła aktywną edukację prawną i wiktymologiczną dzieci i młodzieży w formie pogadarek i prelekcji. Przy ośrodku kultury odbyły się liczne wydarzenia kulturalne, akcje charytatywne oraz imprezy sportowe i plenerowe. W gminnej bibliotece istnieje możliwość korzystania z ciekawych książek, czasopism, komputerów z dostępem do Internetu oraz gier planszowych i stolikowych typu piłkarzyki i mini bilard. Odbywały się warsztaty i spotkania tematyczne. Powyższe jednostki podczas organizowanych dni profilaktyki udostępniały stoiska na materiały profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy oraz materiały kampanii „Postaw na rodzinę”.

Przykładowe działania: Mistrzostwa Gminy Narew w warcabach i szachach, „Warsztaty w przedszkolu – „Mama to skarb”, Wakacje z NOK w Narwi, w ramach których odbyło się piętnaście spotkań warsztatowych o najróżniejszej tematyce. Były zajęcia plastyczne z wykorzystaniem surowców wtórnych, kulinarne, plastyczne pod okiem artystów malarzy, plenerowe, edukacyjne ze szczególnym naciskiem na profilaktykę uzależnień, konkursy i gry, zabawy z nagrodami. Warsztaty dla młodzieży szkolnej „Równowaga i zdrowie psychiczne”, „Recepta na stres”, „Kubusiowi przyjaciele”, „Czyste powietrze wokół nas”. Pracownicy KPP przeprowadzili w szkole działania: "Bezpieczna droga do szkoły/ domu", "Bezpieczne Wakacje/Ferie", „Pomoc a Nie Przemoc", "Nie bądźmy obojętni", "Program wspierania ofiar przestępstw", „NIELETNI”. W bibliotece odbyły się warsztaty malowania ceramiki, zdobienia świec, pieczenia i zdobienia pierników, obchody dnia dziecka, dnia matki, wyjazd do teatru lalek.

Powyżej wymieniono tylko większe wydarzenia. Wszystkie organizowane w minionym roku działania miały na celu zagospodarowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego w sposób atrakcyjny i społecznie akceptowany, rozwijanie zainteresowań i talentów, budowanie poczucia

własnej wartości, indywidualności, kształtowanie postaw i zachowań prospołecznych i proekologicznych, a także promowanie zdrowego stylu życia.

3. STWORZENIE EFEKTYWNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN W PRAWIDŁOWYM WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Znaczącą rolę w pracy z rodziną odgrywa Urząd Gminy i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu wzmocnienia rodzin, podnoszenia poziomu ich funkcjonowania, jak też udzielania pomocy rodzinom będącym w kryzysie przyznawanych jest szereg świadczeń. Należą do nich wszystkie świadczenia pomocy społecznej tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz świadczenia wypłacane przez urząd tj. zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ważną rolę odgrywa też pomoc rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi, a mianowicie świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze oraz zwrot kosztów dowozu dzieci do szkół. Ponadto ośrodek wypłaca stypendia socjalne, a urząd stypendia dla najzdolniejszych uczniów. Realizowany jest również rządowy program Wyprawka Szkolna i program Dobry Start. Inną formą wsparcia jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w przedszkolu i szkołach gorącego posiłku. Ze względu na zamknięcie szkół przyznana pomoc w postaci posiłku została zamieniona na pomoc finansową na zakup posiłku. Większość rodzin wielodzietnych z terenu gminy skorzystała już ze wsparcia w formie uprawnień przysługujących w ramach Karty Dużej Rodziny. Ze względu na COVID 19 zmniejszyła się jednak liczba osób i rodzin objętych przez Caritas Parafii Katolickiej w Narwi, na wniosek ośrodka pomocy, pomocą żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. W 2021 roku realizowano podprogram 2020.

Prócz pomocy wymienionej wyżej rodziny miały możliwość korzystania z pomocy psychologicznej i prawnej. Pomoc psychologiczną świadczył pedagog szkolny oraz pracownik punktu konsultacyjnego.

Natomiast nieodpłatna pomoc prawna świadczona jest na terenie powiatu hajnowskiego. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji.

4. WSPIERANIE RODZICÓW W ICH FUNKCJACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH

W celu zapewnienia dostępności pomocy pedagogicznej i psychologicznej w szkole jest zatrudniony pedagog szkolny na pełen etat. Prowadzi on spotkania tematyczne dla rodziców dotyczące np. błędów wychowawczych i prelekcje dotyczące zagadnień profilaktycznych, doradztwo dla rodziców, konsultacje. Ośrodek pomocy na bieżąco prowadzi edukację rodziców poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną. Ponadto, po zniesieniu ograniczeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemicznego kontynuowana była działalność punktu konsultacyjnego dla mieszkańców. Wszystkie wymienione powyżej podmioty udzielają informacji dotyczących działalności poradni specjalistycznych. Pozostają też w kontakcie z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dzięki czemu osoby zainteresowane mogą skorzystać z terapii leczenia uzależnień oraz zajęć korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym przeprowadzono szkolenie zdalne dla rodziców „Jak zachować równowagę i zdrowie psychiczne” sfinansowane ze środków GKRPA. Spotkanie dotyczyło wskazania metod radzenia sobie ze stresem, pokazanie technik, przedstawienie reakcji, zachowania. Ukazanie i analiza- obniżony nastrój: kiedy jest normalnym zjawiskiem, a kiedy powinien niepokoić oraz w jaki sposób radzić z obniżonym nastrojem i jak poprawić samopoczucie. Przedstawiono metody radzenia sobie z nadmierną izolacją i brakiem kontaktów towarzyskich. Rodzice mieli też możliwość korzystania z informacji umieszczanych na stronie internetowej szkoły, w tym spis nowych poradni psychologiczno- pedagogicznych utworzonych na terenie Białegostoku, „Cyberzaburzenia- tematyka, którą warto poznać”, „Zostań znajomym

swojego dziecka”, „Jak wspierać dziecko w wyborze szkoły?”, „Wpływ pandemii na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”.

5. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ NA RZECZ RODZINY

W minionym roku kontynuowano działania w ramach kampanii „Postaw na rodzinę”, kampanii „Reaguj na przemoc!” oraz kampanii „Stop dopalaczom”. Aby przeciwdziałać depresji wśród młodych ludzi, a także osób dorosłych zakupiono udział w kampanii „O depresji w pandemii”, w ramach których przekazywano dla jednostek gminnych będące w posiadaniu komisji materiały edukacyjne w postaci ulotek, gadżetów oraz książek.

Organizowanych jest także wiele różnych imprez kulturalnych i sportowych. Inicjowanie i rozwój form integracji rodzin ze społecznością lokalną odbywa się poprzez wspieranie wypoczynku rodzinnego oraz współorganizowanie i promowanie imprez integracyjnych i kulturalnych.

Przykładowe działania: Festyn w Kowele – „I tam żywuć ludzi”, Plener malarski, Potkańcówki nad Narwią, koncerty: Muzyki Cerkiewnej, Chóru 'Consonans' i Żmiciera Wajcuszkiwicza, XXX Festiwal Kultury Ukraińskiej na Podlasiu „Podlaska Jesień”, rodzinne warsztaty świątecznego rękodzieła. W ramach „WERTEP-u” Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego odbyła się parada lampionów – „Słońce na wschodzie. Na zachodzie księżyc. Sen o nocy letniej”. Odbyła się wystawa „Chrońmy mokradła”, występy zespołów muzycznych, uroczyste obchody świąt państwowych, spotkania autorskie, Biblioteka w Narwi po raz kolejny przystąpiła do ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie, odbyły się świąteczne warsztaty malowania ceramiki i wiele innych.

FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Źródłem finansowania Programu wspierania rodziny Gminy Narew na lata 2020-2022 są środki zarówno budżetu państwa jak i środki własne gminy. W większości są one ujęte w ramach budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi i pozostałych jednostek organizacyjnych gminy oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wysokość wykorzystanych środków ze szczegółowym podziałem na działy i rozdziały znajduje się w sprawozdaniu z wykorzystania budżetu gminy za 2021 rok.

PLANY I POTRZEBY

Plany i potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Programu wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2020-2022 na rok 2021:

1. Kontynuacja wsparcia dla podmiotów realizujących zadania programu.
2. Bieżące dokonywanie analizy potrzeb w zakresie uruchomienia wsparcia w postaci rodziny wspierającej i asystenta rodziny oraz opracowanie sposobu realizacji wsparcia.
3. Zabezpieczenie funduszy na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób działających na rzecz rodziny.
5. Opracowanie sprawozdawczości z zakresu realizacji ustawy i programu.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu każdego człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Klimat rodzinny, w której jednostka wzrasta, postawy jakie preferują rodzice w stosunku do dzieci, rodziców i samych siebie, a także sposób w jaki pełnią swe role, stają się zasadniczymi wzorcami, które jednostka przyswaja lub odrzuca. Wpływ, jaki wywierają rodzice na swoje dziecko, jest więc bardzo silny i trwały. W większości są to relacje zdrowe, niosące za sobą wiele pozytywnych wartości. Tak więc rodzina, dom rodzinny w powszechnym mniemaniu to bezpieczny azyl, gwarantujący bezpieczeństwo jej członków. Jednak dla niektórych osób dom rodzinny może być źródłem negatywnych, traumatycznych doświadczeń i przeżyć, źródłem przemocy.

Przemoc w rodzinie jest obecna we wszystkich społeczeństwach bez względu na stopień ich rozwoju. Jest to problem powszechny, który dotykać może ludzi bez względu na ich wiek, status społeczny i materialny, poziom wykształcenia, wykonywany zawód itp. Ofiary przemocy domowej doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Problematyka przemocy jest zjawiskiem złożonym, wieloczynnikowym. Aby skutecznie jej przeciwdziałać, a tym samym pomagać rodzinom, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę, jej członków i ich sytuację, potrzeby i zachowania.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy nieustannie zwiększać świadomość społeczną, dotyczącą samego zjawiska, ze szczególnym uwzględnieniem osób zajmujących się niesieniem wsparcia i ochrony ofiarom. Żadna instytucja działająca samodzielnie nie jest w stanie rozwiązać tego bardzo złożonego problemu. Aby dotrzeć do istoty i skutecznie zapobiegać przemocy w rodzinie, potrzebne są skoordynowane działania właściwych instytucji, które koncentrują się na potrzebach i prawach ofiar.

Postępowanie w przypadku wystąpienia przemocy reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2015 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z jej zapisami opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021, który został przyjęty uchwałą Nr XXVIII/140/17 Rady Gminy Narew z dnia 8 sierpnia 2017 roku.

REALIZACJA PROGRAMU

1. EDUKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej rozpowszechnia materiały edukacyjne (broszury, ulotki, plakaty itp.) dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie poprzez instytucje gminne i organizacje pozarządowe. Informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie udzielają członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy ośrodka. Na tablicy ogłoszeń i na stronach internetowych Urzędu Gminy Narew i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umieszczono informacje na temat systemu pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej oraz informacji o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy odbywa się w szczególności poprzez organizowanie zajęć edukacyjno-profilaktycznych w ramach szkolnych programów wychowawczych i profilaktycznych. W ramach godzin wychowawczych i zajęć dodatkowych oraz wykładów informacyjnych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym realizowano treści kierowane do uczniów z zakresu profilaktyki i wychowania zarówno stacjonarnie jak i podczas pracy zdalnej. Można tu wymienić takie zajęcia jak: „Umiejętne rozwiązywanie problemów – poznanie metody metaplan”, „Emocje – potrafię je nazwać i rozpoznawać”, „Cyberprzemoc – cyberbullying – analiza zjawiska i omówienie konsekwencji”, „Reaguj na przemoc i cyberprzemoc”, „Mówimy Nie! dokuczaniu”, „Przemoc boli”.

Na terenie gminy kontynuowano działania w ramach kampanii „Reaguj na przemoc!”, w ramach której przekazywano informacje gdzie szukać wsparcia i jakie prawa przysługują osobom doświadczającym przemocy. Zachęcano do przerywania milczenia i korzystania z różnych dostępnych form pomocy. Sprawców natomiast informowano o konsekwencjach prawnych jakie im grożą za stosowanie przemocy, proponowano działania korekcyjno – edukacyjne oraz motywowano do zmiany zachowania.

Dla uczniów zorganizowano osiem warsztatów: 3 warsztaty „Złość i gniew czyli jak radzić sobie z emocjami?” oraz 5 warsztatów „Równowaga i zdrowie psychiczne oraz Recepta na stres”.

Działania edukacyjne kierowane były również do rodziców i rady pedagogicznej. Odbyła się e-prelekcja dla rodziców „Równowaga i zdrowie psychiczne” oraz dla nauczycieli „Równowaga i zdrowie psychiczne” oraz „Jak skutecznie rozmawiać z rodzicami?”. Ponadto na stronie internetowej szkoły zamieszczono wykaz jednostek pomocowych świadczących pomoc w rodzinie

w sytuacjach kryzysowych, poradnictwa i pomocy psychologiczno - pedagogicznej w powiecie hajnowskim.

Czas wolny dzieci i młodzież oraz ich rodziny mogły spędzić na zajęciach pozaszkolnych, które były prowadzone w szkole, bibliotece i jej filiach oraz w ośrodku kultury. W placówkach tych odbywają się zajęcia zarówno dla dzieci jak i rodziców. Czas wolny dzieci i młodzież ma możliwość spędzać na zajęciach artystycznych, rekreacyjnych, sportowych oraz warsztatowych. Prowadzone są zajęcia taneczne, teatralne i wokalne. W szkole działają koła zainteresowań - modelarskie, sportowe i przedmiotowe. Przy ośrodku kultury liczne zespoły muzyczne i klub sportowy piłki nożnej. Powyższe jednostki udostępniały też materiały profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy. Ze względu jednak na zaistniałą sytuację spowodowaną rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19, zamknięciem szkół oraz placówek kulturalnych w minionym roku zrealizowano tylko nieliczne działania profilaktyczne.

Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi od początku czerwca do końca grudnia prowadził działalność profilaktyczną w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym i uzależnieniom. Organizował dzieciom czas wolny, zachęcał do korzystania ze świetlicy, do uczestnictwa w turniejach, grach i wyjazdach edukacyjnych oraz w zajęciach grupowych. Dzieci podczas zajęć uczą się realizowania własnych potrzeb w zgodzie z przyjętymi normami społecznymi, co jest bardzo istotne w przypadku dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi również zorganizowała szereg zajęć, warsztatów i konkursów dotyczących profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem problemu dopalaczy, narkotyków, alkoholu i przemocy. Zorganizowała zajęcia edukacyjno - integracyjne, warsztaty plastyczne, rękodzielnicze, kulinarne itp. Działania były skierowane do różnych grup wiekowych, od dzieci przez młodzież i dorosłych do seniorów. Odbywały się również pogadanki i prelekcje na temat uzależnień, indywidualnego podejścia do drugiego człowieka, braku agresji, kształtowania silnej więzi rodzinnej.

W działalność na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych włączyła się również Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce, która realizowała działania profilaktyczno-edukacyjne między innymi „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, „Pomoc a nie przemoc”, „Bezpieczny senior” i „Nie bądźmy obojętni”.

2. UDZIELANIE KOMPLEKSOWEJ POMOCY OSOBOM I RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMEM PRZEMOCY

W ramach procedury "Niebieska Karta" udzielana jest pomoc osobom doznającym przemocy. Zapewnienie pomocy terapeutycznej, prawnej, socjalnej i finansowej dla osób doznających przemocy i świadków przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci odbywa się w ramach działań ośrodka pomocy społecznej, zespołu interdyscyplinarnego, komisji alkoholowej oraz punktu konsultacyjnego.

Na terenie gminy propagowana jest działalność dotycząca przeciwdziałania i powstrzymywania przemocy. Nawiązano współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Białymstoku, który prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej zapewniający schronienie osobom doznającym przemocy w rodzinie. Ośrodek udziela również pomocy psychologiczno - terapeutycznej i prawnej.

Upowszechnianie oferty pomocowej oraz informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy odbywa się poprzez umieszczanie informacji na stronie internetowej ośrodka, tablicy ogłoszeń oraz pracę socjalną.

Pomocy w formie poradnictwa socjalnego udzielono 11 osobom. Ze względu na wprowadzenie stanu epidemicznego i zawieszenie działalności Punktu Konsultacyjnego pomoc w formie poradnictwa psychologicznego była udzielana dopiero od miesiąca października. Udzielono 11 porad dla osób stosujących przemoc i 3 porad dla osób doświadczających przemocy. Informowano o możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego, jednak ośrodek nie dysponuje danymi jaka liczba osób skorzystała z tej formy pomocy.

3. ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ WOBEC SPRAWCÓW PRZEMOCY

Wobec sprawców przemocy stosowana jest procedura "Niebieska Karta". W 2021 roku procedurę prowadzono w 14 rodzinach, z czego 11 wszczętych oraz 3 kontynuowano z roku 2019 i 2020. Wszyscy sprawcy przemocy są wzywani na posiedzenie zespołu oraz odwiedzani w miejscu zamieszkania przez poszczególnych członków zespołu. Zgodnie z wytycznymi w stanie epidemicznym kontakt osobisty był ograniczony. W części przypadków praca ze sprawcą opierała się na kontakcie telefonicznym. Zespół założył 9 Niebieskich Kart część D dotyczących sprawców przemocy. Wszyscy sprawcy zostali poinformowani na temat programów korekcyjno-edukacyjnych oraz podmiotów, które je realizują. Jedna osoba zadeklarowała chęć udziału w programie, o czym powiadomiono Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, które realizuje programy dla sprawców. W Punkcie Konsultacyjnym udzielono 11 porad dla osób stosujących przemoc.

4. BUDOWANIE LOKALNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, który powołał wójt. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych a także kuratorzy sądowi. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem a podmiotami wymienionymi wyżej. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Narew został utworzony na podstawie uchwały Nr V/20/11 Rady Gminy Narew z dnia 24 lutego 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz zarządzenia Nr 40/11 Wójta Gminy Narew z dnia 10 maja 2011 roku w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego. Zarządzenie wójta było zmieniane sześciokrotnie. Wszystkie zmiany dokonywane były ze względu na zmiany osobowe składu zespołu.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania *przemocy w rodzinie*. Zespół diagnozuje problem *przemocy*, podejmuje działania w środowisku zagrożonym *przemocą w rodzinie* mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjuje interwencje w środowisku dotkniętym *przemocą w rodzinie*, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach otrzymania pomocy w środowisku lokalnym oraz podejmuje działania w stosunku do osób stosujących *przemoc w rodzinie*.

W 2021 roku odbyło się 7 posiedzeń zespołu. Procedurą Niebieska Karta objętych zostało 50 osób z 14 rodzin. W 2021 roku wszczęto 11 procedur Niebieska Karta, 3 procedury były kontynuowane z 2019 i 2020 roku. Liczba osób dotkniętych przemocą, dla których była prowadzona procedura w minionym roku wynosiła 16. Procedura dotyczyła 12 kobiet i 4 mężczyzn. Członkowie zespołu sporządzili formularz Niebieska Karta – C (dotyczy osób dotkniętych przemocą) dla 11 osób i formularz Niebieska Karta – D (dotyczy osób stosujących przemoc) dla 9 osób. Procedurę zamknięto w 7 rodzinach z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz w 6 przypadkach z powodu braku zasadności.

Dwóch członków Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyło w szkoleniu „Pomoc rodzinie w czasie pandemii”, finansowanego ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Narew na lata 2017-2021 finansowany jest ze środków budżetu Gminy Narew, ustalanych corocznie w ramach budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi oraz ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wysokość wykorzystanych środków ze szczegółowym podziałem na działy i rozdziały znajduje się w sprawozdaniu z wykorzystania budżetu gminy za 2021 rok.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:
<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na 2021 rok.

Alkohol ingeruje i wywiera wpływ na niemal wszystkie aspekty życia społecznego. Uzależnienia burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Aby osiągnąć zamierzone cele instytucje funkcjonujące na terenie gminy współpracują ze sobą w tworzeniu zintegrowanego planu działania, służącego minimalizacji szkodliwych konsekwencji picia alkoholu dla pojedynczych osób, rodzin i całego środowiska. Strategią profilaktyczną jest wzmocnienie postaw abstynenckich wśród młodzieży. Staramy się pomagać również osobom uzależnionym i współuzależnionym. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/142/2021 Rady Gminy Narew z dnia 29 stycznia 2021 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2021.

Na terenie gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składająca się z 5 osób. W jej skład wchodzi przedstawiciel służby zdrowia, policji, oświaty, pomocy społecznej oraz pracownik Urzędu Gminy.

Od 2011 roku Komisja finansuje działalność Punktu Konsultacyjnego w Narwi. Punkt mieści się w pomieszczeniu Narwiańskiego Ośrodka Kultury i jest czynny raz w tygodniu we środy od godz. 16.00 do godz. 17.30. W ramach punktu prowadzone są w szczególności: poradnictwo oraz konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz dla osób współuzależnionych, w tym DDA, poradnictwo w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie grup wsparcia, wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz osób zgłaszających problemy alkoholowe, motywowanie do podjęcia terapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia, prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez szkoły, prowadzenie warsztatów, prelekcji, szkoleń dotyczących problematyki uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia.

W Gminie Narew funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla osób uzależnionych i rodzin z problemem alkoholowym ze strony gminnych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi dotyczące profilaktyki, walki z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Nadrzędnym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspomaganie procesów ułatwiających mieszkańcom naszej gminy radzenie sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi jak i funkcjonowaniu ich rodzin.

Alkohol ma wpływ na niemal wszystkie aspekty życia społecznego. Aby osiągnąć zamierzone cele tworzy się zintegrowany plan działania. Dlatego też w ramach programu finansowanych jest szereg wspólnych działań instytucji funkcjonujących na terenie gminy.

Ze względu na zaistniałą sytuację spowodowaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa COVID-19, zamknięciem szkół oraz placówek kulturalnych w minionym roku zrealizowano tylko nieliczne działania profilaktyczne.

Na terenie gminy kontynuowano działania w ramach kampanii „Reaguj na przemoc!”, „Stop dopalaczom” oraz kampanii „Postaw na rodzinę”, w ramach których przekazywano dla jednostek gminnych będące w posiadaniu komisji materiały edukacyjne w postaci ulotek, gadżetów oraz książek. Zakupiono dostęp do platformy e-learningowej pod nazwą „Lepiej przeżyj w oceanie nałogów i uzależnień”. Kody dostępu przekazano wszystkim jednostkom gminnym do wykorzystania podczas zajęć profilaktycznych z uczestnikami spotkań.

Izolacja, niepewność, strach o zdrowie swoje i bliskich – ostatnie dwa lata wiązały się z ekstremalnie trudnymi emocjami i przeżyciami. Dotyczy to również dzieci i młodzieży szkolnej. U nastolatków depresja jest szczególnie niebezpieczna bo częściej niż u dorosłych kończy się próbą samobójczą. Składa się na to wiele czynników: izolacja od rówieśników, trudności w szkole, kompleksy, odrzucenie przez grupę ale także stresująca sytuacja domowa w przymusowej kwarantannie i przemoc rówieśnicza, która obecnie coraz częściej przyjmuje formę hejtu w świecie wirtualnym. Dzieciom i nastolatkom trudniej niż dorosłym ocenić własny stan psychiczny. Z kolei rodzice i opiekunowie kładą ich zmienne nastroje i przygnębienie na karb trudności okresu dorastania. Aby przeciwdziałać depresji wśród młodych ludzi, trzeba wzmacniać ich samoocenę, okazywać im zrozumienie i wsparcie ale również pomóc w realistycznej ocenie stosunku ich możliwości do oczekiwań społecznych. Dlatego też zakupiono udział w kampanii „O depresji w pandemii”. To wyjątkowy zestaw materiałów opracowanych z myślą o psychicznych skutkach koronawirusa. Kampania obejmuje temat depresji u nastolatków i osób starszych. Zawiera test, który pozwoli stwierdzić, czy problemy są tylko przedłużającym się smutkiem, czy też mogą świadczyć o chorobie. Opisuje symptomy mogące świadczyć o depresji. Przekonuje, że problemy psychiczne nie są powodem do wstydu, zachęca do podjęcia leczenia i wskazujemy sposoby na znalezienie wsparcia.

Uczniowie klas VII uczestniczyli w 3 godzinnych zajęciach prowadzonych przez specjalistę realizującego treści programu profilaktycznego rekomendowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii pt.: „Deбата”. Program nastawiony przede wszystkim na opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród nastolatków, co ma ich chronić przed negatywnymi konsekwencjami picia alkoholu i rozwojem innych zachowań ryzykownych. Program oparty jest na trzech strategiach wg Hansena: korekta przekonań normatywnych, kształtowanie systemu wartości i wiedza o realnych konsekwencjach. Zajęcia miały charakter „krótkiej interwencji profilaktycznej w grupie”. Realizując tematykę wykorzystano metody interaktywne odwołując się do dialogu motywacyjnego, oraz inne metody aktywizujące: sondaż, „burza mózgów”, scenki dramatyczne i zabawy dydaktyczne. Urozmaicone metody pozwoliły uczniom na większe zaangażowanie, aktywność oraz swobodne wypowiedzi uczniów.

W ramach godzin wychowawczych i zajęć dodatkowych oraz wykładów informacyjnych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym realizowano treści z zakresu profilaktyki i wychowania podczas pracy zdalnej kierowanej do uczniów. Można tu wymienić cykl zajęć z serii „Wybieram świadomie”, lekcje z pedagogiem dotyczące profilaktyki uzależnień oraz realizację programów profilaktycznych. Ze środków komisji zakupiono osiem warsztatów dla uczniów. Działania profilaktyczne kierowane były również do rodziców i rady pedagogicznej. Zakupiono dwa warsztaty dla nauczycieli i jeden dla rodziców. Nauczyciele ponadto realizowali program rekomendowany UNPLUGGED. Uczniowie klas III-VIII brali udział w szkolnym konkursie profilaktycznym pt.: „Szanuj zdrowie własne i innych”. Celem konkursu była popularyzacja wiedzy na temat konsekwencji wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, promocja zdrowych zachowań na co dzień, trzeźwości i bezpiecznych form spędzania wolnego czasu oraz upowszechniania wzorów, zachowań i postaw prozdrowotnych. Dla uczniów klas II-IV zorganizowano plastyczny konkurs profilaktyczny pt.: „Wolny od uzależnień”, którego celem była popularyzacja wiedzy na temat konsekwencji wynikających z uzależnień od substancji oraz promocja zdrowych zachowań na co dzień i bezpiecznych form spędzania wolnego czasu.

W ramach współpracy z FHU COSINUS z Zabrza bezpłatnie otrzymaliśmy materiały profilaktyczne w postaci plakatów i książek. Materiały dotyczyły skutków picia alkoholu w młodym wieku, hejtu w sieci oraz fonoholizmu. Otrzymane materiały zostały przekazane do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi. Komisja po otrzymaniu listy sponsorów powyższych materiałów wystosowała im pisemne podziękowania.

Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi od początku czerwca do końca grudnia prowadził działalność profilaktyczną w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym i uzależnieniom. W

ramach swojej działalności zrealizował wiele działań edukacyjnych, warsztatów, spotkań, projekcji filmowych, konkursów tematycznych; m.in. „Palenie nie jest w modzie”, „Lekcje twórczości – bądź sobą”, „Świat ma milion barw”, „Podaruj sobie zdrowie” i wiele innych. Organizował dzieciom czas wolny, zachęcał do korzystania ze świetlicy, z nowych zajęć, do uczestnictwa w turniejach, grach i wyjazdach edukacyjnych, w zajęciach grupowych. Zróżnicowanie zajęć w świetlicy, wykorzystanie nowych materiałów i sprzętu pomogło dzieciom nabyć nowe umiejętności, zintegrować się z lokalnym środowiskiem, wzbogacić doświadczenia. Dzieci podczas zajęć uczą się realizowania własnych potrzeb w zgodzie z przyjętymi normami społecznymi, co jest bardzo istotne w przypadku dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi zorganizowała szereg zajęć, warsztatów i konkursów dotyczących profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem problemu dopalaczy, narkotyków, alkoholu i przemocy. Zorganizowała zajęcia edukacyjno - integracyjne, warsztaty plastyczne, rękodzielnicze, kulinarne itp. Działania były skierowane do różnych grup wiekowych, od dzieci przez młodzież i dorosłych do seniorów. Odbywały się również pogadanki i prelekcje na temat uzależnień, indywidualnego podejścia do drugiego człowieka, braku agresji, kształtowania silnej więzi rodzinnej. Zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem „Życie bez uzależnień jest piękne”. Wykorzystano materiały platformy e-learningowej „Lepiej przeżyj w oceanie nałogów i uzależnień”.

W działalność profilaktyczną włączyli się również członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Narwi. Zorganizowano spotkanie, którego celem było omówienie m.in. tematyki uzależnień, asertywności, depresji i zdrowego stylu życia, przybliżenie powyższej problematyki osobom, które w swej codziennej pracy szczególnie doświadczają stresu oraz wskazanie im możliwości zabezpieczenia się przed potencjalnymi zagrożeniami w postaci uzależnień czy depresji. Uświadomienie uczestnikom, jakie niebezpieczeństwa czekają na nich, na co trzeba zwracać uwagę, a także gdzie szukać pomocy w sytuacjach zagrożenia. Wykłady warsztatowo-profilaktyczne dostarczyły wiedzy z zakresu uzależnień i procesów kształtowania właściwych postaw. Prócz problemu uzależnienia od alkoholu i konsekwencji jego nadużywania na zdrowie, życie i otoczenie, omówiono również problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy, od nikotyny i e-papierosów oraz od nowych mediów. Poruszono też temat depresji i zdrowego stylu życia. Uczestników zapoznano z możliwościami uzyskania pomocy oraz ofertą placówek zajmujących się problemem uzależnienia.

Koło Gospodyń Wiejskich swoje działania nakierowało na tematykę zdrowego stylu życia bez uzależnień i nałogów. Zorganizowano szereg spotkań tematycznych dotyczących zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego. Podsumowaniem działalności profilaktycznej był warsztat rękodzieła bożonarodzeniowego uczący współpracy, dbałości o innych i rozwijania zainteresowań.

Ze środków komisji dofinansowano realizację zadań wynikającą z gminnego programu dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hajnówce. Dofinansowanie zostało udzielone na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Wójtem Gminy a dyrektorem jednostki. Po zakończeniu roku zostało złożone sprawozdanie z wykorzystania otrzymanych środków.

Mając na względzie ograniczenie demoralizacji i patologii oraz przestępczości nieletnich Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce prowadziła aktywną edukację prawną i wiktymologiczną dzieci i młodzieży w formie pogadek i prelekcji. Realizowano działania profilaktyczno-edukacyjnych takie jak: „Bezpieczna droga do szkoły/ domu”, „Bezpieczne Wakacje/Ferie”, „Nie bądźmy obojętni”, „NIELETNI”, działania w zakresie zapobiegania przestępczości godzącej w wolność seksualną i obyczajowość małoletnich, a także zapobieganiu przemocy w rodzinie. Podczas spotkań przekazywano między innymi informacje na temat odpowiedzialności karnej za popełnione czyny karalne.

Ze środków komisji finansowane jest utrzymanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych. W 2021 roku udzielono 11 porad dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, 3 porady dla osób doświadczających przemocy, 11 dla osób stosujących przemoc i 3 dla osób współuzależnionych. Ze względu na stan epidemiczny i liczne ograniczenia punkt wznowił swoją działalność dopiero w miesiącu październiku.

Komisja jak co roku dofinansowała działalność Klubu Abstynenta "Dąb". Dofinansowano rokrocznie organizowane spotkanie integracyjne z okazji obchodów jubileuszu powstania klubu oraz zakupiono artykuły na paczki świąteczne dla dzieci z rodzin członków stowarzyszenia na spotkanie wigilijne.

Przedstawiciele instytucji gminnych w ramach realizacji programu nie mieli możliwości podniesienia kwalifikacji poprzez udział w stacjonarnych szkoleniach. Jedynie członkowie komisji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego brali udział w szkoleniach. Odbyło się szkolenie zdalne „W zakresie stosowania metod pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu w kontekście realizacji obowiązków i czynności służbowych pracownika” oraz szkolenie stacjonarne „Pomoc rodzinie w czasie pandemii”.

W minionym roku odbyło się dwanaście posiedzeń komisji. Na posiedzenie komisja zaprosiła dziewięć osób. Ze względu na ograniczenie działalności biegłych sądowych oraz prowadzenia przez sądy spraw związanych z leczeniem odwykowym Komisja nie kierowała osób na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia. Złożyła jeden wniosek do sądu o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Podpisano sześć postanowień dotyczących opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Opinie dotyczą zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy Nr XXXIX/198/18 z dnia 1 sierpnia 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 3338).

W celu zapewnienia ciągłości prac komisji w ramach posiadanego budżetu zakupiono środki ochrony osobistej w ramach działań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Zakupiono również materiały promocyjne „Szczepimy się” oraz testy na obecność koronawirusa.

Na potrzeby komisji zakupiono również alkotesty jednorazowe, zestawy gadżetów i książek profilaktycznych. Posiadane materiały zostały przekazane dla gminnych jednostek na nagrody dla uczestników działań profilaktycznych.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przesłała publikację „Ku trzeźwości Narodu – odpowiedzialność elit”. Publikacja została wyłożona w miejscu dostępnym dla osób zainteresowanych jej treścią oraz materiały edukacyjne przygotowane w ramach kampanii „Ogranicz dostępność alkoholu” w formie broszur. Przesłała także komunikat dotyczący profilaktyki dzieci i młodzieży w szkołach i społecznościach lokalnych oraz trzy eksperckie analizy na temat potrzeb i zaleceń dotyczących działań w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych oraz innych problemów dzieci i młodzieży w czasie epidemii COVID-19 oraz „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku”.

Wykonano sprawozdania z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Narwi za 2020 rok, w tym sprawozdanie PARPA G1 za 2020 rok.

Wysokość wykorzystanych środków ze szczegółowym podziałem na działy i rozdziały znajduje się w sprawozdaniu z wykorzystania budżetu gminy za 2021 rok.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

5. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomani w Gminie Narew na lata 2018 – 2022.

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie.

Zmiany społeczno-ekonomiczne dokonujące się w naszym kraju, sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami. Szczególnie niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających kontakt ze

środkami uzależniającymi. Wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia.

Ponadto narkomania niesie za sobą wiele negatywnych skutków, takich jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, prostytutka, przemoc, bezdomność, hazard, alkoholizm oraz poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne).

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii został przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/170/18 Rady Gminy Narew z dnia 26 lutego 2018 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Narew na lata 2018-2022.

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Celem głównym programu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i innymi zachowaniami ryzykownymi. Uzależnienie ingeruje i wywiera wpływ na niemal wszystkie aspekty życia społecznego. Uzależnienia burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Aby osiągnąć zamierzone cele instytucje funkcjonujące na terenie gminy współpracują ze sobą w tworzeniu zintegrowanego planu działania, służącego minimalizacji szkodliwych konsekwencji uzależnienia dla pojedynczych osób, rodzin i całego środowiska. Dlatego też w ramach programu finansowanych jest szereg wspólnych działań.

Ze względu na zaistniałą sytuację spowodowaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa COVID-19, zamknięciem szkół oraz placówek kulturalnych w minionym roku zrealizowano tylko nieliczne działania profilaktyczne.

Na terenie gminy kontynuowano działania w ramach kampanii „**Stop Dopalaczom**” Materiały edukacyjne dot. profilaktyki używania środków psychoaktywnych (nowych narkotyków tzw. dopalaczy) skierowane zostały specjalnie do rodziców, jak również samej młodzieży, z których można dowiedzieć się wiele na temat symptomów związanych z zażywaniem narkotyków, współczesnego sposobu ich podstępnej dystrybucji, skutków, do jakich może prowadzić ich zażywanie oraz sposobu uchronienia dziecka przed nimi.

Zakupiono dostęp do platformy e-learningowej pod nazwą „Lepiej przeżyj w oceanie nałogów i uzależnień”. Kody dostępu przekazano wszystkim jednostkom gminnym do wykorzystania podczas zajęć profilaktycznych z uczestnikami spotkań. Zakupiono również i przekazano do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Narwi oraz pozostałych jednostek włączających się w realizację programu materiały profilaktyczne w postaci ulotek, gadżetów i książek. W działania profilaktyczne włączyło się wiele jednostek gminnych.

W ramach godzin wychowawczych i zajęć dodatkowych oraz wykładów informacyjnych w Zespole Szkolno-Przedszkolnym realizowano treści z zakresu profilaktyki i wychowania podczas pracy zdalnej kierowanej do uczniów. Można tu wymienić cykl zajęć z serii „Wybieram świadomie”, lekcje z pedagogiem dotyczące profilaktyki uzależnień oraz realizację programów profilaktycznych. Działania wychowawcze kierowane były również do rodziców i rady pedagogicznej, między innymi dotyczące Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii. Uczniowie klas III-VIII brali udział w szkolnym konkursie profilaktycznym pt: „Szanuj zdrowie własne i innych”. Celem konkursu była popularyzacja wiedzy na temat konsekwencji wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, promocja zdrowych zachowań na co dzień, trzeźwości i bezpiecznych form spędzania wolnego czasu oraz upowszechniania wzorów, zachowań i postaw prozdrowotnych. Dla uczniów klas II-IV zorganizowano plastyczny konkurs profilaktyczny pt: „Wolny od uzależnień”, którego celem była popularyzacja wiedzy na temat konsekwencji wynikających z uzależnień od substancji oraz promocja zdrowych zachowań na co dzień i bezpiecznych form spędzania wolnego czasu.

Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi od początku czerwca do końca grudnia prowadził działalność profilaktyczną w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym i uzależnieniom. W ramach swojej działalności zrealizował wiele działań edukacyjnych, warsztatów, spotkań, projekcji filmowych, konkursów tematycznych; m.in. „Palenie nie jest w modzie”, „Lekcje twórczości – bądź sobą”, „Świat ma milion barw”, „Podaruj sobie zdrowie” i wiele innych. Organizował dzieciom

czas wolny, zachęcał do korzystania ze świetlicy, z nowych zajęć, do uczestnictwa w turniejach, grach i wyjazdach edukacyjnych, w zajęciach grupowych.

Zróznicowanie zajęć w świetlicy, wykorzystanie nowych materiałów i sprzętu pomogło dzieciom nabyć nowe umiejętności, zintegrować się z lokalnym środowiskiem, wzbogacić doświadczenia. Dzieci podczas zajęć uczą się realizowania własnych potrzeb w zgodzie z przyjętymi normami społecznymi, co jest bardzo istotne w przypadku dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi zorganizowała szereg zajęć, warsztatów i konkursów dotyczących profilaktyki uzależnień z uwzględnieniem problemu dopalaczy, narkotyków, alkoholu i przemocy. Zorganizowała zajęcia edukacyjno - integracyjne, warsztaty plastyczne, rękodzielnicze, kulinarne itp. Działania były skierowane do różnych grup wiekowych, od dzieci przez młodzież i dorosłych do seniorów. Odbywały się również pogadanki i prelekcje na temat uzależnień, indywidualnego podejścia do drugiego człowieka, braku agresji, kształtowania silnej więzi rodzinnej. Zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem „Życie bez uzależnień jest piękne”. Wykorzystano materiały platformy e-learningowej „Lepiej przeżyj w oceanie nałogów i uzależnień”.

W działalność profilaktyczną włączyli się również członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Narwi. Zorganizowano spotkanie, którego celem było omówienie m.in. tematyki uzależnień, asertywności, depresji i zdrowego stylu życia, przybliżenie powyższej problematyki osobom, które w swej codziennej pracy szczególnie doświadczają stresu oraz wskazanie im możliwości zabezpieczenia się przed potencjalnymi zagrożeniami w postaci uzależnień czy depresji. Uświadomienie uczestnikom, jakie niebezpieczeństwa czekają na nich, na co trzeba zwracać uwagę, a także gdzie szukać pomocy w sytuacjach zagrożenia. Wykłady warsztatowo-profilaktyczne dostarczyły wiedzy z zakresu uzależnień i procesów kształtowania właściwych postaw. Prócz problemu uzależnienia od narkotyków i dopalaczy omówiono również problem uzależnienia od alkoholu, od nikotyny i e-papierosów oraz od nowych mediów. Poruszono też temat depresji i zdrowego stylu życia. Uczestników zapoznano z możliwościami uzyskania pomocy oraz ofertą placówek zajmujących się problemem uzależnienia.

Koło Gospodyń Wiejskich swoje działania nakierowało na tematykę zdrowego stylu życia bez uzależnień i nałogów. Zorganizowano szereg spotkań tematycznych dotyczących zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego. Podsumowaniem działalności profilaktycznej był warsztat rękodzieła bożonarodzeniowego uczący współpracy, dbałości o innych i rozwijania zainteresowań.

Mając na względzie ograniczenie demoralizacji i patologii oraz przestępczości nieletnich Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce prowadziła aktywną edukację prawną i wiktymologiczną dzieci i młodzieży w formie pogadek i prelekcji. Realizowano działania profilaktyczno-edukacyjnych między innymi w zakresie przeciwdziałania zjawisku narkomanii wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Podczas spotkań przekazywano między innymi informacje na temat odpowiedzialności karnej za popełnione czyny karalne.

Przedstawiciele instytucji gminnych w ramach realizacji programu w minionym roku nie mieli możliwości podniesienia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i konferencjach.

Wykonano sprawozdania z realizacji gminnego programu przeciwdziałania narkomanii za 2020 rok, w tym jedno dla Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku i jedno dla Rady Gminy w Narwi.

Na realizację w 2021 roku gminnego programu przeciwdziałania narkomanii w ramach rozdz. 85153 – przeciwdziałanie narkomanii wykorzystano kwotę 2.219,00 zł. Wysokość wykorzystanych środków ze szczegółowym podziałem na działy i rozdziały znajduje się w sprawozdaniu z wykorzystania budżetu gminy za 2021 rok.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

6. Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży

Jednym z priorytetów działalności samorządu, dla którego dobro młodego człowieka i chęć stworzenia najlepszych możliwości dla jego rozwoju są najważniejsze, winno być szeroko rozumiane wsparcie uzdolnionych uczniów. Samorząd Gminy Narew widząc potrzebę otoczenia szczególną opieką uzdolnionych uczniów narwiańskiej szkoły, opracował Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży przyjęty uchwałą Rady Gminy Narew Nr VIII/42/19 z dnia 28 maja 2019 roku. Opracowanie, przyjęcie i realizacja programu pozwala kompleksowo planować działania, aby wspierać edukację młodych mieszkańców Gminy Narew wykazujących uzdolnienia naukowe i sportowe.

Cele programu:

1. Finansowe wspieranie rozwoju uzdolnień, poprzez udzielanie stypendium uczniom, którzy dzięki swojej pracy i zaangażowaniu uzyskują wysokie wyniki w nauce oraz znaczące osiągnięcia sportowe.
2. Motywowanie uczniów do podejmowania działań mających na celu odkrycie własnych uzdolnień oraz do ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębianiem wiedzy.
3. Promowanie uczniów uzdolnionych.
4. Dążenie do wzrostu aspiracji edukacyjnych i aktywności dzieci i młodzieży - jako wzorca dla społeczności uczniowskiej narwiańskiej szkoły.
5. Motywowanie rodziców do wspierania edukacji uzdolnionych dzieci.
6. Promocja Gminy Narew jako środowiska przyjaznego uczniom uzdolnionym.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Uchwałą Nr XVIII/99/20 z dnia 25 maja 2020 r. oraz Nr XXII/115/20 z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia stypendium Wójta Gminy Narew dla uzdolnionych uczniów za wyniki i osiągnięcia w nauce i sporcie określono zasady przyznawania stypendium Wójta Gminy Narew.

Na rok szkolny 2020/2021 przyznano stypendia Wójta Gminy Narew 15 uczniom Szkoły Podstawowej, w tym: klasy Va – 2, klasy Vb – 2, klasy VIa – 2, klasy VIb – 5, klasy VII – 1, klasy VIII – 3.

Na rok szkolny 2021/2022 przyznano stypendia Wójta Gminy Narew 27 uczniom Szkoły Podstawowej, w tym: klasy IVa – 3, klasy IVb – 3, klasy VIa – 4, klasy VIb – 1, klasy VIIa – 4, klasy VIIa – 6, klasy VIII – 6.

Wysokość środków przeznaczonych na wypłatę stypendiów Wójta Gminy Narew w 2021 roku wyniosła 27 900 zł.

7. Program współpracy Gminy Narew z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019-2021

W 2021r. współpracę Gminy Narew z organizacjami pozarządowymi regulowały postanowienia „Programu współpracy Gminy Narew z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2019-2021”, zwanego dalej „Programem”, uchwalonego uchwałą Nr VI/33/19 Rady Gminy Narew w dniu 29 marca 2019 r (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 2170).

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Główny cel Programu został określony jako poprawa jakości życia mieszkańców gminy, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych. Dla realizacji celu głównego wyznaczone zostały cele szczegółowe, a wśród nich:

- 1) umacnianie działań lokalnych poprzez stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz lokalnej społeczności,
- 2) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w gminie,

- 3) integracja podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
- 4) otwarcie na innowacyjność, konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych, które prowadzone są przez gminę,
- 5) wypracowanie rocznego modelu lokalnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a gminą, jako elementu długoterminowego programu współpracy.

Program przewidywał współpracę Gminy Narew z organizacjami pozarządowymi zarówno finansową, jak i pozafinansową.

Budżet gminy Narew na 2021 rok ustalony uchwałą nr 11/116/2021 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 2021r. nie przewidywał wydatków na realizację programu. W związku z powyższym nie ogłaszano otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie i dofinansowanie ich realizacji. Gmina nie udzielała też dotacji na realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, czyli zgodnie z art. 19a przyznając dotację na realizację zadania w tzw. trybie uproszczonym.

8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Pierwsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew uchwalone zostało 7 grudnia 1999 r. Zmiany do dokumentu wprowadzone były w latach 2009 i 2010.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/6cf963dc4ae/7d52251131c/763e78d2801/060e7ebd34c.html>

Aktualna w 2021 roku wersja dokumentu przyjęta została uchwałą nr XXXI/180/10 Rady Gminy Narew z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew.

W 2021 r. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było niespełna 2% powierzchni gminy (około 224 ha).

W roku 2021 Rada Gminy Narew nie uchwaliła miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów z obszaru Gminy Narew natomiast podjęła uchwały:

- w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew. Celem zmiany studium jest zmiana ustaleń kierunkowych przeznaczenia części miejscowości Narew, obejmującej działki o nr geodezyjnym 1458/31 i 725/17 będące własnością Spółki Pronar. Uchwała w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew została podjęta w dniu 27 maja 2022r.
- w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew w zakresie zagospodarowania części terenu wsi Narew obejmującego działkę Nr 1458/31. Zmiana miejscowego planu jest niezbędna w celu rozbudowy budynku administracyjno-biurowego Firmy „Pronar”, który ma służyć sprawnej administracji wewnątrzzakładowej.

W 2021 roku wydano 62 decyzje o warunkach zabudowy, w tym 11 decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 35 decyzje dotyczące zabudowy zagrodowej, oraz 16 decyzji dotyczących zabudowy innej niż wyżej wymienione (m.in. zabudowa produkcyjna, usługowa, turystyczna).

W 2021 r. prowadzono postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla takich przedsięwzięć jak:

- budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Narwi wraz z bieżnią okrężną o obwodzie 200 m, bieżnią prostą o dystansie 60 m, rzutnią do pchnięcia kulą, skoczną do skoku w dal, skoczną do skoku wzwyż – Narew,
- budowa dwóch zbiorników wyrównawczych o pojemności 100 m³ każdy oraz zbiornika na wody popłuczne o pojemności 40 m³ na stacji uzdatniania wody – Łosinka,
- przebudowa ulicy Piaski (droga gminna Nr 107177B) i ulicy Kościelnej (droga gminna Nr 107174B) – Narew,
- budowa linii kablowych SN, kontenerowej stacji transformatorowej SN/nN, słupowej stacji transformatorowej SN/nN, złącza kablowego SN, linii kablowych nN oraz złącz kablowych nN – Gorodzisko, Łosinka.

9. Program Ochrony Środowiska na lata 2015 – 2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.

Program został przyjęty uchwałą nr XXII/107/16 Rady Gminy Narew z dnia 30 grudnia 2016 r. Dokument opublikowany został w BIP pod adresem: <http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

Program obejmuje następujące zagadnienia merytoryczne:

- ochronę środowiska przyrodniczego,
- gospodarkę leśną,
- gospodarkę wodną,
- ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami,
- sprawy bezpieczeństwa ekologicznego,
- kształtowania świadomości ekologicznej,
- propagowania proekologicznych form działalności gospodarczej.

Z założeń Programu wynika, iż na terenie Gminy Narew należy dążyć do zmniejszenia emisji pyłów i gazów głównie poprzez:

- modernizację lub likwidację kotłowni węglowych i palenisk indywidualnych przechodząc na gaz ziemny, olej opałowy lekki lub odnawialne źródła energii (np. biomasa lub energia wiatrowa),
- poprawę układów komunikacyjnych z jednoczesnym utrzymaniem dobrego stanu nawierzchni dróg i stawiania ostrych rygorów w zakresie zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania benzyny i ropy.

Misją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Narew na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 jest przede wszystkim Zrównoważony Rozwój Gminy Narew Przy Zachowaniu Promocji Środowiska Naturalnego.

Główne zadania inwestycyjne dla Gminy Narew:

- 1. Priorytet redukcja niskiej emisji:** termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Szkoła, Urząd Gminy, Narwiański Ośrodek Kultury)
- 2. Priorytet racjonalna gospodarka wodna:**
 - a) budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, tam gdzie budowa kanalizacji jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona,
 - b) rozbudowa sieci kanalizacyjnej Narew,
 - c) studnie głębinowe do 35 m.
- 3. Priorytet ochrona przed hałasem:**
 - a) modernizacja targowiska,
 - b) poprawa nawierzchni dróg w gminie (przebudowa, remont).
- 4. Priorytet zastosowanie odnawialnych źródeł energii:**
 - a) modernizacja kotłowni,
 - b) pompy ciepła,
 - c) fotowoltaika,

d) solary.

5. **Priorytet budowa świadomości ekologicznej:** rozbudowa przystani kajakowej w miejscowości Narew.

Realizacja Programu w 2021r.

1. Przebudowa ul. Palmowej w Narwi poprzez utwardzenie kostką brukową lub asfaltem.
2. Budowa sieci wodociągowej na ul. Palmowej w Narwi.
3. Modernizacja ulic: Świerkowej, Bukowej, Gajowej i Jaśminowej w miejscowości Narew.
4. Inwestycja dotycząca gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Narew w ramach projektu pn. „Zaprojektuj i zbuduj”.
5. Modernizacja ulicy we wsi Tyniewiczze Duże.
6. Wykonanie projektu i naprawy nawierzchni drogi we wsi Doratynka.
7. Modernizacja PSZOK w miejscowości Narew.
8. Termomodernizacja i rozbudowa budynku Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi.
9. Modernizacja ulic Piaski i Kościelnej w miejscowości Narew.
10. Utworzenie szlaku rekreacyjnego na rzece Narew.
11. Sporządzenie dokumentacji projektowej do zadania pod nazwą: „Wykonanie nawierzchni z kostki brukowej szerokości 4 m na przedłużenie ul. Młynowej w kierunku ul. Piaski (nr. dz. 246/7) oraz na przedłużenie ul. Dąbrowskiego.”
12. Modernizacja oświetlenia ulicznego w miejscowości Narew.
13. Wynagrodzenie inspektora nadzoru nad realizacją projektu grantowego pn. „Odnawialne źródła energii dla mieszkańców Gminy Narew.”
14. Modernizacja ulicy we wsi Waśki.
15. Przebudowa 2 przejść dla pieszych na ul. Mickiewicza nr ewidencyjny 107183B i budowa 1 przejścia dla pieszych na ul. Białowieskiej nr ewidencyjny 107172B.
16. Sporządzenie dokumentacji projektowej na przebudowę ulic Sosnowej, Palmowej i Klonowej w miejscowości Narew.

10. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Narew na lata 2007 – 2032.

Program został przyjęty uchwałą nr XV/95/08 Rady Gminy Narew z dnia 14 maja 2008 r.
Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/6cf963dc4ae/7d52251131c/f52dd313aaf3e/uchwala_nr_xv_95_0_.html

Cele:

1. Cel nadrzędny – likwidacja zagrożenia ludności negatywnym oddziaływaniem wyrobów zawierających azbest.
2. Usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Narew do 2032 roku i utylizacja ich zgodnie z obowiązującymi normami w zakresie ochrony środowiska i ochrony zdrowia ludności.
3. Bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie wyrobów zawierających azbest i zdeponowanie ich na wyznaczonych składowiskach, w sposób eliminujący ich negatywne oddziaływanie.
4. Likwidacja wszystkich dzikich składowisk odpadów zawierających azbest i niedopuszczenie do ich powstawania.

ZAŁOŻENIA

1. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.
2. Utworzenie bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie gminy.
3. Bieżące aktualizowanie bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie gminy.
4. Utrzymanie niezbędnego przepływu informacji na temat wyrobów zawierających azbest.
5. Monitorowanie usuwania odpadów azbestowych.
6. Kontrola oraz likwidacja „dzikich wysypisk”.
7. Prowadzenie edukacji ekologicznej.

8. Monitorowanie realizacji programu.
9. Współfinansowanie przez fundusze ekologiczne usuwania azbestu.
10. Usuwanie wyrobów zawierających azbest.
11. Współdziałanie z innymi gminami województwa w dążeniu do utworzenia składowiska odpadów zawierających azbest.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ w latach 2013-2022

1. Utrzymanie niezbędnego przepływu informacji na temat wyrobów zawierających azbest.
2. Monitorowanie usuwania odpadów azbestowych.
3. Kontrola oraz likwidacja „dzikich wysypisk”.
4. Prowadzenie edukacji ekologicznej.
5. Monitorowanie realizacji programu.
6. Współfinansowanie przez fundusze ekologiczne usuwania azbestu.
7. Usuwanie wyrobów zawierających azbest do 40%.

W 2021r. na terenie Gminy Narew nie realizowano przedsięwzięcia polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/6cf963dc4ae/7d52251131c/f52dd313aafa3e/uchwala_nr_xv_95_0_.html

11. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2018 –2022.

Program został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/191/18 Rady Gminy Narew z dnia 27 czerwca 2018r. Dokument opublikowany został w BIP pod adresem:

<http://bip.ug.narew.wrotapodlasia.pl/c8b9f3a6002c834/>

W świetle obowiązujących przepisów gmina ma obowiązek zapewnienia lokalu osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Zasób mieszkaniowy naszej gminy jest bardzo ubogi. Tworzą go 2 lokale, w tym: 1 lokal mieszkalny o pow. 60,40m² i 1 lokal socjalny o pow. 51,67m². Lokal mieszkalny jest przedmiotem najmu, natomiast lokal socjalny jest wolny.

Zgodnie z Programem remonty i modernizacje prowadzone będą w miarę zaistniałych potrzeb i możliwości finansowych gminy. W latach 2018-2022 nie była planowana sprzedaż lokali mieszkalnych. Dopuszczalna jest jedynie możliwość sprzedaży lokalu w przypadku zainteresowania jego zakupem i wyrażeniem zgody przez Radę Gminy w formie uchwały.

W 2021r. nie dokonano sprzedaży ani najmu lokali. Nie było także remontów ani pozyskania lokali do zasobu.

Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości w roku 2021:

Gminny zasób nieruchomości tworzą nieruchomości położone na terenie całej gminy, w 40 obrębach geodezyjnych. Do zasobu zostały pozyskane nieruchomości w drodze komunalizacji, darowizny od osób fizycznych, zamiany w drodze umowy notarialnej oraz w trakcie scalenia gruntów.

Stan zasobu na dzień 01.01.2021r. wynosił 427,2926 ha w tym :

– tereny budowlane	- 16,3369ha, co stanowi 3,82%,
– drogi	- 198,4728ha, co stanowi 46,45%,
– użytki kopalne	- 13,6191ha, co stanowi 3,19%,
– nieużytki	- 14,8423ha, co stanowi 3,47%,
– lasy	- 48,3283ha, co stanowi 11,31%,
– tereny zadrzewione i zakrzaczone	- 11,6804ha, co stanowi 2,74%,
– tereny rolne	- 124,0128ha, co stanowi 29,02%.

W 2021r. zostało sprzedanych 20 niezabudowanych działek o pow. ogólnej 9,3555ha w obrębie wsi: Łosinka, Waniewo, Przybudki, Nowiny, Doratynka, Gradoczno, Narew, Soce i Tyniewiczze (w tym akt notarialny przenoszący własność nieruchomości w obrębie wsi Soce i Tyniewiczze został podpisany w roku 2022).

W zasobie gminnych nieruchomości wyróżniamy następujące nieruchomości :

- oddane w użytkowanie wieczyste - 21 działek położonych w obrębie wsi Gorodczyno, Łosinka, Narew, Odrynki, Ogrodniki i Trześcianka o pow. ogólnej 3,8144ha,
- oddane w trwały zarząd - 2 działki położone w obrębie Narew o pow. ogólnej 1,9953ha,
- przekazane Gminnej Bibliotece Publicznej w użyczenie do realizacji zadań statutowych udział w dwóch działkach (Narew i Trześcianka) o pow. 0,3942ha,
- grunty pozostałe - 411,7332ha.

Grunty pozostałe są dalej rozdysponowane poprzez dzierżawę:

- na cele rolne w 2021r. do dzierżawy było przekazanych 40 działek na terenie wsi : Cisy, Gorodczyno, Gradoczno, Janowo, Koźliki, Narew, Odrynki, Przybudki, Rybaki, Trześcianka, Tyniewiczze, Waniewo, Puchły, Soce, Białki i Łopuchówka o pow. ogólnej 42,2182ha.
- na cele nierolne wydzierżawiono 4 działki w częściach Telefoniom Cyfrowym i Instytutowi Melioracji i Gospodarki Wodnej.

W 2021r. nabyto do zasobu w ramach komunalizacji następujące nieruchomości:

- obręb Waśki – działki oznaczone nr 8,37,88,98,114 i 184 o pow. ogólnej 2,19ha (drogi),
- obręb Lachy – działki oznaczona nr 163/1,172,177/1,155/1 i 155/3 o pow. ogólnej 2,5819 ha (drogi).

Stan zasobu na 31 grudnia 2021r. wynosi ogółem 424,7322 ha i przedstawia się następująco:

- tereny budowlane - 16,3919ha, co stanowi 3,86%,
- drogi - 201,4670ha, co stanowi 47,43%,
- użytki kopalne - 13,1191ha, co stanowi 3,09%,
- nieużytki - 14,8141ha, co stanowi 3,49%,
- lasy - 47,6972ha, co stanowi 11,23%,
- tereny zadrzewione i zakrzaczone - 11,3593ha, co stanowi 2,67%,
- tereny rolne - 119,8836ha, co stanowi 28,23%.

INFORMACJA Z REALIZACJI UCHWAŁ PODJETYCH PRZEZ RADĘ GMINY NAREW W 2021 ROKU

W 2021 roku Rada Gminy Narew VIII kadencji podjęła 58 uchwał. Przepisy prawa miejscowego zawarte były w 21 uchwałach i podlegały opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Budżet gminy Narew na 2021 rok został ustalony *uchwałą nr 11/116/2021 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 2021 r.*

Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o finansach publicznych w ciągu roku budżetowego Rada Gminy dokonała 7 zmian w budżecie następującymi uchwałami:

- 1) *Nr XXX/163/21 z dnia 30 czerwca 2021 r.*
- 2) *Nr XXXI/165/21 z dnia 4 sierpnia 2021 r.*
- 3) *Nr XXXIII/174/21 z dnia 30 września 2021 r. (Rozstrzygnięcie nadzorcze - Uchwała Nr 19/201/2021 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 20 października 2021 r.)*
- 4) *Nr XXIV/178/21 z dnia 27 października 2021 r. (Rozstrzygnięcie nadzorcze - Uchwała Nr 22/232/2021 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2021 r.)*
- 5) *Nr XXXV/186/21 z dnia 30 listopada 2021 r.*
- 6) *Nr XXXVI/188/21 z dnia 10 grudnia 2021 r.*
- 7) *Nr XXXVII/192/21 z dnia 30 grudnia 2021 r.*

Wójt Gminy Narew dokonał zmian w budżecie dziewięcioma zarządzeniami.

Plan budżetu Gminy Narew na 31 grudnia 2021 roku po dokonanych zmianach zamknął się kwotą: po stronie dochodów –24 737 940,15zł; po stronie wydatków – 24 640 743,15zł.

Wykonanie budżetu przedstawia się następująco: dochody – 24 393 614,18zł, co stanowi 99% planu, wydatki – 23 284 565,94zł, co stanowi 94% planu.

30 czerwca 2021r. Rada Gminy Narew podjęła uchwałę Nr XXX/164/21 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Narew na lata 2021 – 2024 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2021 – 2040.

Na podstawie ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o finansach publicznych w ciągu roku budżetowego Rada Gminy dokonała 6 zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Narew na lata 2021 – 2024 następującymi uchwałami:

- 1) Nr XXXI/166/21 z dnia 4 sierpnia 2021 r.
- 2) Nr XXXIII/175/21 z dnia 30 września 2021 r.
- 3) Nr XXIV/179/21 z dnia 27 października 2021 r.
- 4) Nr XXXV/187/21 z dnia 30 listopada 2021 r.
- 5) Nr XXXVI/189/21 z dnia 10 grudnia 2021 r.
- 6) Nr XXXVII/193/21 z dnia 30 grudnia 2021 r.

W marcu 2021 roku Wójt przedstawił sprawozdanie z przebiegu wykonania budżetu za 2020 rok. Rada Gminy, po otrzymaniu pozytywnej opinii z uwagami Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, uchwałą Nr XXX/159/21 z dnia 30 czerwca 2021 roku udzieliła Wójtowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2020 rok.

30 czerwca 2021 r. Rada Gminy w 2021 roku podjęła uchwałę Nr XXX/158/21 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Narew za 2020 rok.

W 2021 r. podjęto 6 uchwał w sprawie petycji i 1 w sprawie rozpatrzenia skargi:

- 1) Nr XXVI/139/21 z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie uznania petycji za zasługującą na uwzględnienie;
- 2) Nr XXVI/140/21 z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie uznania petycji za zasługującą na uwzględnienie;
- 3) Nr XXVII/145/21 z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie uznania petycji za niezasługującą na uwzględnienie;
- 4) Nr XXVII/146/21 z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie uznania petycji za niezasługującą na uwzględnienie;
- 5) Nr XXVII/147/21 z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie uznania petycji za niezasługującą na uwzględnienie;
- 6) Nr XXVII/149/21 z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie uznania petycji za zasługującą na uwzględnienie;
- 7) Nr XXVII/148/21 z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie skargi na działania Wójta;

Rada Gminy Narew 3 petycje uznała za zasługujące na uwzględnienie i 3 petycje na niezasługujące na uwzględnienie. Skargę na działalność Wójta Gminy Narew dotyczącą nieodśnieżenia drogi w miejscowości Narew wniesioną przez grupę mieszkańców Gminy Narew oraz pracowników dojeżdżających do pracy na terenie Gminy Narew Rada Gminy Narew uznała za zasadną. Wnoszący petycje i skargę zostali poinformowani o sposobie ich załatwienia.

W 2021 r. z zakresu oświaty podjęto uchwałę Nr XXX/161/21 z dnia 30 czerwca 2021r. w sprawie określenia średnich cen jednostek paliwa w Gminie Narew na rok szkolny 2021/2022 celem wyliczenia wysokości kwot z tytułu zwrotu rodzicom kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych, o ile dowóz i opiekę do szkół, przedszkoli, ośrodków rewalidacyjno – wychowawczych realizują rodzice. Na każdy rok szkolny rada gminy podejmuje uchwałę, uwzględniając ceny jednostki paliwa w gminie. W 2021r. wpłynął 1 wniosek o zwrot kosztów dowozu dziecka niepełnosprawnego. W 2021r. na zwrot kosztów dowozu 5 dzieci niepełnosprawnych wydatkowano łącznie kwotę 52 206,85 zł

W 2021 r. z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi podjęto uchwały:

- 1) *Nr XXVI/143/21 z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXV/135/20 Rady Gminy Narew z 30 grudnia 2020r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty.* Podjęcie tej uchwały było podyktowane rozstrzygnięciem nadzorczym RIO (Uchwała 3/33/2021 Kolegium RIO z 27 stycznia 2022r.) i dotyczyło doprecyzowania, że właściciel nieruchomości nie jest uprawniony do wyboru drugiej ze wskazanych stawek, czyli stawki podwyższonej, wypełniając deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w sytuacji, gdy nie zamierza gromadzić odpadów w sposób selektywny;
- 2) *Nr XXXVI/181/21 z dnia 27 października 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty.* W uchwale określono stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 25 zł miesięcznie od jednego mieszkańca oraz podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny w wysokości 75 zł. W rozstrzygnięciu nadzorczym (Uchwała RIO 20/206/21 z 15 listopada 2021r.) organ nadzoru stwierdził nieważność sformułowania „i 3” w § 1 ust. 1 uchwały. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022r.;
- 3) *Nr XXVI/182/21 z dnia 27 października 2021 r. w sprawie zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi osoby kompostujące bioodpady w kompostowniku przydomowym.* Wypełniając dyspozycję art. 6k. ust.4a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach rada gminy postanowiła podnieść obowiązującą ulgę z tytułu kompostowania bioodpadów z 1 zł na 5 zł od osoby celem zachęcenia mieszkańców do kompostowania odpadów. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022r.

W 2021 roku podjęła 7 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż 16 nieruchomości stanowiących własność Gminy Narew w obrębie:

- 1) Przybudki (2 nieruchomości) – sprzedano,
- 2) Gradoczno (2 nieruchomości) – sprzedano,
- 3) Tyniewiczze (2 nieruchomości) – sprzedano,
- 4) Soce (6 nieruchomości) – sprzedano 5 działek, dz. o nr 825 o pow. 0,26 ha nie sprzedano z powodu braku zainteresowanych,
- 5) Koźliki (1 nieruchomość) – jest w trakcie sprzedaży, jest podpisany protokół uzgodnień, nie jest jeszcze podpisany akt notarialny,
- 6) Odrynki (2 nieruchomości) – po I przetargu brak chętnych, procedura trwa,
- 7) Waniewo (1 nieruchomość) – nie sprzedano, w trakcie analizy dokumentacji ustalono, że dz. Nr 805/2 o pow. 0,30 ha decyzją z dnia 28.02.1991r. RGG.60133/157/91 została zwrócona poprzedniemu właścicielowi, brak jest wprowadzonej zmiany w ewidencji gruntów w starostwie.

W 2021r. sprzedano działki za kwotę 348 810 zł.

Dnia 28 maja 2021r. Rada Gminy Narew podjęła uchwały:

- 1) *Nr XXIX/150/21 w sprawie poparcia stanowiska Rady Gminy Narewka w sprawie modernizacji ciągu dróg wojewódzkich nr 687 na odcinku Zwodzieckie - Narewka-Juszkowy Gród i nr 688 Tarnopol – Siemianówka.* Podjęta uchwała została przesłana do Urzędu Gminy Narewka;
- 2) *Nr XXIX/151/21 w sprawie określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego. Konieczność podjęcia uchwały wynikała ze zmiany przepisów nakładających na radę gminy obowiązek określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzoru deklaracji o wysokości dochodów gospodarstwa domowego.* Uchwała weszła w życie z dniem 1 lipca 2021r. W 2021r. nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- 3) *Nr XXIX/153/21 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Porozumienia w celu opracowania i realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego na lata 2021-2030.* Prace nad Strategią Terytorialną dla Partnerstwa Południowo – Wschodniego Podlasia prowadzone pod kierunkiem firmy Public Consulting Group, Inc. obejmowały zbieranie informacji i

przygotowanie diagnozy, przeprowadzanie warsztatów, współpracę z ekspertami z różnych dziedzin, spotkania grup roboczych w celu wypracowania priorytetów i wskaźników ich realizacji, kluczowych kierunków działań oraz wspólnych projektów do realizacji. Efektem prac nad Strategią Terytorialną dla Partnerstwa Południowo – Wschodniego Podlasia są sformułowane cele strategiczne i cele operacyjne poddane konsultacjom społecznym od dnia 2 maja do dnia 5 czerwca 2022r.

Uchwała Nr XXX/162/21 z dnia 30 czerwca 2021r. w sprawie przyjęcia projektu Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków i przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu została przekazana zgodnie z przepisami prawa do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Białymstoku. Postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2021r. organ ten wskazał § 1 ust. 4, § 2, § 5 ust. 2, § 8, § 13, § 23 jako niezgodne z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Po uwzględnieniu uwag organu regulacyjnego i naniesieniu poprawek została podjęta Uchwała Nr XXXII/173/21 dnia 17 września 2021r. w sprawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Narew.

Dnia 17 września 2021 r. została podjęta uchwała Nr XXXII/168/21 w sprawie nadania nazwy drogom wewnętrznym, położonym w miejscowości Rybaki w gminie Narew. Uchwała została podjęta na prośbę właścicieli nieruchomości sąsiadujących z drogą wewnętrzną w obrębie Rybaki. Została nadana nazwa ulicy „Leśna”. Nadanie nazwy ulicy przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców głównie poprzez doprecyzowanie lokalizacji nieruchomości m.in. dla służb ratowniczych.

Dnia 27 października 2021 r. została podjęta uchwała Nr XXXIV/176/21 w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych przystanków na terenie Gminy Narew, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Narew oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków, w której na prośbę mieszkańców została zmieniona lokalizacja przystanku we wsi Soce (z lokalizacji przy świetlicy wiejskiej został usytuowany przy posesji nr 84).

W 2021 r. z zakresu zagospodarowania przestrzennego podjęto uchwały:

- 1) *Nr XXXII/152/21 z dnia 17 września 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew w zakresie zagospodarowania części terenu wsi Narew obejmującego działkę Nr 1458/31. Zmiana miejscowego planu jest niezbędna w celu rozbudowy budynku administracyjno-biurowego firmy „Pronar”, który ma służyć sprawnej administracji wewnątrzzakładowej;*
- 2) *Nr XXXIV/177/21 z dnia 27 października 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Narew, obejmującej działkę Nr 1458/31. Uchwała została podjęta w celu doprecyzowania terminologii „zmiana miejscowego planu zagospodarowania miejscowości Narew”;*
- 3) *Nr XXXVII/193/21 z dnia 30 grudnia 2021r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew. Celem zmiany studium jest zmiana ustaleń kierunkowych przeznaczenia części miejscowości Narew, obejmującej działki o nr geodezyjnym 1458/31 i 725/17 będące własnością Spółki Pronar. Uchwała w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew została podjęta w dniu 27 maja 2022r.*

W 2021 r. z zakresu ochrony przyrody podjęto uchwały:

- 4) *Nr XXIX/152/21 z dnia 28 maja 2021r. w sprawie uzgodnienia prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody w obrębie użytku ekologicznego. Nadleśnictwo Browsk w Gruszkach złożyło wnioski o wyrażenie zgody na odtworzenie i koszenie łąk na lata 2020 – 2025 na użytku ekologicznym Nr 273 o powierzchni 2,70 ha ustanowionym Rozporządzeniem Nr 9/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 30 marca 2004r. na działkach 745B/2 i 745C w obrębie geodezyjnym Rybaki będących własnością Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Browsk. Podjęta uchwała określa termin przeprowadzania prac ochronnych polegających na odtworzeniu i koszeniu łąk (od 15 czerwca do 30 września przez okres 4 lat począwszy od roku 2021r.) oraz warunki ich wykonywania.*

- 5) *Nr XXIX/160/21 z dnia 30 czerwca 2021r. w sprawie pomnika przyrody znajdującego się na terenie Gminy Narew.* Uchwała wprowadziła zakazy oraz ustaliła obowiązki w stosunku do rosnącego w Przybudkach dębu szypułkowego będącego pomnikiem przyrody. W celu przeprowadzenia działań pielęgnujących została zawarta umowa zlecenia pielęgnacji pomnika przyrody „Dębu w Przybudkach” z Fundacją „Dzika Polska”. Zostały przeprowadzone następujące działania: redukcja posuszu konarowego i gałęziowego, założenie wiązania w koronie drzewa oraz odgrodzenie drzewa kamieniami i łańcuchem. Nie zachodziła konieczność podejmowania innych działań. W chwili obecnej trwają prace nad stworzeniem tablicy informacyjnej o dębie.

W 2021 r. z zakresu podatków i opłat lokalnych podjęto uchwały:

- 1) w uchwale *Nr XXVI/180/21 z dnia 27 października 2021r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości* określono stawki podatku obowiązujące od 1 stycznia 2022r. Ostatnie podwyższenie stawek podatku od nieruchomości miało miejsce na mocy uchwały Nr XXI/98/16 Rady Gminy Narew z dnia 28 listopada 2016r. i obowiązywało od 1 stycznia 2017r. Zakładany wzrost dochodów budżetu gminy w 2022r. z tytułu podatku od nieruchomości wynosi 390 970 zł w stosunku do 2021r.
- 2) w uchwale *Nr XXVI/183/21 z dnia 30 listopada 2021r. w sprawie określenia inkasentów oraz stawek procentowego wynagradzania za inkaso zobowiązań pieniężnych od mieszkańców wsi* zaktualizowano wykaz sołtysów odpowiedzialnych za pobór podatków w formie incasa oraz wyznaczono pracownika do poboru zobowiązań pieniężnych w drodze incasa w przypadku choroby sołtysa lub innych okoliczności. W 2021r. z tytułu poboru podatków w formie incasa do budżetu gminy wpłynęło 433 638,25 zł. Sołtysom odpowiedzialnym za pobór podatków w formie incasa wypłacono w 2021r. wynagrodzenie wg stawki 10% w łącznej wysokości 43 374,10 zł.
- 3) w uchwale *Nr XXVI/184/21 z dnia 30 listopada 2021r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych* określono stawki podatku obowiązujące od 1 stycznia 2022r. Podniesiono stawki podatku od środków transportowych na poziomie 5 zł w skali miesiąca za 1 pojazd w stosunku do stawek obowiązujących w 2021r. z uwagi na wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, co daje kwotę 60 zł rocznie za każdy pojazd. Zakładany wzrost dochodów budżetu gminy w 2022r. z tytułu podatku od środków transportowych wynosi 9 840 zł w stosunku do 2021r.

Z zakresu pomocy społecznej podjęto uchwały:

- 1) *Nr XXVI/142/21 z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2021.* W 2021r. Gminie Narew funkcjonował szeroki wachlarz form pomocy dla osób uzależnionych i rodzin z problemem alkoholowym ze strony gminnych instytucji. W gminie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która finansuje działalność Punktu Konsultacyjnego w Narwi. Punkt mieści się w pomieszczeniu Narwiańskiego Ośrodka Kultury i jest czynny raz w tygodniu we środy od godz. 16.00 do godz. 17.30. W ramach punktu prowadzone są w szczególności: poradnictwo oraz konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz dla osób współuzależnionych, w tym DDA, poradnictwo w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie grup wsparcia, wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz osób zgłaszających problemy alkoholowe, motywowanie do podjęcia terapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia, prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez szkoły, prowadzenie warsztatów, prelekcji, szkoleń dotyczących problematyki uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia.
- 2) *Nr XXXII/167/21 z dnia 17 września 2021 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.* Podjęcie uchwały wynikało z konieczności dostosowania zapisów uchwały Nr V/20/11 Rady Gminy Narew z dnia 24 lutego 2011r. w

sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania do przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które weszły w życie 30 listopada 2020r., zgodnie z którymi w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową oraz w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc w rodzinie, w skład grup roboczych mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej. W 2021r. odbyło się 7 posiedzeń zespołu. W żadnym posiedzeniu nie brali udziału przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej.

- 3) *Nr XXXVII/190/21 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026.* Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie opracowano gminny program na lata 2022 – 2026 zakładający następujące zadania: edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy, udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy, budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
- 4) *Nr XXXVII/191/21 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Narew na rok 2022.* Nadrzędnym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspomaganie procesów ułatwiających mieszkańcom naszej gminy radzenie sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi jak i funkcjonowaniu ich rodzin. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień w szczególności dla dzieci i młodzieży. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i promocji zdrowia.

W uchwale *Nr XXV/185/21 z dnia 30 listopada 2021r w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Narew* Rada Gminy Narew ustaliła od dnia 1 sierpnia 2021r. wysokość wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego wójta na minimalnym poziomie wynikającym z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (80% maksymalnego wynagrodzenia określonego dla poszczególnych stanowisk w ww. rozporządzeniu).

Dnia 30 grudnia 2021 r. zostały podjęte uchwały:

- 1) *Nr XXXVII/195/21 w sprawie ustalenia wysokości diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych radnym Gminy Narew.* W uchwale ustalono radnym Rady Gminy Narew stawki zryczałtowanej diety miesięcznej, liczone procentowo od maksymalnej wysokości diety przysługującej radnemu w ciągu miesiąca w gminach poniżej 15 tys. mieszkańców, zgodnie z § 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1974), w wysokości: Przewodniczący Rady Gminy – 80%; Wiceprzewodniczący Rady Gminy – 45 %; Radni Rady Gminy – 40%. Ustalono zasady zmniejszania (o 10%) za każdą nieobecność w danym miesiącu na sesji Rady bądź posiedzeniu Komisji stałych Rady oraz zasady wypłaty diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych. Przepisy uchwały mają zastosowanie do ustalania wysokości diet należnych od dnia 1 sierpnia 2021 r. W 2021r. wypłacono łącznie kwotę 76 375 zł tytułem diet radnych.
- 2) *Nr XXXVII/196/21 w sprawie ustalenia wysokości i zasad wypłacania diet sołtysom.* W uchwale ustalono dietę sołtysów w formie ryczałtu miesięcznego w wysokości 150 zł oraz

zasady naliczania, zmniejszania i wypłacania diet. W 2021r. wypłacono łącznie kwotę 24 200 zł tytułem diet sołtysów.

W 2021 r. Rada Gminy Narew podjęła również uchwały:

- 1) w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2021 rok (uchwała Nr XXVI/141/21 z dnia 29 stycznia 2021 r.);
- 2) w sprawie nieudzielenia wotum zaufania Wójtowi Gminy Narew za rok 2020 (uchwała Nr XXX/157/21 z dnia 30 czerwca 2021 r.);

Zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wszystkie uchwały były przekazywane organom sprawującym nadzór merytoryczny: w zakresie spraw dotyczących budżetu i jego zmian, wieloletniej prognozy finansowej, podatków i opłat lokalnych, absolutorium, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu gminy – Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Białymstoku, w pozostałych – Wojewodzie Podlaskiemu.

POMOC SPOŁECZNA

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NARWI

Głównym wykonawcą zadań socjalnych w gminie są ośrodki pomocy społecznej będące najczęściej pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby będące w trudnej sytuacji zwracają się o pomoc. Podstawę prawną dla ich funkcjonowania stanowi przepis art. 110 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz art. 7, ust. 1, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

W Gminie Narew zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi utworzonego na podstawie uchwały Nr XI/62/90 Gminnej Rady Narodowej w Narwi z dnia 23 kwietnia 1990 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi swoim działaniem obejmuje wszystkich mieszkańców gminy oraz osoby przebywające na jej terenie.

Ośrodek w swojej działalności opiera się w szczególności na ustawie o pomocy społecznej. Wprowadzane zmiany w polityce państwa rozszerzały katalog zadań, które są realizowane przez ośrodek pomocy. W związku z tym jego działalność opiera się również na innych ustawach szczególnych m.in. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ochronie danych osobowych, finansach publicznych, rachunkowości, pracownikach samorządowych, wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przeciwdziałaniu narkomanii, systemie oświaty, ochronie zdrowia psychicznego, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, karcie dużej rodziny i innych.

Ważne znaczenie w podstawach prawnych działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi prócz ustaw samorządowych i ustawy o pomocy społecznej odgrywa jego Statut. Został on przyjęty uchwałą Nr V/21/15 Rady Gminy Narew z dnia 19 marca 2015 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi. Uchwalony statut określa nazwę, teren działania, siedzibę Ośrodka oraz zakres działalności.

Ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców. Od września 2020 roku aspirant pracy socjalnej zdobył uprawnienia i został przeniesiony na stanowisko pracownika socjalnego. W związku z powyższym został spełniony ustawowy warunek zatrudnienia nie mniej niż trzech pracowników socjalnych. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest pięć osób, w tym jeden kierownik, trzech pracowników socjalnych oraz księgowa.

Środki przeznaczone na bieżące utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowane są m.in. na wynagrodzenie pracowników, pochodne od wynagrodzeń, delegacje, szkolenia, zakup usług, zakup materiałów i wyposażenia. W 2021 roku na ten cel wydatkowano kwotę 337 722,58 zł, w tym z dotacji celowej 61.425,00 zł.

REALIZACJA ZADAŃ Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując

własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu powyższych sytuacji, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie.

Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanych świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach finansowych ośrodka.

Świadczenia z pomocy społecznej kierowane są zarówno do obywateli polskich, jak i do cudzoziemców. Podstawową przesłanką otrzymania pomocy jest zamieszkiwanie i przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Miejsce zamieszkania nie musi być tożsame z miejscem zameldowania. Należy tu jednak wspomnieć o osobach bezdomnych, które stanowią wyjątek od reguły miejsca zamieszkania. W tym przypadku ważne jest, że przebywają na terytorium Polski. Co do zasady cudzoziemcy i obywatele polscy korzystają z pomocy społecznej na równych prawach.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701,00 zł, osobie w rodzinie, której dochód nie przekracza kwoty 528,00 zł oraz rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot na osobę w rodzinie.

Możliwość korzystania ze świadczeń pomocy społecznej wymaga nie tylko spełnienia wyżej wymienionych przesłanek, ale jest ściśle powiązana z koniecznością wystąpienia trudnych sytuacji życiowych i niemożliwości ich samodzielnego przewyciężenia przez potencjalnych świadczeniobiorców. Na terenie działania ośrodka najczęściej występuje prócz ubóstwa bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.

Nie jest wymagane spełnienie kryterium dochodowego w przypadku ubiegania się między innymi o takie formy pomocy jak praca socjalna, poradnictwo, interwencja kryzysowa oraz sprawienie pogrzebu, zasiłki celowe przyznawane w wyniku zdarzenia losowego czy klęski żywiołowej lub ekologicznej. Ustawodawca przewiduje także przyznanie pomocy pieniężnej w formie specjalnego zasiłku celowego bądź okresowego lub pomocy rzeczowej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom i rodzinom, których dochody przekraczają ustawowe kryteria. Taka pomoc może być bezzwrotna, zwrotna w części lub w całości.

Do głównych form pomocy społecznej świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej należą świadczenia pieniężne, tj. zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny celowy oraz pomoc w naturze, tj. dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolu, opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne, kierowanie i opłacenie pobytu w schroniskach dla bezdomnych i domu pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz przyznawanie i wypłata stypendiów szkolnych. Świadczone są też inne formy pomocy, w tym praca socjalna, poradnictwo czy interwencja kryzysowa.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się na podstawie złożonego wniosku oraz dołączonych do niego niezbędnych dokumentów potwierdzających sytuację osoby ubiegającej się o pomoc. Informacji o potrzebnych dokumentach udzielają pracownicy Ośrodka w trakcie zgłoszenia wniosku lub podczas przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

Realizacja świadczeń w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Narwi przedstawia się następująco:

Zasiłki stałe – finansowane w 100% z dotacji - przyznawane są pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na

osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. Z tej formy pomocy w okresie sprawozdawczym skorzystało 30 osób, w tym 26 osoby samotnie gospodarujących oraz 4 osób w rodzinie. Wypłacono 286 świadczeń na kwotę 155.301,50 zł.

Zasiłki okresowe – w całości finansowane z otrzymywanej dotacji – przysługują osobom i rodzinom o dochodach poniżej kryterium dochodowego, w których jednocześnie występuje jedna z przyczyn omówionych wyżej. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Tą formą pomocy w 2021 roku objęto 178 osób z 98 rodzin w szczególności ze względu na bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwałą chorobę. Wypłacono 913 świadczeń na kwotę 328.962,08 zł.

Zasiłki celowe i zasiłki specjalne celowe – w całości finansowane ze środków własnych gminy – przyznawane na zasadach jak przy zasiłkach okresowych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przyznania pomocy pomimo przekroczenia kryterium dochodowego. Zasiłki celowe przyznano dla 84 rodzin, w tym dla 12 rodzin przyznano zasiłki specjalne celowe. Na ten cel wydatkowano kwotę 50.000,00 zł.

Dożywianie dzieci w szkołach i przyznawanie zasiłków celowych na zakup żywności realizowane jest w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Aby otrzymać bezpłatny posiłek trzeba spełniać kryterium dochodowe, stanowiące 150% kryterium określonego w pomocy społecznej. Wynosi ono 792,00 zł na osobę w rodzinie oraz 1.051,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej. Środki na realizację programu są powiązane z wydatkami własnymi gminy, a ich wysokość zależy od wysokości wkładu własnego. Gmina zobowiązana jest do pokrycia co najmniej 20% występujących potrzeb. Ze względu na stan epidemiczny i zamknięcie szkół w minionym roku pomoc przyznawana była w większości w formie zasiłków celowych na zakup żywności. Posiłki opłacono dla 50 uczniów z 22 rodzin. Po zamknięciu szkół pomoc w formie posiłku zamieniono na zasiłki celowe. Ogółem przyznano zasiłki celowe na zakup żywności dla 144 osób z 83 rodzin. Koszt programu ogółem wyniósł 63.809,20 zł, z czego 13.809,20 stanowią środki własne gminy, a 50.000,00 dotacja celowa.

Obecnie są trzy osoby z decyzjami przyznającymi miejsce w **domu pomocy społecznej**. Opłatę ponosimy za jedną osobę przebywającą w domu pomocy w Jałówce. Poniesione wydatki z budżetu własnego gminy wyniosły 45.051,85 zł. Druga osoba oczekuje na wolne miejsce w Jałówce. Trzecia osoba została skierowana do DPS w Garbarach i również oczekuje na miejsce.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

W 2014 roku wprowadzono uprawnienia dla rodzin wielodzietnych. Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o karcie dużej rodziny **Karta Dużej Rodziny** przysługuje każdemu członkowi rodziny wielodzietnej. Przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę posiadającą co najmniej troje dzieci. *Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi pozbawionemu władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej.* Karta Dużej Rodziny przyznawana jest dzieciom do ukończenia 18 lub 25 roku życia, jeśli uczą się jeszcze w szkole lub studiują. Rodzice mogą korzystać z Karty Dużej Rodziny dożywotnio. Dzieciom niepełnosprawnym powyżej 18 roku życia Karta Dużej Rodziny wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą ubiegać się również rodzice, którzy posiadali co najmniej troje dzieci, które na dzień złożenia wniosku nie spełniały kryterium do przyznania karty. *Karta Dużej Rodziny wydawana jest bezpłatnie każdej osobie zgłoszonej we wniosku. Jedyne wydanie duplikatu Karty podlega opłacie w wysokości styczeń i luty 9,56 zł, od marca 2021 roku w wysokości 10,12 zł. Wójt, jeżeli zachodzą uzasadnione okoliczności, w szczególności dotyczące sytuacji materialnej lub zdrowotnej rodziny wielodzietnej, może zwolnić jej członka z ponoszenia opłaty. W 2021 roku złożono 7 wniosków, w tym 5 wniosków dotyczyło wydania kart wyłącznie dla rodziców, 1 wniosek o przedłużenie karty oraz 1 wniosek dla nowego członka rodziny. Ogółem wydano 19 kart. Z tego tytułu gmina otrzymała i wydatkowała kwotę 67,73 zł.*

Kolejną strefą działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi jest realizacja **pomocy materialnej dla uczniów**. Pomoc prowadzona jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji,

a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota 528,00 zł wynikająca z ustawy o pomocy społecznej. Stypendium szkolne jest przyznawane na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a jego wysokość nie może być niższa miesięcznie niż 80% i wyższa niż 200% kwoty zasiłku rodzinnego - określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W ramach pomocy materialnej uczniom przyznano stypendia socjalne dla 34 uczniów z 14 rodzin. Koszt programu ogółem wyniósł 25.268,66 zł, z czego 5.099,66 zł stanowią środki własne gminy, a 20.169,00 zł dotacja celowa. *W gminie nie było przypadku przyznania zasiłku szkolnego uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.*

Wśród zadań ośrodka znajdują się sprawy **ubezpieczenia zdrowotnego**. Regulują je przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Ubezpieczenia zdrowotne przyznawane są dla dwóch kategorii osób. *Do pierwszej zaliczają się osoby, które z powodu orzeczonego stopnia niepełnosprawności oraz braku własnego źródła dochodu korzystają ze świadczeń pomocy społecznej w formie zasiłku stałego i są nieobjęte ubezpieczeniem z innego tytułu oraz osoby objęte indywidualnym planem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Do ubezpieczenia zgłasza i opłaca składki ośrodek pomocy społecznej ze środków pochodzących z budżetu państwa. W 2021 roku opłacono 252 składki za 25 osoby pobierające zasiłek stały oraz 16 składek za 2 osoby uczestniczki CIS. Na ten cel wykorzystano kwotę 13.669,23 zł. Środki pochodzą w całości z otrzymanej dotacji. Drugą grupę stanowią osoby nie mające możliwości podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, np. nie korzystają z zasiłku stałego z pomocy społecznej, nie są zarejestrowane w urzędzie pracy, nie podlegają pod ubezpieczenie rolników ani nie mają rodziny, która mogłaby ubezpieczyć taką osobę. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcy jest decyzja wójta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku lub w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia. W 2021 roku wydano 3 decyzje dotyczące ubezpieczenia zdrowotnego, w tym 1 na wniosek świadczeniobiorcy i 2 na wniosek świadczeniodawcy.*

Ośrodek współuczestniczy w realizacji **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2021** (PO PŻ) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, zwanego dalej FEAD. Realizacja programu odbywa się w formie podprogramów. W 2021 roku był realizowany Podprogram 2020, w ramach którego wydano 96 skierowań, a pomocą objęto 151 osób. Pomoc w ramach programu kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie i rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana jest w postaci artykułów spożywczych, które są przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie. *Mieszkańcy gminy otrzymują pomoc żywnościową z Caritas Diecezji Drohiczyńskiej. Warunkiem zakwalifikowania do pomocy żywnościowej jest posiadanie dochodu nieprzekraczającego 220% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, które wynosi 1 542,00 zł (701,00 x 220%) dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 161,60 zł (528,00 x 220%) dla osoby w rodzinie.*

Nowym zadaniem, które doszło w związku z wprowadzeniem w kraju stanu epidemicznego, jest udzielanie **wsparcia w formie dostarczania żywności osobom przebywającym w kwarantannie**. W procedurę dostarczania niezbędnych produktów dla osób będących na kwarantannie

zaangażowana jest pomoc społeczna, policja, ochotnicze straże pożarne i Wojska Obrony Terytorialnej. Kwarantanna w związku z koronawirusem dotyczy osób zdrowych, które miały styczność z osobami zakażonymi lub podejrzanymi o zakażenie koronawirusem oraz przekraczającymi granice kraju. Nakładana jest w drodze decyzji administracyjnej przez państwowego, powiatowego lub granicznego inspektora sanitarnego. W ramach pomocy rzeczowej w formie artykułów spożywczych Ośrodek przyjął 21 zgłoszeń, w tym 4 pochodziły z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, a pozostałe z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. Część osób została objęta pomocą żywnościową w formie paczek z Caritasu.

Przed zakażeniem koronawirusem powinniśmy szczególnie chronić osoby starsze. To dla nich powstał **Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów**. Dzięki programowi „Wspieraj Seniora” osoby w wieku powyżej 70 lat uzyskują niezbędną pomoc w czasie pandemii, bez konieczności wychodzenia z domu. Wystarczy kontakt z dedykowaną infolinią lub ośrodkiem pomocy społecznej. Wsparcie w postaci np. niezbędnych produktów dostarczane było do domu seniora. W ramach programu pomocą objęto 26 osób. Koszt programu ogółem wyniósł 17.648,94 zł, z czego 5.998,94 zł stanowią środki własne gminy, a 11.650,00 zł dotacja celowa.

Przemoc w rodzinie jest obecna we wszystkich społeczeństwach bez względu na stopień ich rozwoju gospodarczego czy kulturalnego. Jest to problem powszechny, który dotykać może ludzi bez względu na ich wiek, status społeczny i materialny, poziom wykształcenia, wykonywany zawód itp. Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, który powołuje wójt. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, a także kuratorzy sądowi. W ramach środków własnych gminy w dziale przeciwdziałania przemocy w rodzinie w minionym roku dokonano wydatków w wysokości 975,96 zł, w tym m. zakupiono komentarz do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na potrzeby zespołu oraz zestaw książek profilaktycznych, które przekazano na nagrody dla dzieci uczestniczące w programach profilaktycznych organizowanych przez gminne jednostki.

Ośrodek realizuje również zadania związane ze **wspieraniem rodziny**. Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z jej zapisami opracowano Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2020-2022, który został przyjęty uchwałą Nr XIV/83/19 Rady Gminy Narew z dnia 30 grudnia 2019 roku. Zawarte w programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę. Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo wychowawczej roli względem dzieci. W minionym roku ośrodek współfinansował opłaty dla dwóch *rodzin zastępczych* ustanowionych dla czwórki dzieci w wysokości 5.610,08 zł. W miesiącu marcu troje dzieci wróciło do matki biologicznej. Obecnie ponosimy opłatę za jedno dziecko.

FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi finansowana jest zarówno ze środków z budżetu państwa jak i ze środków własnych gminy. W przedmiocie dochodów i wydatków Ośrodka regulację prawną stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 305 z późn. zm.).

Wysokość wykorzystanych środków ze szczegółowym podziałem na działy i rozdziały znajduje się w sprawozdaniu z wykorzystania budżetu gminy za 2021 rok.

PLANY I POTRZEBY

Plany i potrzeby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi na rok 2022

1. Zabezpieczenie funduszy na bieżące funkcjonowanie Ośrodka.

2. Bieżące dokonywanie analizy potrzeb w zakresie uruchomienia wsparcia w postaci rodziny wspierającej i asystenta rodziny, opracowanie sposobu realizacji wsparcia oraz zapewnienie środków finansowych na ten cel.
3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników ośrodka poprzez udział w konferencjach, seminariach, szkoleniach.

OŚWIATA

ZESPÓŁ SZKOLNO – PRZEDSZKOLNY W NARWI

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Narwi jest jedyną szkołą w gminie. W skład zespołu wchodzi przedszkole samorządowe i szkoła podstawowa.

1. Szkoła realizuje cele i zadania określone w ustawie Prawo Oświatowe oraz w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie, Statucie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, a także zawarte w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym, dostosowanym do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska.

Szkoła systematycznie diagnozuje osiągnięcia uczniów, stopień zadowolenia uczniów i rodziców, realizację zadań wykonywanych przez pracowników szkoły i wyciąga wnioski z realizacji celów i zadań szkoły.

Cele i zadania szkoły realizują nauczyciele wraz z uczniami na zajęciach klasowo-lekcyjnych, sportowych, zajęciach pozalekcyjnych i w działalności pozaszkolnej.

2. Zaplanowane działania i zadania uwzględnione w szkolnym harmonogramie działań profilaktycznych i planach pracy wychowawcy klasowego z zakresu profilaktyki i wychowania zostały zrealizowane. Szereg różnorodnych przedsięwzięć kieruje się do dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Szkoła stara się dotrzeć do wszystkich uczniów i rodziców pod kątem różnej specyfiki problemów. Odbywa się dużo spotkań z rodzicami i uczniami tak indywidualnych jak i grupowych, aby rozwiązać różne niepokojące symptomy zachowań dzieci i młodzieży.

Realizowane programy profilaktyczne:

- „Trzymaj formę”
- „PCK Klubu Wiewiórka- przyjaciółka Oli i Kuby”
- „Akademia Zdrowego Przedszkolaka”
- „Kubusiowi Przyjaciele”
- „Czyste powietrze wokół nas”
- „Moje dziecko idzie do szkoły”
- „Radosny uśmiech, radosna przyszłość”
- „Nie pal przy mnie proszę”
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- „Archipelag skarbów”
- „Debata”
- „Produkty ekologiczne”
- Kampania profilaktyczna „Postaw na Rodzinę ”

W działania profilaktyczne i opiekuńczo – wychowawcze zaangażowane były następujące instytucje:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Hajnówce
3. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi
4. Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim
5. Narwiański Ośrodek Kultury w Narwi
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi
7. Kuratorium Oświaty w Białymstoku
8. Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce

9. Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Hajnówce
10. Małopolskie Centrum Profilaktyki w Krakowie
11. Instytut Profilaktyki Zintegrowanej w Krakowie
12. Hospicjum Proroka Eliasza w Michałowie

Odbywały się cyklicznie spotkania zespołów wychowawców przedszkola, klas I -III, IV-VIII. Podejmowano ważne tematy dotyczące rozwiązywania problemów wychowawczych jak i pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz uczniami zdolnymi.

Rozwiązywano na bieżąco sytuacje wychowawcze podczas Zespołów Interdyscyplinarnych. Szczególną opieką psychologiczno- pedagogiczną objęci byli uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Systematycznie pracowały Zespoły Wspierające oraz Zespoły Nauczycieli uczących w różnych zespołach klasowych. Na bieżąco pedagog szkolny monitorował pracę nauczycieli w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej.

Zorganizowano zajęcia wspomagające z wybranych przedmiotów, które wyrównywały braki powstałe podczas zdalnego nauczania (język polski, matematyka, język angielski)

3. Szkoła wspiera nauczycieli w ich rozwoju zawodowym poprzez:

- a) szkolenia rad pedagogicznych zgodnie z potrzebami wynikającymi z organizacji pracy szkoły;
- b) uczestnictwo w zewnętrznych formach doskonalenia zawodowego: kursy doskonalące, kursy kwalifikacyjne, warsztaty metodyczne, konferencje, seminaria, studia podyplomowe.

4. Realizowane projekty:

- Szkoła zakończyła realizację projektu: „Tak dla Edukacji”. Projekt jest współfinansowany w wysokości 1 759 587,16 zł ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego;
- Placówka brała udział w projekcie Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Rada Oddziału w Białymstoku pod hasłem „Podlaskie spotkania z pisarzami - czy znasz twórczość ...? ;
- Szkoła uczestniczy w programie „Szlanka mleka”, którego celem jest kształtowanie dobrych nawyków żywieniowych poprzez promowanie spożycia mleka i przetworów mlecznych u dzieci;
- Uczniowie klas I-III szkół podstawowych uczestniczą w programie „Owoce w szkole”;
- Udział w projekcie powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”;
- Kontynuacja działań w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”;
- Szkoła przystąpiła do realizacji projektu „Laboratoria Przyszłości”.

5. Remonty i inwestycje:

- a. remonty odbywały się zgodnie z bieżącymi potrzebami.

6. Od 22 marca 2021 roku do 11 kwietnia 2021r. odbywało się nauczanie zdalne w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID- 19. Zajęcia odbywały się zgodnie z planem. Były prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Działania w ramach nauczania zdalnego były prowadzone w oparciu o:

- dziennik elektroniczny;
- komunikację poprzez aplikację Teams;
- wykorzystywano materiały edukacyjne na rekomendowanych portalach.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Narwi pracował zgodnie z rozporządzeniami MEN, wytycznymi MEN, GIS i MZ oraz opracowanymi wewnątrz procedurami.

KULTURA

NARWIĄŃSKI OŚRODEK KULTURY

W okresie 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r. działalność Narwiańskiego Ośrodka Kultury jako instytucji kultury była ograniczona, obowiązywał zakaz organizowania wydarzeń z udziałem

publiczności oraz realizowania czynności związanych z bezpośrednią obsługą zewnętrznych użytkowników. Zakaz obejmował również organizowanie wydarzeń na otwartej przestrzeni.

Przy uwzględnieniu zasad reżimu sanitarnego mogły być prowadzone tylko niektóre działania, próby i ćwiczenia, które są niezbędne do przygotowania wydarzeń artystycznych. Wszystkie inne formy działalności kulturalnej związane z udziałem publiczności, takie jak koncerty, przedstawienia teatralne, projekcje filmów, spotkania autorskie, zajęcia edukacyjne, wernisaże czy udostępnianie zbiorów przez muzea mogły odbywać się jedynie w przestrzeni wirtualnej.

Działalność „Zajazdu pod Akacją” przy NOK również została ograniczona, czasowo zawieszono usługi noclegowe, obowiązywały limity osób w pokojach.

Narwiański Ośrodek Kultury pokrywał koszty bieżącej działalności z uzyskanych przychodów. Przychodami NOK są dotacje z Urzędu Gminy, wpływ z wynajmu pokoi i świetlicy, środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz wpływy z innych źródeł (odsprzedaż energii elektrycznej, wody, czynsz dzierżawny, kapitalizacja odsetek).

W okresie 01.01.2021 r. - 31.12.2021 r. NOK otrzymał:

- z Urzędu Gminy dotację w wysokości 360 456,38 zł, co stanowi 99,85% zaplanowanej kwoty;
- uzyskał dochody własne (usługa noclegowa) w wysokości 49 955,00 zł, co stanowi 96,07% zaplanowanej kwoty;
- uzyskał dochody własne (wynajem sali) w wysokości 1 680,00 zł, co stanowi 67,20% zaplanowanej kwoty; - dochód własny (czynsz dzierżawny) w wysokości 14 760,00 zł, co stanowi 100,00% zaplanowanej kwoty;
- inne wpływy (odsprzedaż energii elektrycznej, wody) – w wysokości 5 791,09 zł, co stanowi 96,52% planowanej kwoty;
- darowizny, kapitalizacja, wpływy z różnych dochodów w wysokości 3 509,49 zł, co stanowi 85,60% planowanej kwoty.

Na funkcjonowanie Narwiańskiego Ośrodka Kultury w okresie sprawozdawczym wykorzystano 436 151,96 zł, co stanowi 99,04% zaplanowanej kwoty.

W związku z ww. ograniczeniami wystawy, konkursy odbywały się w trybie online, poprzez prowadzone media społecznościowe. Część zaplanowanych wydarzeń, została przełożona na II półrocze, bądź też na przyszły rok. Mimo utrudnień, obostrzeń i ograniczeń, Narwiański Ośrodek Kultury organizował różne wydarzenia kulturalne, brał czynny udział w akcjach charytatywnych, wolontariacie, współorganizował imprezy plenerowe.

- 1) Mistrzostwa Gminy Narew w warcabach i szachach (online).
- 2) Udział NOK-u w akcji „Czysta Rzeka”. W wydarzeniu wzięło udział 20 wolontariuszy. Akcja prowadzona była bezpośrednio na wodzie, z kajaków, wzdłuż brzegów oraz na trasie Trześcianka – Puchły i Puchły – Cieluszki. Udało się zebrać 32 worki śmieci, w których przeważały butelki po alkoholach i napojach. Do akcji przyłączyła się również Gmina Narew, która odpowiedzialna jest za odbiór odpadów od Stowarzyszenia.
- 3) Obchody 230. Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. 3 maja 2021 roku w Narwi odbyły się uroczyste obchody 230. Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Święto rozpoczęły msze w narewskich świątyniach – cerkwi prawosławnej p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego i kościele katolickim p.w. Wniebowzięcia N.M.P. i św. Stanisława Bpa i M. Po modlitwach nastąpiło uroczyste złożenie kwiatów przy pomniku upamiętniającym zasadzenie Dębu Papieskiego przy kościele i na Placu 1 Maja, przy pomniku poświęconym 100-leciu Odzyskania Niepodległości przez Polskę. Wójt Gminy Narew złożył podziękowania duchownym, przedstawicielom służb mundurowych, druhom i druhom z Ochotniczej Straży Pożarnej w Narwi, samorządowcom i mieszkańcom gminy za udział w uroczystości.
- 4) Warsztaty w przedszkolu – „Mama to skarb”. Kreatywne warsztaty plastyczne z okazji Dnia Matki, połączone z odrobiną teorii mówiącej o ochronie środowiska i recyklingu, instruktorka z NOK przeprowadziła 26 maja 2021 r. w grupie 4 - latków Przedszkola Samorządowego w Narwi. Dzieci mogły popisać się swoimi zdolnościami manualnymi i w kilka minut wyczarować uroczy prezent, który zostanie zapamiętany przez mamę na długo. Uczestnicy

otrzymali do dyspozycji kawałki drewniaków, które mieli pomalować i przyozdobić według własnego pomysłu.

- 5) Wakacje z NOK w Narwi – zajęcia dla dzieci od 29 czerwca do 10 sierpnia. „Wakacje w Narwi” – pod takim tytułem zorganizowane zostały zajęcia wakacyjne dla dzieci w Narwiańskim Ośrodku Kultury, przy wsparciu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi. Trwającym sześć tygodni spotkaniom towarzyszyło wiele emocji, spora dawka wiedzy, ale przede wszystkim mnóstwo dobrej zabawy. Wszystkie działania miały na celu zagospodarowanie dzieciom czasu wolnego w okresie wakacyjnym w sposób atrakcyjny i społecznie akceptowany, rozwijanie zainteresowań i talentów, budowanie poczucia własnej wartości, indywidualności, kształtowanie postaw i zachowań prospołecznych i proekologicznych, a także promowanie zdrowego stylu życia.
- 6) Odbyło się piętnaście spotkań warsztatowych o najróżniejszych tematyce: plastyczne - z wykorzystaniem surowców wtórnych, kulinarne, plastyczne - pod okiem artystów malarzy, plenerowe, edukacyjne – ze szczególnym naciskiem na profilaktykę uzależnień, konkursy i gry, zabawy z nagrodami. Warsztaty plastyczne odbywały się pod okiem malarzy – artystów, wprowadzając w świat sztuki od zaplecza, czyli tam, gdzie się sztukę tworzy. Dzieci miały okazję poznać uczestników „Pleneru Malarskiego – Narew 2021”, jak też brać udział w prowadzonych przez nich zajęciach. Uczestnicy mieli możliwość wcielenia się w rolę młodych malarzy, obserwować powstawanie obrazów, poznać tajniki i techniki powstawania prawdziwych dzieł. Warsztaty „Mała Gospośia”, poświęcone były kuchni regionalnej. Uczestnicy zapoznali się z tajnikami pieczenia ciasta Marcinek, wykonali ciastka kręcone przez maszynkę, zrobili ciasto drożdżowe, które potem wykorzystali do pizzy. Własne dzieła smakują najlepiej, dlatego przy wspólnym stole było smacznie i wesoło. Podczas zajęć z wykorzystaniem surowców wtórnych, czyli „Wakacyjne czary – mary”, „Laleczka - papierowa pacynka”, „Biżuteria z modeliny”, „Upominki dla rodzinki”, „Kolorowy dom” – pokazaliśmy jak z pozornie bezużytecznych rzeczy wyczarować zupełnie nowe, fantastyczne przedmioty, własnoręcznie zrobione ozdoby, upominki, ucząc przy tym nie tylko kreatywności, ale również ekologicznego myślenia. Była też „Siłownia umysłowa” i konkurs na pocztówkę – „Pozdrowienia z wakacji”. Uczestnicy mieli możliwość wykazania się swoimi umiejętnościami plastycznymi, logicznego myślenia, wiedzą, sprawnościami, jak i pracą zespołową. Każdy mógł zdobyć moc nagród dla siebie. Piękne dzieła powstały podczas zajęć plenerowych „Land Art - czyli sztuka ziemi” z wcześniej zbieranych kwiatów, kamyczków, patyczków, kawałków suchych roślin, traw i liści oraz „Kolorowych inspiracji” - malowanie na folii i kredą na asfalcie. Były to bardzo kreatywne prace plastyczne, bo nie ograniczały żadnymi schematami, ani utartymi stwierdzeniami, jak coś ma wyglądać, jaki ma mieć kształt, wielkość czy kolor. Wszystkim spotkaniom towarzyszyło dużo uśmiechu i radości. Dzieci wniosły do Ośrodka Kultury atmosferę optymizmu. Powstało wiele pięknych prac, z których powstała wystawa, a następnie powędrowały z dziećmi do domu. Ponadto, udało nam się odciągnąć młodych ludzi od telefonów, telewizorów i komputerów, pokazując im, jak wiele jest interesujących sposobów spędzania wolnego czasu. Od początku wakacji (plan na kilka miesięcy - do końca grudnia) NOK wprowadził do planu aktywności działalność profilaktyczną w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym i uzależnieniom. Zrealizował wiele działań edukacyjnych, warsztatów, spotkań, projekcji filmowych, konkursów tematycznych; m.in. „Palenie nie jest w modzie”, „Lekcje twórczości – bądź sobą”, „Świat ma million barw”, „Podaruj sobie zdrowie” i wiele innych. Organizował dzieciom czas wolny, zachęcał do korzystania ze świetlicy, z nowych zajęć, do uczestnictwa w turniejach, grach i wyjazdach edukacyjnych, w zajęciach grupowych. Dzięki powyższym działaniom udało się pokazać dzieciom i młodzieży, jak w sposób atrakcyjny i społecznie akceptowany można spędzać czas wolny, jak kształtować umiejętności przeciwdziałania presji środowiska i rówieśników do przejawiania złych zachowań, jak zaspokajać swoje potrzeby psychiczne bez uciekania do zachowań niepożądanych ze społecznego punktu widzenia. Wszystkie te działania mogły się odbyć dzięki współpracy i wsparciu finansowemu z Gminnej Komisji do spraw Rozwiązywania Problemów

- Alkoholowych. Z zajęć skorzystało ponad 60 dzieci i młodzieży z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi.
- 7) W dniach 14 – 23 lipca 2021 r. na terenie naszej gminy odbywał się Plener Malarski. Organizatorem był Narwiański Ośrodek Kultury. Był to już czwarty plener w II edycji. Podobnie jak w roku ubiegłym, do Narwi przyjechali artyści z różnych części Polski. Organizatorzy zapewnili materiały do prac w postaci farb, pędzli, sztalug, blejtram, jak również noclegi i wyżywienie. Każdy z artystów w kolejnych dniach pleneru prowadził warsztaty dla dzieci i młodzieży. Była to nie tylko nauka podstaw rysunku i malarstwa, ale również doskonała zabawa. Podczas pleneru artyści dzielili się informacjami o sobie, prezentując osiągnięcia i artystyczne plany. Na zakończenie – 23 lipca - odbyła się wystawa poplenerowa, prezentacja powstałych prac przez artystów, którzy dzielili się swoimi wrażeniami w parku lipowym w Narwi. Całość zakończyła wspólna uroczysta kolacja, której towarzyszyła muzyka i rozmowy o sztuce współczesnej. Uczestnicy byli bardzo zadowoleni ze spotkania i zadeklarowali chęć udziału w kolejnych tego typu inicjatywach. Plener był nie tylko miejscem wspólnego spotkania ludzi o artystycznych duszach, ale i czasem pracy, duchowego rozważania tematu, spotkań, dyskusji, zawierania nowych znajomości. W czasie pleneru uczestnicy wykonali kilkadziesiąt prac. Wszystkie pozostawione przez artystów prace można oglądać w Narwiańskim Ośrodku Kultury. Uczestnicy tegorocznego pleneru: Daniel Gromacki, Wiktor Kabac, Edward Gałustow, Anna Choinka, Roman Choinka, Jolanta Chromiec, Karolina Chromiec, Zbigniew Chromiec, Teresa Pietras, Renata Szuryga, Stanisław Poskrobko, Michał Androsiuk.
- 8) 23 lipca 2021 r. odbyła się „Potańcówka nad Narwią” Oprawę muzyczną zapewnił zespół „Be Happy” – zasponsorowany przez radnych Rady Gminy Narew. Dopisała pogoda i frekwencja.
- 9) WERTEP Międzynarodowy Festiwal Teatralny – XIII edycja. W niedzielne popołudnie 1 sierpnia 2021r. na przystani kajakowej w Narwi mieliśmy okazję obcować ze sztuką, a to za sprawą Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Wertep”. Jak zawsze nie zabrakło dobrej energii i radości płynącej prosto ze sztuki teatralnej. Niestety aura nie dopisała. Część spektakli musiała być zawieszona z powodu burzy i ulewnego deszczu. Licznie zgromadzona publiczność mogła obejrzeć cztery spektakle: Baśń „Popieluszka” – Teatru Opowieści Wszeliniejakich - widowisko zawierające elementy performansu, tradycyjnego opowiadania baśni, muzyki i tańca ludowego oraz teatru ożywionej formy z wykorzystaniem lalek zrobionych z przedmiotów użytku codziennego. „Baśń o Piecuchu najwspanialszym na świecie” – Teatr Barnaby - historia jednego z trzech synów, który chce udowodnić ojcu, że jest wartościowym człowiekiem. „Dziadek do orzechów – Historia niezwykła” – Teatru w Lesie. Opowieść o kolorowym, bajkowym świecie dziecięcych marzeń i lęków, w którym występują marionetki i aktorka „oprowadzająca” po meandrach wspomnień. „Gęsiareczka, czyli o trudnej sztuce mówienia NIE” – Magdaleny Kwaśnej - baśń o trudnej sztuce stawiania granic i budowania autonomii jednostki. Mimo, że spektakle odbywały się w plenerze, organizatorzy dbali o to, by liczba widzów nie przekraczała określonych „pandemicznych” limitów.
- 10) Parada lampionów – „Słońce na wschodzie. Na zachodzie księżyc. Sen o nocy letniej”. Parada odbyła się w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego WERTEP, organizowanego przez Stowarzyszenie Kulturalne „Pocztówka”. 3 września ulicami Narwi przeszła pełna światła i dźwięku parada lampionów. Spektakl odbył się wśród drzew i wokół parku. Rozświetlił noc wielkimi lampionami - maskami. Piękne, ręcznie robione lampiony, podświetlone były sztucznym światłem, ale mimo to dawały bardzo przyjemny i magiczny efekt w połączeniu z żywołą muzyką. Stroje aktorów nawiązywały do mitycznych stworów: jednorożca, byka, konia, ryby czy smoka. Pokaz łączył zachodnie wierzenia i wschodni mistycyzm. Było to międzynarodowe widowisko. Gościliśmy w Narwi aktorów z całej Europy. Pokaz był rekompensatą od organizatorów dla fanów teatru, za nie do końca udany, ze względu na pogodę Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Wertep”. Organizator: Stowarzyszenie Kulturalne "Pocztówka", Współorganizator: Narwiański Ośrodek Kultury.

- 11) Potańcówka na ludowo z „Kapelą Batareja” z Białegostoku. Potańcówka odbyła się 3 września 2021 r. na placu przed miejscową remizą. Była dobra muzyka, wspaniali ludzie i przednia zabawa. Bawiono się doskonale przy starych oberkach i polkach. Tańce przy kapeli, to pomysł na przywracanie wiejskiej muzyki w jej naturalne środowisko - w środowisko zabawy, autentycznych emocji, radości i refleksji.
- 12) Festyn „I tam żywuc ludzi” w ramach XIII edycji, miał swoją 79 odsłonę we wsi Kowela w gminie Narew. W piękne niedzielne popołudnie 5 września, na placu przy świetlicy wiejskiej zebrał się mieszkańcy nie tylko Koweli, ale również ościennych miejscowości, aby miło spędzić czas w rytmach regionalnej muzyki, którą serwowały kolejno występujące zespoły. W ich gronie znalazły się: grupa wokalna „Triada” z Makówki, a także zespoły estradowe prezentujące miejscowy folklor w nowoczesnych aranżacjach, tj. formacje „Be Happy” i „Rodny Kut” z Narwi, „Seven” i „Metro” z Hajnówki, „Wandrounik” z Podlasia. Obok koncertów zespołów na mieszkańców czekały dodatkowe atrakcje. Swoją kramik z pamiątkami i rękodziełem ludowym zaprezentowało Muzeum Białoruskie. Ponadto odbyły się też konkursy z nagrodami. Impreza zorganizowana została przez Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce w partnerstwie z Narwiańskim Ośrodkiem Kultury i Sołectwem Kowela.
- 13) Koncert Muzyki Cerkiewnej. 17 września w piątek o godz. 19.00 w Cerkwi Podwyższenia Krzyża Pańskiego w Narwi byliśmy świadkami niezwyklej duchowej uczty dla ucha i duszy, która stała się możliwa dzięki koncertowi Chóru im. św. Romana Melodosa Parafii Prawosławnej Hagia Sophia w Warszawie pod przewodnictwem dyr. Bogdana Kuźmiuka. Licznie zgromadzeni mieszkańcy usłyszeli kilkanaście pieśni religijnych w wykonaniu znakomitych artystów. Przepiękny repertuar wprawił w zachwyt widownię. Koncert odbył się w ramach 40. Międzynarodowego Festiwalu Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce.
- 14) Koncert Chóru „Consonans”. 24 września 2021 r. w Narwi wystąpił laureat nagrody specjalnej za szczególne zaangażowanie w wykonanie muzyki cerkiewnej 40 Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej Wokalny Zespół Niewidomych „Consonans” z Charkowa na Ukrainie pod dyrygenturą Witaliny Dudy. Grupa wystąpiła przed zebraną publicznością z repertuarem utworów cerkiewnych i pieśni ludowych. Wśród utworów pojawił się też polski akcent – „Lulajże Jezuniu”, kolęda zaśpiewana przez ukraińskich wykonawców wywołała zachwyt publiczności. Koncert odbył się w sali Gminnej Biblioteki Publicznej.
- 15) Kreatywna świetlica – zajęcia dla dzieci 12 października – 16 grudnia.
- 16) Koncert Żmiciera Wajcuszkiewicza. 14 października 2021 roku w świetlicy Narwiańskiego Ośrodka Kultury wystąpił gościnnie Żmicier Wajcuszkiewicz, znany białoruski multiinstrumentalista, muzyk, i kompozytor muzyki filmowej. Dla szerokiego grona lokalnych słuchaczy jest lepiej znany jako śpiewak - bard, który wchodzi na scenę z gitarą i fascynuje publiczność białoruskimi melodiami. Podczas ponad godzinowego recitalu „Todar” zaprezentował swoje nowe piosenki z kolejnego dziecięcego albumu, ale także utwory liryczne, jak i zarówno żartobliwe, znane i lubiane przez narwiańską widownię. Po długiej przerwie spowodowanej pandemią miłośnicy poezji śpiewanej z entuzjazmem przyjęli występ barda, nucąc wspólnie piosenki i przytupując w rytm muzyki.
- 17) XXX Festiwal Kultury Ukraińskiej na Podlasiu „Podlaska Jesień”. 21 października mieszkańcy Narwi mieli świetną okazję, aby oderwać się od codzienności za sprawą pięknego koncertu muzyki ukraińskiej, który odbył się w ramach Festiwalu Kultury Ukraińskiej na Podlasiu - Podlaska Jesień 2021. Organizatorem festiwalu był Zarząd Główny Związku Ukraińców Podlasia. Podczas tego wyjątkowego wieczoru wystąpili niezwykle utalentowani artyści, którzy przyjechali do Narwi zza wschodniej granicy z miasta Chmielnicki (Ukraina), a także zespoły i soliści z Podlasia, godnie reprezentujący ukraińską kulturę. Przed koncertem ukraińskiego zespołu wystąpiły młode solistki ze Studio Piosenki HDK pod opieką Marty Gredel-Iwaniuk. Mimo młodego wieku występ był na bardzo wysokim poziomie artystycznym. Młodzież zaprezentowała prawdziwy profesjonalizm i doświadczenie na scenie. Szczególne wrażenie zrobił występ naszych gości z Ukrainy. Ukraińska ziemia wręcz słynie z tego, że rodzi niezwykle utalentowanych artystycznie ludzi wyczulonych na piękno i do niego dążących.

Jedną z form wyrazu piękna były wyśpiewane pieśni, wygrane na tradycyjnych instrumentach melodie przez kwartet wokalny „Mikst”. Dodatkowo i tak już piękne widowisko wzbogaciła solistka, która oczarowała publiczność charyzmą przepięknym głosem, strojem i urodą. Niesamowite wrażenie zrobił na publiczności również występ wokalistki z Bielska Podlaskiego Wiktorii Gac. Zespół „Łuna” z Parcewa zaskoczył widownię niezwykłą energią, pięknymi głosami i niebanalną interpretacją piosenek. Wieczór był niewątpliwie ucztą muzyczną.

- 18) Obchody 103. Rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę. 11 listopada 2021 r. w Narwi odbyły się uroczyste obchody 103. Rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę. Władze samorządowe Gminy Narew i powiatu hajnowskiego, duchowieństwo, przedstawiciele służb mundurowych, strażacy z OSP Narew, zaproszeni goście, nauczyciele, uczniowie oraz mieszkańcy zebrali się, by oddać cześć walczącym o wolność Ojczyzny. Uroczystości rozpoczęła msza święta w kościele pw. Wniebowzięcia NMP. i Św. Stanisława B. i M. w Narwi, celebrowana przez ks. Prałata dr Zbigniewa Rostkowskiego Wikariusza Generalnego i kanclerza Kurii Diecezji Drohiczyńskiej. Po mszy odbyła się akademie patriotyczna, opowiadająca historię polskiej niepodległości, o którą Polacy musieli wielokrotnie stawać do walki, broniąc jej, tracąc ją i odzyskując. Była to piękna opowieść zbudowana z fragmentów dokumentów, utworów literackich i piosenek ilustrujących istotne epizody dziejów naszego narodu i jego zmagania o utrzymanie bytu państwowego. Widowisko przygotowane zostało przez młodzież szkolną pod kierunkiem Pani Olgi Hewy i Pani Ewy Alimowskiej. Przybyli na uroczystość goście, złożyli wieńce i zapalili znicze przed grobem żołnierza Juliana Kupcewicza przy kościele w Narwi, przy obelisku upamiętniającym 100 – lecie Odzyskania Niepodległości przez Polskę, przy pomniku Powstańców Styczniowych, przy tablicy upamiętniającej prawosławnego Abp Mirona Chodakowskiego, poległego w katastrofie pod Smoleńskiem, a także w miejscu pamięci we wsi Hożna. Obchody Narodowego Święta Niepodległości zostały zorganizowane przez Parafię Rzymskokatolicką w Narwi, Wójta Gminy Narew, Zespół Szkolno - Przedszkolny w Narwi oraz Narwiański Ośrodek Kultury.
- 19) Spotkanie z behawiorystą i weterynarzem. 28 listopada w świetlicy Narwiańskiego Ośrodka Kultury odbyło się spotkanie dla zainteresowanych mieszkańców z weterynarzem i behawiorystą. w ramach projektu „Civic Europe Capacity Building Program in Poland”. Z bezpłatnych porad skorzystało kilkunastu mieszkańców – posiadaczy psów i kotów.
- 20) Rodzinne warsztaty świątecznego rękodzieła 2 - 16 grudnia. W ramach spotkań świątecznych odbyły się warsztaty „Ozdabianie ceramiki metodą sublimacji”, warsztaty „Świąteczna Stolarnia”, warsztaty „Słodki Prezent”, grudniowe zajęcia „Kreatywnej Świetlicy”.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

W 2021r. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi wraz z Filiami w Łosince i Trześciance była cały czas otwarta dla czytelników. Z uwagi na obowiązujący w Polsce stan pandemii, kierowała się rekomendacjami Biblioteki Narodowej oraz Głównego Inspektora Sanitarnego – gdzie priorytetem było bezpieczeństwo zarówno czytelników jak i pracowników instytucji. W miesiącach styczeń - maj Biblioteka Narodowa nie rekomendowała otwarcia czytelni, wolnego dostępu do katalogów, księgozbioru i czasopism. W związku z powyższym tak jak w innych bibliotekach również w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi oraz Filiach w Łosince i Trześciance udostępniano księgozbiór i prasę tylko na zewnątrz. Informatorium oraz czytelnie były nieczynne do odwołania.

Mieszkańców naszej gminy obsługują 3 biblioteki tj.: Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi, gdzie mamy wypożyczalnię dla dorosłych, oddział dla dzieci, czytelnię z księgozbiorem podręcznym, salę szkoleniowo-konferencyjną i kawiarenkę internetową oraz Filia Biblioteczna w Łosince i Filia Biblioteczna w Trześciance.

Dane statystyczne GBP i Filii na dzień 31.12.2021r.	GBP w Narwi	FB w Łosince	FB w Trześciance	Razem
Zakup księgozbioru w 2021r.	463	28	25	516

Stan księgozbioru w 2021r.	17 176	5 659	5 463	28 298
Czytelnicy zarejestrowani w 2021r.	293	30	21	344
Wypożyczenia w 2021r.	7 522	769	457	8 748

Do katalogu komputerowego wprowadzony jest cały księgozbiór wszystkich bibliotek. Biblioteki posiadają dzienniki i czasopisma, które są udostępniane na miejscu i wypożyczane do domu. Biblioteka posiada bezpłatny dostęp do Internetu, którego użytkownikami są różne grupy wiekowe.

Aby przyciągnąć jak największe rzesze czytelników, staraliśmy się w miarę możliwości poza codzienną, typowo biblioteczną pracą, organizować w formie on-line oraz stacjonarnie z zachowaniem reżimu sanitarnego i obowiązujących obostrzeniach, różnego rodzaju formy spędzania wolnego czasu zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłych.

WYDARZENIA:

11 stycznia 2021r. Szkolenie stacjonarnie dla pracowników GBP w Narwi i Filii dotyczące elektronicznej rejestracji czytelników i wypożyczania księgozbioru w programie MAK+”.

Od lutego - Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi wraz z Filiami w Łosince i Trześciance ogłosiła akcję „KSIĄŻKA NA TELEFON”. Usługa skierowana jest do osób z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych oraz starszych, którzy nie mogą osobiście dotrzeć do biblioteki.

15 lutego 2021r. – Podsumowanie konkursu plastycznego zorganizowanego on-line przez GBP w Narwi ph. „Moja Walentynka”.

19 marca 2021r. – W Bibliotece w Narwi odbyły się warsztaty malowania pisanek metodą batikową dla dorosłych. Pisanki przekazano na kiermasz świąteczny wspierający leczenie Kubusia Suchodoły z Hajnówki chorego na SMA. Na początku marca 2021r. – Biblioteka w Narwi wraz z Kołem Gospodyń Wiejskich przystąpiła do akcji ph. „Pomóżmy Kubusiowi” organizując zbiórkę ozdób wielkanocnych i rękodzielniczych, wypieków, przetworów oraz produktów regionalnych na kiermasz świąteczny w dniu 20 marca w Hajnówce, z którego dochód w całości został przekazany na leczenie Kubusia Suchodoły z Hajnówki chorego na SMA.

2 kwietnia 2021r. W rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena obchodzony jest „Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci” dlatego Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi przygotowała książeczki dla najmłodszych czytelników. Propozycje książkowe zaprezentowano na Facebooku.

22 kwietnia 2021r. Międzynarodowy Dzień Ziemi. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi postanowiła zadbać o najbliższe otoczenie. Posadzone przez bibliotekarki przy GBP w Narwi kwiaty cieszyły oczy zarówno mieszkańców gminy jak i osób przejezdnych.

23 kwietnia 2021r. Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich.

8-15 maja 2021r. Obchody XVIII Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w formie on-line:

- konkurs plastyczny dla dzieci w wieku 5-8 lat ph. „Mój ulubiony bohater książkowy”;
- konkurs dla dzieci w wieku 9-12 lat ph. „Zakładka do książki”;
- konkurs adresowany do młodzieży w wieku 13-15 lat ph. „Zostań młodym poetą”. Autorom wyróżnionych prac 1 czerwca wręczono nagrody podczas obchodów Dnia Dziecka;
- dla czytelników: gazetka i wystawka książek.

Filia Biblioteczna w Łosince przygotowała Quiz o książkach
https://www.fyrexbox.com/play/quizbiblioteczny_exRLm1oYg

20 maja 2021r. Szkolenie stacjonarne w GBP w Narwi dla pracowników prowadzone przez pracownice Miejskiej Biblioteki Publicznej z Hajnówki - „Organizacja spotkań on-line, wykorzystanie programów graficznych do projektowania plakatów oraz katalogowanie i wypożyczanie czasopism w MAK+”.

26 maja 2021r. Obchody Dnia Matki - gazetka i wystawka książek;

27 maja 2021r. Lekcja biblioteczna u 4-latków w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Narwi prowadzona przez pracowników Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi: czytanie bajek i wierszy

przez bibliotekarki; praca plastyczna w wykonaniu 4-latków; propozycje książkowe dla 4-latków; zachęcenie dzieci do wzięcia udziału w projekcie „Mała książka, Wielki człowiek”.

1 czerwca 2021r. W ramach obchodów Dnia Dziecka przy współpracy z Teatrem Pod Orzełkiem odbył się spektakl teatralny pt. „Kukła z wiejskiego podwórza”; gry, konkursy, zabawy i inne atrakcje oraz słodki poczęstunek.

13 czerwca 2021 Dzień Dziecka w Trześciance zorganizowany przez Stowarzyszenie Trześcianka przy współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Narwi oraz dzięki wsparciu sponsorów i rodziców.

1-31 lipca 2021 r. Podczas wakacji w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi w każdy poniedziałek i środę organizowane były zajęcia edukacyjne, sprawnościowe i plastyczne. W pierwszym tygodniu dzieci uczestniczyły w grach, konkursach i zabawach. Z wykorzystaniem metody origami wykonały tulipany, które zabrały do domu, aby podarować bliskiej osobie. W drugim tygodniu zajęć malowały „pocztówki z wakacji”, grały w kalambury, planszówki, mini-bilard, piłkarzyki itp. W trzecim tygodniu - 19 lipca obchodziliśmy w GBP Dzień Czerwonego Kapturka. Dzieci z wykorzystaniem różnych technik plastycznych wykonywały książkowego bohatera. Wykorzystanie literatury fachowej do poznania zasad savoir-vivre, czytanie bajek, gry, rywalizacja, konkursy, piłkarzyki, mini-bilard, oraz zajęcia sprawnościowe były tematem wiodącym w czwartym tygodniu wakacyjnych warsztatów odbywających się w Bibliotece w Narwi.

21 lipca 2021r. Przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi i FB w Trześciance, postawiono czerwone serca na zbiórkę nakrętek wykonane przez Firmę PRONAR z inicjatywy Pani Radnej Lucyny Chodakowskiej i Pauliny Derpeński. W 2021r. przy GBP w Narwi zebrano trzy pełne serca nakrętek.

1-31 sierpnia 2021r. - Od zawsze książka była tematem wiodącym wakacyjnych zajęć organizowanych w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi, dlatego też dzieci uczestniczące w sierpniowych zajęciach po zapoznaniu się z legendami polskimi – malowały Smoka Wawelskiego, po przeczytaniu książeczki „Przygody Bolka i Lolka” – wykonywały pracę plastyczną dotyczącą bohaterów - metodą „plastelina na gorąco”. Bajki pt.: „Auta” i „Jednorożce” były inspiracją do malowania płóciennych toreb z wizerunkiem bohaterów. Literatura popularnonaukowa okazała się niezastąpiona na zajęciach kulinarnych przy przygotowywaniu przez dzieci kolorowych i fantastycznych kanapek oraz zapiekanek. Uczestnicy poznali również inne opowiadania o tematyce wakacyjnej zaprezentowane na wystawce książek. Dodatkowo dzieci spędziły czas na grze w: piłkarzyki, mini-bilard, scribe, kalambury oraz uczestnicząc w zajęciach sportowo - zręcznościowych i mini-jogi.

W okresie wakacyjnym w GBP w Narwi zorganizowany został konkurs fotograficzny „Wakacje, książka i ty”. W czasie wakacji w Filii Bibliotecznej w Trześciance starsza młodzież korzystała z pracowni komputerowej, siłowni i grała w bilard. Młodszy uczestniczyli w zajęciach plastycznych, grach, zabawach sprawnościowych oraz świetlicowych.

2 września 2021r. Biblioteka w Narwi po raz kolejny przystąpiła do ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie, które zostało zainicjowane przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego w 2012r. i jest kontynuowane przez obecną Parę Prezydencką. Ma za zadanie popularyzować fundamentalne w polskiej kulturze dzieła, wzmacniać poczucie wspólnej tożsamości, a także promować kulturę żywego słowa w jej najdoskonalszych przejawach. W 2021r. roku w dziesiątą odsłonę Narodowego Czytania przypomnieliśmy fragmenty książki Gabrieli Zapolskiej „Moralność Pani Dulskiej”. Z podziałem na role czytali: Wójt, Sekretarz, Skarbnik Gminy Narew, Prezes Banku Spółdzielczego w Narwi, Dyrektor Szkoły, nauczyciele, Dyrektor Narwiańskiego Ośrodka Kultury, panie z Koła Gospodyń Wiejskich oraz pracownicy i sympatycy Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi.

15 i 16 września 2021r. Udział w I Podlaskich spotkaniach bibliotekarzy w Białymstoku - „Integracja-aktywizacja-doskonalenie”.

18 września 2021r. W Filii Bibliotecznej w Łosince odbyły się zajęcia plastyczne z udziałem dzieci, których celem było doskonalenie umiejętności manualnych poprzez poznanie metody „plastelina na gorąco”. Młodzież wykonała prace przedstawiające ich ulubionych bohaterów książkowych nowopoznaną metodą. Uczestnicy zajęć z chęcią korzystali również z pracowni komputerowej.

20 września 2021r. W Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi odbyły się warsztatowe spotkania z Marzeną Żurek autorką książki: „Żywieniowe przygody Tobiego, kotka psotliwego”, która za pomocą kociego bohatera, przybliżyła dzieciom temat znaczenia zdrowego odżywiania w życiu codziennym. Podsumowaniem były warsztaty, czyli kurs szybkiego, zdrowego gotowania. Uczestnicy spotkania wspólnie przygotowali krem czekoladowy a'la nutella i owocową pizzę z sezonowych produktów. Przepisy znajdujące się w książce, zachęcają dzieci do rodzinnego przygotowania posiłków, co jest doskonałym pomysłem na wspólne spędzanie wolnego czasu z rodzicami. Tego dnia odbyło się również warsztatowe spotkanie autorskie dla dorosłych. Marzena Żurek - autorka książki „Dieta dorosłego człowieka”, która jest doradcą i edukatorem żywieniowym, pedagogiem, promotorką zdrowego stylu życia poruszyła tematy znaczenia zdrowych zamienników w życiu codziennym, czym są korzystne, a czym niekorzystne połączenia żywieniowe, 10 zasad prawidłowego żywienia, jak szybko komponować pełnowartościowe posiłki oraz jak poprzez dietę zadbać o swoją odporność. Po części teoretycznej była również część praktyczna, czyli wspólne przygotowywanie zdrowych potraw z wykorzystaniem warzyw i owoców. Na zakończenie odbyła się degustacja oraz dyskusja na temat zdrowego żywienia.

28 września 2021r. Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi chcąc wesprzeć budowę Wiejskiego Hospicjum w Makówce zorganizowała przy współpracy z GKRPA w Narwi warsztaty malowania ceramiki. Malowane kubeczki wykonane przez bibliotekarki oraz osoby uczestniczące w zajęciach zostały przekazane na I kiermasz, który odbył się w Narwi.

22 października 2021r. „Opowieści Starego Kredensu” to spektakl, w którym Profesor Hilary Szczebrzeszyński wraz z roztargnioną asystentką panią Anią i lalkami stworzonymi z kuchennych przedmiotów, mieszkającymi w starym kredensie opowiedzieli legendę o Złotej Kaczce oraz bajkę o Grzecznym Rycerzu, który dobrocią pokonał smoka. W trakcie spektaklu dzieci złożyły rycerskie ślubowanie przez co powiększył się Zakon Rycerzy Grzeczności. Po spektaklu dzieci uczestniczyły w grach, konkursach, zabawach i innych atrakcjach przygotowanych przez aktorów „Teatru pod Orzełkiem”.

26 października 2021r. Uczniowie klasy I i II mieli możliwość uczestniczenia w Baśni interaktywnej – „Poszukiwacze słońca” opowiedzianej i poprowadzonej przez Panią Dorotę Frasunkiewicz.

26 października 2021r. Dla dorosłych wystąpił amatorski zespół taneczny „ROSA TARDIA” z Białegostoku pod kierownictwem Pani Doroty Frasunkiewicz. Panie w przedziale wiekowym 55+ - 80+ zatańczyły układy do kilku znanych piosenek flamenco. Podczas tego spotkania odbyło się również podsumowanie projektu „Spróbujmy żyć zdrowo” realizowanego przez Koło Gospodyń Wiejskich w Narwi oraz występ kabaretu „AGRAFKA” z Hajnówki.

30 października 2021r. W Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi z okazji Halloween odbyło się czytanie fragmentów książek o tematyce nawiązującej do tego święta w połączeniu z grami, zabawami i warsztatami.

9 listopada 2021r. Spotkanie autorskie z Wojciechem Koronkiewiczem - autorem książki „Z MATKĄ BOSKĄ NA ROWERZE” połączone z wystawą zdjęć Pauliny Derpeński o tematyce Urbex.

17 listopada 2021r. W Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi odbyło się spotkanie autorskie z Jerzym Rajeckim i Barbarą Goralczuk, którego tematem wiodącym były „KLIMATY PODLASIA”. Spotkanie to przybliżyło nam wiedzę o miejscowościach naszej gminy takich jak: Narew, Soce, Trześcianka, Puchły, Koźliki, Gorodczyno, Janowo, Kaczały, Doratynka, Skaryszewo i nie tylko. Można było nabyć książki z autografem.

27 listopada 2021r. W GBP w Narwi zostało zorganizowane spotkanie andrzejkowe dla czytelników oraz Dyskusyjnego Klubu Książki. Spotkanie rozpoczęliśmy głośnym czytaniem bajek, następnie odbyły się gry, zabawy i wróżby andrzejkowe.

4 grudnia 2021r. z okazji MIKOŁAJEK Gminna Biblioteka Publiczna w Narwi zorganizowała najmłodszym czytelnikom w ramach promocji czytelnictwa wyjazd do Teatru Lalek na spektakl „JAŚ I MAŁGOSIA”. Dodatkową atrakcją było zwiedzanie PIWNICY LALEK i spotkanie z MIKOŁAJEM.

od 6 grudnia 2021r. do 15 stycznia 2022r. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi odbył się Świąteczny Kiermasz Taniej Książki. Oferowane przez księgarnię Tuliszków kolorowanki, łąmigłówki bajeczki i wierszyki dla dzieci oraz książki popularnonaukowe, edukacyjne a także literatura piękna dla młodzieży i dorosłych były świetnym dodatkiem do świątecznych paczek.

7 grudnia 2021r. Przy współpracy z GKRPA w Narwi odbyły się warsztaty zdobienia świec w Gminnej Bibliotece Publicznej w Narwi.

9 grudnia 2021r. Przy współpracy z Polskim Towarzystwem Ochrony Ptaków odbyła się w GBP w Narwi prelekcja na temat „Ochrony ptaków siewkowych poprzez wypas i budowę małej retencji na obszarze OSO Natura 2000 Puszczy Knyszyńskiej i Doliny Górnej Narwi”. Dodatkową atrakcją były warsztaty pieczenia i zdobienia pierników w kształcie czajki, krowy, konia, psa oraz innych zwierząt i ptaków.

10 grudnia 2021r. Gminna Biblioteka Publiczna oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Narwi włączyły się do akcji wspierającej budowę Wiejskiego Hospicjum w Makówce. Wykonane na warsztatach stroiki, świece, bombki oraz pierniczki zostały przekazane na II Kiermasz, który odbył się 12 grudnia 2021r. w Hajnowskim Domu Kultury.

14 grudnia 2021r. Przy współpracy z GKRPA odbyły się świąteczne warsztaty malowania ceramiki w GBP w Narwi

17 grudnia 2021r. Warsztaty wyrobu ozdób świątecznych w FB w Trześciance.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI działający przy GBP w Narwi, którego moderatorem jest Pani Alla Siotkowska.

26 lutego 2021r. Dyskusja nad książkami: „Pierwsza miłość” Marty Fox oraz „Joe sam w domu” Joanny Nadin.

28 maja 2021r. Dyskusja nad książką z serii „Magiczne drzewo” tom 11 – „Pióro T-rexa” Andrzeja Maleszko.

26 czerwca 2021r. Dyskusja nad książką pt. „Małe Licho i anioł z kamienia” Marty Kisiel oraz podsumowanie działalności DKK w roku szkolnym 2020/2021.

25 września 2021r. Dyskusja nad książką „Chłopaki z domku na drzewie” Elżbiety Śnieżkowskiej-Bielak

16 października 2021r. Dyskusja nad książką „Sprężyna” Małgorzaty Musierowicz

30 października 2021r. Dyskusja nad książką Anny Wilson „Vladek najmilszy wampirek na świecie”

27 listopada 2021r. Dyskusja nad książką „Strażniczka słońca” Maji Lunde

18 grudnia 2021r. Dyskusja nad książką „Piekarnia czarodzieja” Bueong-mo Gu

PROMOCJA CZYTELNICTWA

6 marca 2021r. Obchody 95. rocznicy urodzin Andrzeja Wajdy: gazetka ph. Andrzej Wajda (06.03.1926r. – 09.10.2016r.) – wybitny reżyser filmowy „Popiół i diament”, „Ziemia obiecana”, Człowiek z marmuru”, Pan Tadeusz”, laureat Oscara za całokształt twórczości w 2000r.

6 kwietnia 2021r. Obchody 135. rocznicy urodzin Władysława Tatarkiewicza: gazetka ph. Władysław Tatarkiewicz (03.04.1886r. – 04.04.1980r.) – filozof, historyk filozofii, estetyk i historyk sztuki.

5 maja 2021r. Obchody 175. rocznicy urodzin Henryka Sienkiewicza: wystawka książek oraz gazetka ph. Henryk Sienkiewicz (05.05.1846r. – 15.11.1916r.) – pisarz, laureat nagrody Nobla w 1905r.

30 czerwca 2021r. Obchody 110 rocznicy urodzin Czesława Miłosza: gazetka ph. Czesław Miłosz (30.06.1911r. – 14.08.2004r.) – wybitny poeta, prozaik, eseista, laureat nagrody Nobla w 1980r. oraz wystawka książek.

26 lipca 2021r. Obchody 45 rocznicy urodzin Ignacego Karpowicza gazetka i wystawka książek ph. „Ignacy Karpowicz polski pisarz, prozaik, tłumacz literacki, laureat Paszportu „Polityki”.

1 sierpnia 2021r. Obchody 95 rocznicy śmierci Jana Kasprowicza: gazetka ph. „Ignacy Kasprowicz - poeta, dramaturg, tłumacz”.

12 września 2021r. Obchody 100 rocznicy urodzin Stanisława Lema ph. Stanisław Lem - prozaik, eseista, klasyk literatury fantastyczno-naukowej: gazetka, wystawka.

SZKOLENIA I SPOTKANIA W FORMIE ON-LINE:

10 lutego 2021r. Spotkanie autorskie on-line z Katarzyną Drogą.

10 lutego 2021r. Szkolenie on-line Wydawnictwa Dwie Siostry: „Rozmawiamy z młodym czytelnikiem o trudnych sprawach”.

24 lutego 2021r. Szkolenie on-line Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich „Zadziało się w SBP w 2020r.

„Czytelnictwo jako forma autoterapii w dobie pandemii. Rola i zadania bibliotekarza”

„Przekraczamy tabu. Trudne tematy w literaturze polskiej drugiej połowy XIX wieku”

25 lutego 2021r. Szkolenie on-line „Analiza Funkcjonowania Bibliotek Publicznych”.

10 marca 2021r. Szkolenie on-line prowadzone przez Książnicę Podlaską: „Dostępność bibliotek - wymogi ustawowe i praktyczne wskazówki”.

10 marca 2021r. Szkolenie on-line Wydawnictwa Dwie Siostry: „Działaj z Dwoma Siostrami! Książkowe inspiracje do działań warsztatowych”.

17-18 marca 2021r. Szkolenie on-line Wydawnictwa Dwie Siostry: „Co knują wydawcy”.

14 kwietnia 2021r. Szkolenie on-line Wydawnictwa Dwie Siostry: „Grunt to dobre relacje.” Dwusiostrzane książki wzmacniające relacje dzieci i rodziców”.

21 kwietnia 2021r. Szkolenie Moderatorów DKK.

25 maja 2021r. Szkolenie on-line: „Dokumentacja pracownicza”.

9 czerwca 2021r. Wirtualny zlot moderatorów i klubowiczów DKK ph. „Radość tworzenia i kreowania świata”.

24 czerwca 2021r. Szkolenie on-line „Jak posługiwać się darmowymi narzędziami on-line do tworzenia oryginalnych materiałów graficznych”.

23 sierpnia 2021r. Webinarium „Mała książka - wielki człowiek” – „Książka w centrum dziecięcych zabaw”.

22 września 2021r. Szkolenie Moderatorów DKK „Wokół książki nietypowej”.

23 września 2021r. Webinarium „Mała książka - wielki człowiek” – „Przychodzi przedszkolak do biblioteki”.

PODSUMOWANIE

Gmina Narew chcąc spełnić oczekiwania mieszkańców, musi stawić czoła trudnemu wyzwaniu poprawy wizerunku, aby mieszkańcom żyło się lepiej. Pod tym hasłem kryje się wiele zagadnień związanych z zamieszkiwaniem, infrastrukturą, wypoczynkiem, rekreacją, dbałością o środowisko naturalne, pielęgnowaniem tradycji i kultury lokalnej, podniesieniem atrakcyjności gminy jako miejsca, gdzie można spędzić wolny czas. Wskazana jest dbałość o zasoby infrastruktury technicznej służącej zaspokojeniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Położenie komunikacyjne gminy Narew jest bardzo korzystne, jednak aby móc czerpać z niego korzyści potrzebne są inwestycje w lokalny układ drogowy. Chodzi tutaj o bieżące utwardzanie dróg gruntowych, budowanie nowych dróg wewnętrznych, które są niezbędne, aby móc dojechać do posesji czy też na pola i łąki oraz do lasów.

Temat dróg gminnych jest głównym tematem na zebraniach wiejskich z mieszkańcami oraz jednym z najważniejszych na sesjach Rady Gminy.

Wyzwania gminy Narew są duże, ponieważ coraz większe są oczekiwania mieszkańców.

Gmina Narew

ul. A. Mickiewicza 101

17-210 Narew

Facebook: <https://www.facebook.com/Gmina-Narew-105151282118455/?ti=as>

www: <http://www.narew.gmina.pl>